

AAA_2501#01#Q16#01 (Eduman) testinin sualları

Fənn : 2501 Firmanın iqtisadiyyatı

1 İqtisadi səmərə nədir?

- Ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr əzində fəaliyyətə cəlb edilən resursların dəyər ifadəsində cəmi
- Ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr əzində fəaliyyətindən alınan nisbi ölçüdə iqtisadi nəticə
- Ölkə iqtisadiyyatının hər bir sahəsində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə il ərzində həyata keçirilən fəaliyyətlərin sayı
- Ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr əzində fəaliyyətindən alınan mütləq ölçüdə iqtisadi nəticə
- Ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr əzində fəaliyyəti ilə əlaqədar çəkilən xərclərin mütləq ölçüdə cəmi

2 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri səmərə göstəricisinə xasdır?

- faiz göstəricisidir
- mütləq göstəricidir
- nisbi göstəricidir
- xərc göstəricisidir
- müqayisəli göstəricidir

3 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri səmərəlilik göstəricisinə xasdır?

- ölçüyə gəlməyən göstəricidir
- mütləq göstəricidir
- nisbi göstəricidir
- xərc göstəricisidir
- həcm göstəricisidir

4 Səmərəlilik göstəricisi hansıdır?

- istehsalə sərf olunan məsrəflər
- milli gəlir
- səmərə
- ümumi milli məhsul
- səmərə ilə onun əldə edilməsinə çəkilən xərclərin kəmiyyət nisbəti

5 Xərclərin proses üzrə uçotu metodundan istifadə etməklə məhsulun maya dəyərinin hesablanması aşağıdakı hansı mərhələdən keçmir?

- istehsal tsiklinin tərkibinin müəyyən edilməsi
- şərti vahidlərdə buraxılışın həcmnin müəyyən edilməsi
- natural ifadədə buraxılışın həcmnin hesablanması
- şərti məhsul vahidinin maya dəyərinin müəyyən edilməsi
- ümumi məhsulun istehsalına çəkilmiş xərclərin hesablanması

6 Məhsulun maya dəyəri:

- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş xammal, yanacaq, enerji, materiala çəkilən xərclərin və əsas fondlardan amortizasiya ayırmalarının məcmu-su-nu əks etdirir
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların orta illik dəyərini əks etdirir

- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların və dövriyyə vəsaitlərinin dəyər ifadəsində məcmusunu əks etdirir
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş material və əmək haqqı xərclərinin, əsas fondlardan amorti-zasiya ayırmalarının və s. xərclərin məcmu-su-nu əks etdirir
- rəqiblərlə qiymət mübarizəsində müəssisənin məhsula qoya biləcəyi ən optimal qiymətdir

7 Əmtəəlik məhsulun 1 manatına düşən xərclərin dəyişməsi aşağıda sadalanan amillərdən hansının təsiri altında olmur?

- material resurslarına qiymətin dəyişməsi
- buraxılan məhsulların quruluşundakı dəyişiklik
- müəssisənin debitor borclarının dəyişməsi
- məhsul istehsalına çəkilən xərclərə qənaət
- məhsulun topdan satış qiymətinin dəyişməsi

8 Maya dəyərinin aşağıda sadalanan xərc maddələrindən biri müs-təqim xərcdir

- ümumi zavod xərcləri
- texnoloji ehtiyaclar üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər
- ümum sex xərcləri
- inzibati idarə binasının işıqlandırılması üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər
- sex binasının işıqlandırılması üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər

9 Müəssisədə məhsulun maya dəyərinin aşağı salınması amillərinə aid deyil:

- müəssisədə məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- müəssisədə məhsulun quruluşunun dəyişilməsi
- müəssisədə məhsulun həcmnin artırılması
- istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi
- istehsalın və əməyin təşkilinin yaxşılaşdırılması

10 Hansı məqsədlə xərclər şərti-dəyişən və şərti sabit xərclərə bölürlər?

- mənfəətin həcmi proqnozlaşdırmaq üçün
- müəssisədə istehsal həcmnin zərərsizlik həddini müəyyən etmək üçün
- sex, istehsal və tam maya dəyərini müəyyən etmək üçün
- müəssisədə istehsalın texniki səviyyəsini yüksəltmək üçün
- müəssisədə istehsal edilən məhsulun keyfiyyətini yüksəltmək üçün

11 Müəssisədə istehsal həcmnin zərərsizlik həddi necə müəyyən edilir?

- müəssisədə məhsul vahidinin satış qiymətindən məhsul vahidinə düşən dəyişən xərcləri çıxıb, şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini bu fərqə bölməklə
- müəssisədə şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclərə bölməklə
- müəssisədə məhsul vahidinin satış qiymətinin üzərinə məhsul vahidinə düşən dəyişən xərcləri gəlib, şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini bu cəmə bölməklə
- müəssisədə şərti-sabit xərclərin üzərinə dəyişən xərcləri gəlib, bu cəmi məh-sul vahidinin satış qiymətinə bölməklə
- müəssisədə şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini məh-sul vahidinin satış qiymətinə bölməklə

12 Müəssisədə istehsal prosesinin xüsusiyyətindən asılı olaraq ma-t-ya dəyəri hansı formalarda uçota alınır?

- analitik, statistik və qarışıq formalarda
- inzibati, iqtisadi, statistik formalarda
- statistik müşahidə, müqayisəli təhlil və qarışıq formalarda

- dəyərin çıxılması, dəyərin toplanması, eksperimental formalarda
- proses üzrə, sifariş üzrə və qarışıq formalarda

13 İstehsalın təşkilinin fərdi forması xarakterizə olunur:

- əmək predmetlərinin ardıcıl verilməsinə əsaslanan sex strukturları ilə
- əməliyyatların bütövlükdə bir iş yerində yernə yetirilməsi ilə
- xammal və materialın istehsala verilməsinin paralel – ardıcıl ötürülməsi ilə qarışıq məkan strukturu ilə
- materialların istehsala ardıcıl, paralel və ya qarışıq şəkildə verilməsi ilə qarışıq və ya xətti struktura əsaslanan əsas və köməkçi əməliyyatların vahid istehsal prosesində birləşdirilməsinə əsaslanması ilə
- əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi əsasında xətti strukturla

14 İstehsalın təşkilinin qarışıq forması xarakterizə olunur :

- əmək predmetlərinin ardıcıl verilməsinə əsaslanan sex strukturları ilə
- əməliyyatların bütövlükdə bir iş yerində yernə yetirilməsi ilə
- xammal və materialın istehsala verilməsinin paralel – ardıcıl ötürülməsi ilə qarışıq məkan strukturu ilə
- materialların istehsala ardıcıl, paralel və ya qarışıq şəkildə verilməsi ilə qarışıq və ya xətti struktura əsaslanan əsas və köməkçi əməliyyatların vahid istehsal prosesində birləşdirilməsinə əsaslanması ilə
- əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi əsasında xətti strukturla

15 İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəssisənin qarşılıqlı əlaqəli və biri-birindən asılı olan bölmələrinin vaxt vahidi ərzində mümkün olan bərabər məhsuldarlığını nəzərdə tutur?

- fasiləsizlik prinsipi
- bərabərlik prinsipi
- mütanasiblik prinsipi
- paralellik prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi

16 İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəyyən miqdar məhsulun hazırlanması üzrə istehsal prosesi və onu təşkil edən ayrı-ayrı tərkib hissələrinin eyni vaxtdan bir təkrar olunmasına əsaslanır?

- fasiləsizlik prinsipi
- bərabərlik prinsipi
- mütanasiblik prinsipi
- paralellik prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi

17 Vaxta görə əməliyyatlarının yerinə yetirilməsinin təşkili formaları hansılardır?

- ardıcıl, birqərarlı və qarışıq formaları
- ardıcıl, paralel və fasiləsiz formaları
- ahəngdar, paralel və qarışıq formaları
- ardıcıl, paralel və qarışıq formaları
- ardıcıl, fərdi və qarışıq formaları

18 İstehsal prosesinin təşkilinin əsas vəzifələrinə aid deyil?

- texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsinin səmərəli üsul və fəndlərinin müəyyən edilməsi
- sexlərdə və istehsal sahələrində istifadə edilən avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi
- istehsal prosesinin əməliyyatlara bölüşdürülməsi
- məhsul buraxılışının ahəngdarlığını və birqərarlığını təmin etmək üçün iş yerləri arasında qarşılıqlı səmərəli əlaqələrin təmin olunması
- sexlərdə və istehsal sahələrində istifadə edilən avadanlıqların düzgün yerləşdirilməsi

19 İstehsalın tipi müəyyən olunur:

- məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki, kimyəvi və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki, fiziki və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə;
- məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə

20 Müəssisədə istehsalın təşkili əhatə edir?

- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin artırılmasına yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrini ilə müəssisənin səmərəli təminatına yönəldilmiş təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin zaman və məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinə yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin ərazi baxımından düzgün yerləşdirilməsinə yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin zaman baxımından keyfiyyətlərinin artırılmasına yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir

21 əmək cisminin hansı hərəkət formasında istehsal tsikli daha qısa olur?

- paralel
- qarışıq
- ardıcıl
- ardıcıl-qarışıq
- paralel-qarışıq

22 Müəssisənin hansı təşkilati-hüquqi forması təsis edilərkən müqavilə tərtib edilmir?

- səhmdar cəmiyyətlər
- məhdud məsuliyyətli müəssisələr
- şərikli müəssisələr
- fərdi müəssisələr
- şərikli və payçı müəssisələr

23 İstehsal müəssisəsində işlənmiş yağların regenerasiyası ilə məşğul olan sexlər aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

24 İstehsal müəssisəsində tara hazırlayan sexlər aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

25 İstehsal müəssisəsində anbar təsərrüfatı aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

26 İstehsal müəssisəsində su təchizatı aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

27 İstehsal müəssisəsində eksperimental sexləri aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

28 İstehsal müəssisəsində kompressor stansiyaları aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

29 İstehsal müəssisəsində nəqliyyat və enerji sexləri aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

30 İstehsal müəssisəsində model sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

31 İstehsal müəssisəsində təmir sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

32 İstehsal müəssisəsində alət sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- yardımçı sexə
- əsas sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə
- sosial-məişət bölməsinə

33 Toxuculuq fabriklərində naxışvurma sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- yardımçı sexə
- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

34 Toxuculuq fabriklərində toxucu sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- xidmətedici sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- köməkçi sexə

35 Toxuculuq fabriklərində əyirici sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- köməkçi sexə
- xidmətedici sexə

36 Metallurgiya kombinatlarında koks sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- əsas sexə
- köməkçi sexə
- xidmətedici sexə

37 Metallurgiya kombinatlarında yayma (prokat) sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə
- xidmətedici sexə

38 Metallurgiya kombinatlarında marten sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə
- əsas sexə

39 Metallurgiya kombinatlarında domna sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- köməkçi sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- xidmətedici sexə

40 Maşınqayırma zavodlarında yığma sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- yardımçı sexə
- əsas sexə
- köməkçi sexə
- xidmətedici sexə
- sosial-məişət bölməsinə

41 Maşınqayırma zavodlarında hazırlıq sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexə
- xidmətedici sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- əsas sexə

42 Müəssisənin əsas sexlərin istehsal tullantılarından təkrar istifadə edilməsi (təkrar istehsalı) məqsədilə hansı sex yaradılır?

- əsas sex
- xidmətedici sex
- köməkçi sex
- sosial-məişət bölməsi
- yardımçı sex

43 Müəssisənin xidmətedici sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- yardımçı sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar
- əsas və köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar

44 Müəssisənin köməkçi sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- əsas və köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar
- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar

45 Müəssisənin əsas sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar

- texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar

46 Aşağıdakılardan hansı gömrük dəyərinin müəyyən olunması üsullarına aiddir?

- müşahidə və eksperimental üsulları
 analitik və müşahidə üsulları
 analitik və statistik üsulları
 dəyərin çıxılması və dəyərin toplanması üsulları
 analitik və eksperimental üsulları

47 Gömrük ərazisində əmtəələrin emalı rejimi:

- əmtəələrin gömrük nəzarəti altında, ölkənin iki gömrük orqanı arasında, o cümlədən xarici dövlətlərin ərazisindən gömrük rüsumları almadan və həmin məhsullara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən keçirilməsindən ibarət olan gömrük rejimidir. Bu rejim ölkə ərazisini tranzit kimi istifadə edərək məhsulların bir xarici ölkədən digər xarici ölkəyə keçirilməsi zamanı tətbiq edilir
- ixrac gömrük rejiminə uyğun olaraq emal məhsullarının ölkənin gömrük ərazisinin hüquq-dudlarından kənara aparılması şərtilə, iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qaytarılmaqla, idxal olunan əmtəələrin ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi gömrük rejimidir
- ölkənin gömrük ərazisində idxal olunan məhsulların gömrük vergiləri və rüsumları alınmadan, həmçinin onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında istifadə edilməsi və sonradan emal məhsullarının sərbəst dövriyyə üçün buraxılışı və ya digər gömrük rejimi altında yerləşdirilməsinə əsaslanır
- gətirilən əmtəələrin anbarlaşdırılması dövründə gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında saxlanması ibarət gömrük rejimidir
- əmtəələrdən gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş yerlərdə (məsələn, beynəlxalq hava və dəniz limanlarında) onların gömrük nəzarəti altında satılmasını nəzərdə tutur

48 Gömrük nəzarəti altında əmtəələrin emalı rejimi:

- gətirilən əmtəələrin anbarlaşdırılması dövründə gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında saxlanması ibarət gömrük rejimidir
- idxal olunan əmtəələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- əmtəələrdən gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş yerlərdə (məsələn, beynəlxalq hava və dəniz limanlarında) onların gömrük nəzarəti altında satılmasını nəzərdə tutur
- ölkənin gömrük ərazisində idxal olunan məhsulların gömrük vergiləri və rüsumları alınmadan, həmçinin onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında istifadə edilməsi və sonradan emal məhsullarının sərbəst dövriyyə üçün buraxılışı və ya digər gömrük rejimi altında yerləşdirilməsinə əsaslanır
- ixrac gömrük rejiminə uyğun olaraq emal məhsullarının ölkənin gömrük ərazisinin hüquq-dudlarından kənara aparılması şərtilə, iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qaytarılmaqla, idxal olunan əmtəələrin ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi gömrük rejimidir

49 Məhsulların tranziti nədir?

- gətirilən əmtəələrin anbarlaşdırılması dövründə gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında saxlanması ibarət gömrük rejimidir
- ölkənin gömrük ərazisində və ya ondan kənarında gömrük rüsumlarından, vergilərdən tamamilə və ya qismən azad olunmaqla, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq etmədən əmtəələrdən istifadə olunmasına yol verilməsindən ibarət gömrük rejimidir
- idxal olunan məhsulların gömrük rüsumları və vergilər alınmadan onların gömrük nəzarəti altında məhv edilməsindən ibarət gömrük rejimidir
- əmtəələrin gömrük nəzarəti altında, ölkənin iki gömrük orqanı arasında, o cümlədən xarici dövlətlərin ərazisindən gömrük rüsumları almadan və həmin məhsullara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən keçirilməsindən ibarət olan gömrük rejimidir

- iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qaytarılmaqla, idxal olunan əmtələrin ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi gömrük rejimidir

50 Eyni məhsulların sövdələşmə qiyməti:

- qiymətləndirilən əmtələrə hər cəhətdən, o cümlədən fiziki xüsusiyyətlərinə, keyfiyyətinə və bazardakı nüfuzuna, istehsal edildiyi ölkəyə və istehsalçısına görə fərqlənməyən məhsulların sövdələşmə qiymətidir
- bütün xüsusiyyətlərinə görə eyni olmayan, lakin qiymətləndirilən məhsullarla iqtisadi təyinatı eyni olan və kommersiya baxımından bir-birini əvəz edə bilən əmtələrin sövdələşmə qiymətidir
- qiymətləndirilən məhsulun ixrac edən ölkədə istehsal xərclərinin, ixrac edən ölkədən eyni məhsulları idxal edən ölkəyə satışı üçün səciyyəvi olan xərclərin (nəqliyyat, yükləmə, sığorta və s.), ölkəyə ixracı nəticəsində əldə olunan mənfəətin toplanması yolu ilə müəyyən edilir
- istehsal edilmiş məhsulun hər vahidinə düşən əmək məsrəflərini əhatə edir
- gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə qiymətidir, yəni bu qiymət məhsulun alınması və gətirilmə yerində çəkilmiş bütün xərcləri əhatə edir

51 Royalti nədir?

- kəşflər, firma nişanları, patentlər, "nou-hau", müəllif hüquqları və digərlərinin istifadəsinə görə vaxtaşırı ödənilən lisenziya haqqıdır
- bütün xüsusiyyətlərinə görə eyni olmayan, lakin qiymətləndirilən məhsullarla iqtisadi təyinatı eyni olan və kommersiya baxımından bir-birini əvəz edə bilən əmtələrin sövdələşmə qiymətidir
- komissiyon şərtləri əsasında həyata keçirilən ticarət növüdür; lakin o, adi komissiyon ticarətindən prinsipial şəkildə fərqlənir - məhsulun (əmtənin) qiymətini onu ixrac edən firma deyil, onun satışını həyata keçirən xarici firma müəyyən edir
- kontraktın təklif olunan qiymətidir
- qiymətləndirilən əmtələrə hər cəhətdən, o cümlədən fiziki xüsusiyyətlərinə, keyfiyyətinə və bazardakı nüfuzuna, istehsal edildiyi ölkəyə və istehsalçısına görə fərqlənməyən məhsulların sövdələşmə qiymətidir

52 "Qıfıl altı" kontraktların bağlanması üçün sifarişçilər layihəni həyata keçirəcək firmanı seçərkən aşağıdakılardan hansını nəzərə alırlar?

- texnologiyanın və idarəetmənin keyfiyyətini
- kontraktın təklif olunan qiyməti
- firmada mövcud olan avadanlıqların yaş strukturunu
- idxal olunacaq məhsulların maliyyələşməsi sxemini
- firmanın təcrübəsi və nüfuzunu

53 Müvəqqəti ixrac əməliyyatları:

- gömrük rejimi ölkə ərazisindən aparılmış əmtələrin müəyyən müddətdə gömrük rüsumları və vergilər alınmadan geri götürülməsinə əsaslanan rejimdir
- xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərti ilə ixracıdır
- xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüduqlarından kənarında müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- əməliyyatları ölkənin gömrük ərazisinə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur
- idxal olunan əmtələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binələrdə (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır

54 Kooperasiya əməliyyatları:

- idxal olunan əmtələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binələrdə (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır

- xammal, yarımfabrikatlar, məmulatların bu və ya digər (təmir, emal, son məhsul şəklinə gətirmə, qablaşdırma və s.) məqsədlə müvəqqəti olaraq ixracını və ya idxalını nəzərdə tutur
- xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtilə ixracıdır
- xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüddudlarından kənar-da müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- əməliyyatları ölkənin gömrük ərazisi-nə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur

55 Xüsusi rüsumlar hansı halda tətbiq edilir?

- ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən məhsulların istehsalı və ixracı zamanı birbaşa və dolayı subsidiyalar-dan istifadə olun-duqda və bu idxal yerli istehsalçıların iqtisadi mənafeyinə ziyan vura biləcəyi təqdirdə tətbiq olunur
- idxal olunan məhsulların qiyməti ölkənin gömrük ərazisinə gətirildiyi anda ixraj olunduğu ölkədəki real dəyərindən xeyli aşağı olduğu təqdirdə və belə bir idxal bu qəbildən olan yerli məhsulların istehsalçılarına ziyan vurduqda və onların istehsalının təşkilinə və genişləndirilməsinə maneçilik yaratdığı hallarda tətbiq edilir
- gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə xərclərinə tətbiq olunur
- konkret ölkəyə müəyyən məhsul növü-nün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağa edilməsi zamanı tətbiq olunur
- adətən məhsulların idxalının yerli istehsal-çı-la-ra ziyan vuran və ya ziyan vura biləcək kəmiyyət və şərtlərlə həyata keçirildiyi halda iqtisadi təhlükəsizlik tədbiri kimi və bəzi ölkələrin və onların ittifaqlarının ölkənin mənafeyinə toxunan ayrı-seçkilik və digər hərəkətlərinə cavab tədbiri kimi tətbiq edilir

56 I rübdə dövriyyə vəsaitlərinin orta qalığı 240 min man, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdır, II rübdə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı 1,2 dəfə artırsa, onda II rübdə 1200 min manat məbləğində məhsulu satmaq üçün tələb olunan dövriyyə vəsaitlərinin orta qalığı nəyə bərabərdir?

- 160 min man
- 150 min man
- 260 min man
- 200 min man
- 180 min man

57 Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti göstəricilərinə aid deyil?

- məhsulun estetik göstəriciləri
- texnolojilik göstəriciləri
- məhsulun nəql olunma qabiliyyəti
- standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri
- məhsulun maya dəyəri

58 Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti standartlarının növlərinə aid deyil?

- beynəlxalq standartlar
- dövlətlərarası standartlar
- regional standartlar
- milli standartlar
- mühasibat standartları

59 Məhsulun keyfiyyəti:

- məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və istifadə səmərəliliyinin yüksəldilməsi imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur

- məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və materialtutumunun aşağı salınması imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən özünəməxsus xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən və yalnız istesalçı üçün əhəmiyyətli olan xassələrin məcmusudur
- məhsulun qiymətini müəyyən etməklə onun istehsalının rentabelliyini qiymətləndirməyə imkan verən göstəricilərin məcmusudur

60 Məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi:

- təklifin azılması deməkdir
- işçilərin sayının ixtisar edilməsi deməkdir
- məhsulların istehsalının faktiki həcmnin artması deməkdir
- məhsulların sayının kəmiyyətə nisbi mənada artırılması deməkdir
- məhsulların sayının kəmiyyətə nisbi mənada azalması deməkdir

61 Məhsulun rəqabətqabiliyyəti:

- yalnız onun qiyməti ilə müəyyən olunur
- döviyyə və tədavül fondları istifadə göstərijiləri ilə müəyyən olunur
- alıcıların müəyyən qrupu üçün məntəqə kəsb edən və onların müəyyən tələbatlarının ödənilməsinə təmin edən xassələrin məcmusu ilə müəyyən olunur
- onun öz təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən, özünəməxsus xassələrin məcmusu ilə müəyyən olunur
- reallaşdırılmaya çəkilən xərjlərin həmi ilə müəyyən olunur

62 Standartlaşdırma:

- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsinə sınaqdan keçirilməsidir
- məmullatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- normaların işlənilib hazırlanması (yaradılması) üzrə fəaliyyətdir

63 Aşağıdakılardan hansı innovasiyanın əlamətləridir?

- texnoloji səmərəlilik, istehsala tətbiqiliyi, kommertiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- elmi-texniki yenilik, sosial səmərəlilik, kommertiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- iqtisadi səmərəlilik, istehsala tətbiqiliyi, kommertiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- elmi-texniki yenilik, istehsala tətbiqiliyi, kommertiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- elmi-texniki yenilik, sosial səmərəlilik, texnoloji səmərəlilik

64 Məhsul innovasiyası nədir?

- yeni məhsul növlərinin yaradılması və mənimsənilməsinə nəzərdə tutur
- idarəetmənin təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- istehsalın təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- məhsul istehsalının həcmnin artırılmasını nəzərdə tutur
- məhsulların satış bazarının genişlənməsini nəzərdə tutur

65 Proses innovasiyası nədir?

- yeni məhsul növlərinin yaradılması və mənimsənilməsinə nəzərdə tutur
- idarəetmənin təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- istehsalın təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur

- məhsul istehsalının həcmının artırılmasını nəzərdə tutur
- məhsulların satış bazarının genişlənməsini nəzərdə tutur

66 İnnovasiyalar yeniliklərin səviyyəsinə görə hansı innovasiya növlərinə bölünür?

- məhsul və proses innovasiyalara
- məhsul, proses və nisbətən yeni innovasiyalara
- yeni və nisbətən yeni innovasiyalara
- sosial, məhsul və proses innovasiyalara
- məhsul, proses, yeni və nisbətən yeni innovasiyalara

67 İnnovasiya prosesinin əmtəyə çevrilməsi ilə onun hansı fazaları fərqlənir?

- elmi-tədqiqat işinin aparılması, yeniliyin diffuziyası
- sınaq işlərinin həyata keçirilməsi, yeniliyin diffuziyası
- elmi-tədqiqat işinin aparılması, sınaq işlərinin həyata keçirilməsi
- sınaq işlərinin həyata keçirilməsi, yaradılma və yayılma
- yaradılma və yayılma, yeniliyin diffuziyası

68 Aşağıdakılardan hansı innovasiya prosesinin gedişat ardıcılığını əks etdirir?

- layihələndirmə; işləmələr; fundamental tədqiqatlar; tətbiqi tədqiqatlar; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış
- tətbiqi tədqiqatlar; fundamental tədqiqatlar; mənimsəmə; işləmələr; layihələndirmə; tikinti; sənaye istehsalı; marketing; satış
- fundamental tədqiqatlar; tətbiqi tədqiqatlar; işləmələr; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış
- işləmələr; tətbiqi tədqiqatlar; fundamental tədqiqatlar; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış
- tətbiqi tədqiqatlar; işləmələr; fundamental tədqiqatlar; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış

69 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı müəssisənin innovasiya fəaliyyətini bilavasitə səciyyələndirmir?

- yeni satış bazarlarının və yeni satış üsullarının tapılması
- yeni idarəetmə üsullarının tətbiqi
- yeni orijinal ideyanın reallaşdırılması və hazır məhsul şəklində bazara çıxarılması
- müəssisənin operativ istehsal fəaliyyətinin planlaşdırılması
- istehlakçıların istəklərinin öyrənilməsi sahəsində tədqiqatlar

70 İntelektual mülkiyyətə nə daxildir?

- kəşflər, ixtiralar, lisenziyalar, mülkiyyət hüquqları, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları, avadanlıqlar
- kəşflər, ixtiralar, mal və xidmətlər, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları, inventarlar
- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), incəsənət əsərləri
- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, sənaye məhsulları, xidmətlər, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), texnika
- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), məişət xidməti, lisenziyalar

71 Aşağıdakı mülahizələrdən hansı biri elmi-texniki tərəqqi ilə innovasiya arasında əlaqəni daha dolğun əks etdirir?

- İnnovasiya – elmi-texniki tərəqqinin potensial imkanlarının yeni məhsul və texnologiyalarda öz əksini tapan real elmi-texniki nailiyyətlərə çevrilməsini əks etdirir
- İnnovasiya həm elmi-texniki tərəqqini, həm də marketing fəaliyyətini birləşdirir

- İnnovasiya - fundamental tədqiqatlarının bazara çıxarılması və stılmasıdır
- İnnovasiya – elmi-texniki tərəqqinin ilkin mərhələsidir
- İnnovasiya elə elmi-texniki tərəqqinin özüdür

72 Texnoloji parametrlərindən asılı olaraq innovasiyalar aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

- təşkilati və proses innovasiyalar
- məhsul və əməliyyat innovasiyaları
- məhsul və proses innovasiyaları
- iqtisadi və təşkilati innovasiyalar
- idarəetmə və texnoloji innovasiyalar

73 Aşağıdakılardan hansını innovasiya proseslərinin idarə olunmasının daha vacib məsələsi hesab etmək olar:

- yeniliyin texnoloji potensialı ilə onun iqtisadi potensialının yaradılması
- yeniliyin texnoloji potensialı ilə onun iqtisadi potensialının optimal uzlaşdırılmasının təmin edilməsi
- yeniliyin texnoloji potensialının onun iqtisadi potensialına uyğunlaşdırılmasının təmin edilməsini
- yeniliyin texnoloji potensialının reallaşdırılması üçün onun iqtisadi potensialının yaradılması
- yeniliyin iqtisadi potensialının onun texnoloji potensialına uyğunlaşdırılmasının təmin edilməsini

74 Aşağıdakı fəaliyyətlərdən hansı biri müəssisənin innovasiya fəaliyyətinə aid edilə bilməz?

- iqtisadi dövriyyədə reallaşdırılacaq yeni yaxud təkmilləşdirilmiş məhsulun və ya texnoloji prosesin yaradılmasına istiqamətlənmiş elmi-tədqiqat, təcrübə-konstruktor və texnoloji işləmələrin yerinə yetirilməsi
- innovasiya infrastrukturunun yaradılması və inkişaf etdirilməsi
- intellektual mülkiyyət obyektlərinə və məxfi elmi və texnoloji informasiyaya hüquqların əldə edilməsi, ötürülməsi və qorunması
- istehsalın texnoloji cəhətdən yenidən təchiz edilməsinin və hazırlığının həyata keçirilməsi
- yeni proseslərin, məhsulların və məmulatların sınağının lisenziyalaşdırılması

75 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin innovasiya fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi mənbəyi rolunda çıxış edə bilməz?

- müəssisənin sərəncamında qalan mənfəət
- müəssisənin təsisçilərinin verdiyi vəsait
- müəssisənin əmək haqqı fondunun vəsaiti
- müəssisənin cəlb etdiyi borc vəsaitləri
- müəssisənin ehtiyat fondunun vəsaiti

76 Yeniliklərin tətbiqində özəl şirkətlərin son məqsədi:

- məhsulun keyfiyyətini yüksəltməkdir
- satış bazarlarını genişləndirməkdir
- istehlakçıların tələbatını daha dolğun ödəməkdir
- rəqabət qabiliyyətini artırmaqdır
- öz mənfəətini artırmaqdır

77 Patent nədir?

- ixtiraya müəllifliyi təsdiq edən və sahibinə bu ixtira ilə bağlı müstəsna hüquqlar verən sənəddir
- məhsulun qiymətini və ya təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluğunu təsdiq edən sənəddir
- müəssisənin sahibkarlıq fəaliyyətlə məşğul olmasına isazə verildiyini təsdiq edən sənəddir
- müəssisənin dövlət qeydiyyatına alındığını təsdiq edən qeydiyyat şəhadətnaməsidir
- məhsulun keyfiyyətini təsdiq edən sənəddir

78 İstehsalın texniki hazırlığına aiddir:

- xammalın istehsala verilməsinin hazırlığı və texnoloji hazırlıq
- maddi-texniki və texnoloji hazırlıq
- konstruktör və texnoloji hazırlıq
- təşkilati və maddi-texniki hazırlıq
- yalnız konstruktör hazırlığı

79 İnnovasiya layihəsinin bölmələri arasında yoxdur:

- layihənin məqsədlər ağacı və onun reallaşdırılması üçün tədbirlər sistemi
- layihənin kompleks əsaslandırılması
- layihənin həyata keçirilməsinin resurs (kompleks) təminatı
- məhsulun satış planı
- layihənin reallaşdırılması mexanizmi və motivasiya sistemi

80 Müəssisənin uğurlu innovasiya fəaliyyəti son nəticədə nəyə gətirib çıxarır?

- müəssisənin rəqabət qabiliyyətinin güclənməsinə və mənfəətinin artmasına
- əlavə xərclərin artmasına və mənfəətin azalmasına
- müəssisənin ölkədə və xaricdə tanınmağına
- müəssisənin sənədləşmə işlərinin artmasına
- məhsul istehsalının artmasına və satılmayan məhsulun çoxalmasına

81 Sertifikasiya:

- məhsullar üçün norma, qayda və xarakteristikaları müəyyənləşdirən fəaliyyətdir
- məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məlumatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir

82 əhəmiyyəti, tətbiq miqyası və məsuliyyət dərəcəsi-nə görə standartlar hansı növlərə bölünür?

- məhsul, xidmət, sənaye, ticarət standartlarına
- beynəlxalq, regional, dövlətlərarası, milli standartlara
- müəssisədaxili, müəsisələrarası, sahə, milli standartlara
- material, hazır məhsul, xidmət standartlarına
- analitik, ekperimental, statistik standartlara

83 Məhsulun keyfiyyəti:

- tədavül prosesində formalaşır
- məhsula servis prosesində formalaşır
- istehsal prosesində formalaşır
- bazarda formalaşır
- satış zamanı formalaşır

84 Aşağıdakı prinsiplərin hansından marketinq şöbəsi yaradılarkən istifadə edilmir?

- əmtəə-bazar prinsipi üzrə təşkil
- bazar prinsipi üzrə təşkil
- əmtəə istehsalı prinsipi üzrə təşkil
- funksional prinsip üzrə təşkil
- ahəngdarlıq prinsipi üzrə təşkil

85 Aşağıdakılardan hansı marketinqin funksiyalarına aiddir?

- əmək məhsuldarlığının artırılması yollarının müəyyən edilməsi
- xammala tələbatın müəyyən edilməsi
- işçilərin sayının planlaşdırılması
- avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi
- əmtələrin satış bazarlarının müəyyənləşdirilməsi

86 Aşağıdakılardan hansı marketinqin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- marketinq kompleksinin işlənilib hazırlanması
- bazar imkanlarının təhlili
- məqsədli bazarın seçilməsi
- materiallara tələbatın hesablanması
- marketinq tədbirlərinin həyata keçirilməsi

87 Aşağıdakılardan hansı satış kanalında olan axınlara daxil edilmir?

- informasiya axını
- maliyyə axını
- iş qüvvəsinin axını
- mülkiyyət hüququnun axını
- fiziki axın

88 Aşağıdakılardan hansı satışın planlaşdırılmasına aid edilir?

- müəssisənin əmək resurslarına olan tələbatın planlaşdırılması
- maddi-texniki təminat planlarının tərtib etmək
- əlavə xidmətlərin, xarici ticarət əməliyyatlarının, reklam fəaliyyətinin planlaşdırılması
- müəssisədə innovasiya prosesinin planlaşdırılması
- əmək haqqının müəyyənləşdirilməsi

89 Aşağıdakılardan hansı satış kanalında olan axınlara daxil edilir?

- iqtisadi axın
- sifarişlər axını
- resurs axını
- tələb axını
- iş qüvvəsinin axını

90 Aşağıdakılardan hansı satışın planlaşdırılmasına aid edilmir?

- məhsulların reallaşdırılması proqnozlarının işlənməsi
- konyunktura və tələb üzrə proqnozların hazırlanması
- mənfəətin bölgüsü
- məqsədlərin müəyyən olunması
- satışın idarəedilməsi üzrə xərclər sənətinin tərtibi

91 Aşağıdakılardan hansı satışın təşkilinə aid edilmir?

- əmtənin hərəkəti texnologiyası
- informasiya-dispetçer xidmətinin hesabatlarının hazırlanmasının təşkili
- ticarət kommunikasiyalarının, hüquqi və iddia işlərinin təşkili
- tələbin stimullaşdırılmasının və reklam fəaliyyətinin təşkili
- iş qüvvəsi və istehsal vasitələrinin məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinin təşkili

92 Marketing proqramının hazırlanmasında aşağıdakı elementlərin hansından istifadə edilmir?

- satış bazarının müəyyən edilməsi
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə uzunluğunun müəyyən edilməsi
- bazar seqmentinin müəyyən edilməsi
- daxili və xarici mühit amillərinin təsirinin uçota alınması ilə planların dəqiqləşdirilməsi
- marketing məqsədlərinin müəyyən olunması

93 Marketing şöbəsi yaradılarkən aşağıdakı prinsiplərin hansından istifadə olunur?

- təklif prinsipi
- sosial prinsip
- coğrafi prinsip
- stimullaşdırıcı prinsip
- təşkilati prinsip

94 İstehsal vasitələrinə tələbatın hesablanması hansı göstəricilərdən daha çox istifadə olunur?

- dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı və materialın məsrəf normasından
- fondverimi və dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətindən
- qəbul edilmiş sifarişlər portfeli və materialın məsrəf normasından
- işçilərin sayı və vaxt fondundan
- əmək məhsuldarlığı və qəbul edilmiş sifarişlər portfelindən

95 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda S qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərinin neçə faizi aid olunur?

- 75-80 faizi
- 5 faizi
- 45-50 faizi
- 55 faizi
- 30 faizi

96 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda S qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayja neçə faizi aid olunur?

- 70-75 faizi
- 40-45 faizi
- 25-30 faizi
- 80-85 faizi
- 60-65 faizi

97 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda B qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərinin neçə faizi aid olunur?

- 35 faizi
- 20 faizi
- 80 faizi
- 75 faizi
- 65 faizi

98 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda B qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayca neçə faizi aid olunur?

- 25 faizi

- 23 faizi
- 7 faizi
- 15 faizi
- 45 faizi

99 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda B qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayca neçə faizi aid olunur?

100 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda A qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərinin neçə faizi aid olunur?

- 40-55 faizi
- 15-20 faizi
- 5 - 10 faizi
- 70-80 faizi
- 25-30 faizi

101 Maddi-texniki təminatın hansı forması seçilərkən tranzit və sifariş normaları əsas götürülür?

- Anbar forma
- «Dəqiq vaxtında» sistemi
- Kontrakt sistemi
- Ənənəvi forma
- Tranzit forma

102 Anbarların çox sayda istehlakçı sexlərə xidməti zamanı hansı reyslərdən istifadə olunur?

- zona-dairəvi
- dairəvi
- zona
- rəqqas
- şüa

103 Müəssisədə məhsulun maya dəyərinin aşağı salınması ehtiyatlarına aid deyil:

- müəssisədə məhsulun fondtutumunun aşağı salınması
- müəssisədə istehsaldankənar xərclərinin azaldılması
- müəssisədə işçilərin əmək haqlarının və onların sosial inkişafına xərclərin artırılması
- müəssisədə məhsulun istehsalına çəkilən material xərclərinin aşağı salınması
- müəssisədə əmək məhsuldarlığının artırılması

104 Müəssisədə istehsal xərcləri smetası:

- müəssisədə şərti-sabit xərcləri müəyyən etmək üçün tərtib edilir
- kalkulyasiya maddələri üzrə hesablanır və məhsul vahidinin istehsalına çəkilən xərcləri göstərir
- sex maya dəyərini hesablamaq üçün tərtib edilir
- istehsal proqramını yerinə yetirmək üçün müəssisənin sərf edəcəyi xərclərin cəmini göstərir
- istehsaldankənar xərcləri əhatə edir

105 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi şərti-dəyişən xərclərə aiddir?

- ümum sex xərcləri
- müəssisənin idarə edilməsi xərcləri
- ümumzavod xərcləri
- sexin idarəetmə aparatının əmək haqqını

- istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı

106 Müəssisənin idarə edilməsi xərcləri hansı növ xərc maddəsinə daxildir?

- texnoloji maya dəyərinə
 ümumzavod xərclərinə
 sex maya dəyərinə
 istehsaldankənar xərclərə
 ümum sex xərclərinə

107 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi istehsal maya dəyərinin tərkibinə aid deyil?

- əsas xammal və materiallara sərf edilən xərclər
 texnoloji avadanlıqlar üzrə amortizasiya ayırmaları
 istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
 məhsulun satışı ilə əlaqədar xərclər
 ümum sex xərcləri

108 Məhsulun materialtutumluğu nədir?

- məhsul vahidinin istehsalına nə qədər material işlədildiyini göstərir
 müəssisədə anbarların hazır məhsul tutma qabiliyyətidir
 müəssisə anbarının nə qədər material tutumu olduğunu göstərir
 məhsulun maya dəyərində material xərclərinin nisbətən böyük xüsusi çəkiyə malik olduğunu göstərir
 məhsul vahidinə işlədilən material həcmindən tullantı həcmi çıxıldıqdan sonra qalan hissədir

109 Məhsulun fondtutumluğu nədir?

- əsas fondların orta illik dəyərini məhsulun maya dəyərinə nisbətini göstərir
 əsas fondların 1 manatına orta illik dəyərini istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən istehsal edilmiş məhsulun həcmi göstərir
 istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən əsas fondların orta illik dəyərini göstərir
 məhsul vahidinin düşən istehsal fondlarının dəyərini göstərir
 məhsulun maya dəyərində amortizasiya ayırmalarının xüsusi çəkisidir

110 Məhsulun əməktutumluğu nədir?

- məhsulun maya dəyərində əmək haqqı xərclərinin xüsusi çəkisidir
 məhsulun əməktutumunu göstərir
 məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən əməyin (adam-saatların) miqdarını göstərir
 işçilərin əmək haqqının azalması hesabına məhsulun maya dəyərini azalmasını göstərir
 müəssisədə məsul istehsalında iştirak edən işçilərin sayını göstərir

111 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə maya dəyərini idarə edilməsi prosesinə aid olunmur?

- məhsulun maya dəyərini kalkulyasiyası
 məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi
 maya dəyərini proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması
 məhsulun maya dəyərini təhlili
 maya dəyərini aşağı salınması yollarının müəyyən olunması

112 Məhsulun tam maya dəyərini müəyyən olunması aşağıdakı hansı məsələlərin həlli üçün zəruri deyil:

- müəssisədə əmək məhsuldarlığını və fondverimini hesablamaq
 məhsulun maya dəyərinə ayrı-ayrı xərc maddələrinin təsirini müəyyən etmək

- marketing tədqiqatları və bunun əsasında ən az xərcə yeni məhsul istehsalına başlamaq haqqında qərarın qəbulu
- işin maliyyə nəticələrini, uyğun olaraq vergini və mənfəəti düzgün müəyyən etmək
- qiymətin əmələgəlməsi

113 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi sex maya dəyərini tərkibinə aid deyil?

- ümum sex xərcləri
- istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- xammal, material, yarımfabrikat və dəstləşdirici məmullara sərf edilən xərclər
- inzibati idarə işçilərinin əmək haqqı
- texnoloji avadanlıqlar üzrə amortizasiya ayırmalar

114 Məhsul vahidinin kalkulyasiyasının xərc maddələri hansılardır?

- icarə, nəqliyyat, rabitə, reklam, texniki və texnoloji xərclər, sair istehsal və qeyri-istehsal xərcləri
- xammal və əsas materiallar, yanacaq, nəqliyyat xərcləri, amortizasiya ayırmaları, sex və ümumzavod xərcləri
- material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər
- xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri
- qeyri-istehsal xərcləri, sex xərcləri, idarəetmə xərcləri, sosial sığortaya ayırmalar, nəqliyyat və rabitə xərcləri

115 Müəssisədə məhsulun maya dəyərini təhlili və planlaşdırılması zamanı əsasən aşağıdakı göstəricilərdən istifadə edilmir?

- əmtəlik məhsulun maya dəyərini və əmtəlik məhsulun 1 manatına düşən xərclərin aşağı salınması üzrə tapşırıqlar
- bütün nomenklatura üzrə məhsul vahidinin maya dəyərini kalkulyasiyası
- istehsal xərcləri smetası
- əmtəlik məhsula görə hesablanan əmək məhsuldarlığı göstəricisindən
- əmtəlik məhsulun maya dəyəri

116 Aşağıdakılardan hansı zərərsizliyin təhlilinin əsas vəzifələrinə aiddir?

- optimal istehsal planının qəbulu
- planlaşdırılmış mənfəətin bölgüsünün müəyyən olunması
- müəssisənin təşkilati-hüquqi formasının müəyyən edilməsi
- avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi
- işçilərin sayının müəyyən edilməsi

117 Aşağıdakılardan hansı zərərsizliyin təhlilinin əsas vəzifələrinə aid deyil?

- planlaşdırılan səviyyədə mənfəəti və tələbi təmin etməyə imkan verən bir məhsulun qiymətinin müəyyən edilməsi
- ən səmərəli istehsal texnologiyasının seçilməsi
- işçilərin sayının müəyyən edilməsi
- planlaşdırılmış mənfəəti əldə etmək üçün məhsulun satış həcminin müəyyən olunması
- zərərsizlik həddinin tapılması

118 Müəssisədə normalaşdırılan işlərin icrası üçün fəhlə kadrlara tələbat necə hesablanır?

- istehsal proqramı üzrə məmulların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür
- bir məmulların istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulların sayına vurub 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür
- bir məmulların istehsalına vaxt normasını, istehsal proqramı üzrə məmulların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna vururlar

- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vururlar
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür

119 əməyin təşkilinə və müəssisə kollektivinin idarə edilməsinə aid olmayan nədir?

- istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi
- işçilərin arasında iş bölgüsünün aparılması
- işçilərin işə qəbul olunması
- əməyin stimullaşdırılması
- kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması

120 əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin maddi-texniki amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik jəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, yəni texnologi proseslərin işlənməsi və tətbiqi
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi
- mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi
- yəni texnologi proseslərin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili

121 əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin təşkilati amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik jəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, kadrların mədəni-texniki və mənəvi səviyyəsinin yüksəldilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi artırılması
- mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi, yəni texnologi proseslərin işlənməsi və tətbiqi
- yəni texnologi proseslərin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili, kollektivin əmək məhsuldarlığını yüksəltməsi üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması

122 əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin iqtisadi amillərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsala tətbiqi
- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi
- işçilər üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması
- istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi
- yəni texnologi proseslərin işlənməsi və tətbiqi

123 əmək haqqının səviyyəsinə təsir göstərməyən amil hansıdır?

- müəssisənin yaşayış yerinə yaxınlığı
- əmək bazarının konyukturası
- fərdi əmək müqaviləsinin şərtləri
- işin xarakteri
- dövlətin sosial siyasəti

124 əməyin ödənilməsinin işəməzd formasının tətbiqi şərti hansıdır?

- materiallardan israfçılıqla istifadə olunması
- texnoloji qaydaların pozulması
- görülən işlərin dəqiq hesablanması mümkünü
- əməliyyatların ardıcılıqla yerinə yetirilməsi
- avadanlıqlara xidmətin təşkilinin birqada üsulunun tətbiqi

125 Kimlər üçün əməyin ödənilməsinin dolayı işəməzd formasından istifadə olunur?

- xidmətçilər
- köməkçi fəhlələr
- əsas fəhlələr
- rəhbərlər
- mütəxəssislər

126 Kadr axıcılığının motivlərinə aid deyil:

- ixtisasın artırılması imkanlarının yoxluğu
- işin mövsümlü olması
- istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi yüksəldilməsi
- xidməti vəzifə üzrə inkişaf imkanlarının yoxluğu
- əmək şəraitinin əlverişsiz və əmək haqqının səviyyəsinin aşağı olması

127 Növbədxili iş vaxtı itkilərinə aiddir:

- müdiriyyətin icazəsinə görə işdə olmama
- xəstəlik üxəndən boşdayanma
- üzürsüz səbəbdən işdə olmama
- bütün günü boşdayanma
- materialın emal üçün gecikməsi

128 İş yerinə xidmət vaxtı norması nədir?

- fəhlənin avadanlıqların və iş yerinin işçi vəziyyətdə saxlanması ilə əlaqədar sərf etdiyi vaxtın plan ölçüsüdür
- rəhbərə bilavasitə tabe olan işçilərin sayının plan ölçüsüdür
- müəyyən müddət ərzində briqada tərəfindən yerinə yetirilməli olan zəruri çeşid və həjmdə işlərin plan ölçüsüdür
- müəyyən işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan müəyyən peşə-ixtisas tərkibdə işçilərin sayının plan ölçüsüdür
- məhsul vahidinin hazırlanması və ya müəyyən həjmdə işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan iş vaxtının plan ölçüsüdür

129 İstehsal tsiklinin uzunluğu göstəricisindən:

- kollektivin sosial inkişafını planlaşdırarkən istifadə edilir
- bitməmiş istehsalın həcmi hesablayarkən istifadə olunur
- müəssisənin istehsal edilən məhsulların keyfiyyətini qiymtləndirərkən istifadə olunur
- satış kanallarını müəyyən etmək üçün istifadə edilir
- məhsulun maliyyə vəziyyətini qiymtləndirərkən istifadə olunur

130 Dövriyyə ehtiyat məmulatı nə vaxt yaradılır?

- iş yerlərinin əvvəlcədən nəzərdə tutulmuş boşdayanmalar yarandığı və zay məhsulların buraxıldığı təqdirdə sığortalanmaq üçün yaradılır
- bir iş yerində əməliyyata sərf olunan vaxtın başqasına bərabər olduğu halda yaradılır
- ayrı-ayrı iş yerlərində, istehsal sahələrində istehsalın həcmi artırılması üçün yaradılır
- zadellərə olan günlük minimum tələbatı ödəmək üçün yaradılır

- bir iş yerində əməliyyata sərf olunan vaxtın başqasına nisbətən fərqləndiyi halda yaradılır

131 Dəstəli istehsalda ehtiyat məmulatın həcmi:

- məmulatlara günlük minimum tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur
 məmulatlara günlük maksimum tələbatla minimum tələbat arasındakı fərqin istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur
 məmulatlara günlük maksimum tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur
 məmulatlara günlük minimum tələbatın sexlərin sayına hasili kimi müəyyən olunur
 məmulatlara orta günlük tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur

132 İstehsalın təşkilinin formalarına nə aid deyil ?

- düzxətli forma
 fərdi forma
 analitik forma
 predmet forması
 texnoloci forma

133 əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi zamanı istehsal tsiklinin uzunluğu necə hesablanır?

- dəstədəki detalların sayı ilə bütün əməliyyatlar üzrə bir detalın emalına sərf edilən vaxtın hasili kimi
 dəstədəki detalların emalı zamanı təbii proseslərə sərf olunan vaxtın cəmi kimi
 dəstədəki detalların daşınması üçün sərf olunan vaxtın ölçülməsi kimi
 dəstədəki detalların sayının bir detalın sexlərarası daşınmasına faktiki vaxt sərfinə hasili kimi
 dəstədəki detalların sayının bir detalın sexdə qalma vaxtına hasili kimi.

134 Təhkimətmə əmsalı necə hesablanır?

- iş yerlərinin vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan texnoloji əməliyyatların sayına nisbəti kimi
 birqərarlıq göstəricisinin ahəngdarlıq göstəricisinə nisbəti kimi
 vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan vaxt vahidi ərzində qurulmuş avadanlıqların işçilərin sayına nisbəti kimi
 vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan texnoloci əməliyyatların iş yerlərinin sayına nisbəti kimi
 vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan ahəngdarlıq göstəricisinin birqərarlıq göstəricisinə nisbəti kimi

135 Kiçik seriyalı istehsallar üçün təhkimətmə əmsalı bərabərdir:

- 10-15
 16 -20
 1 – 10
 11 – 20
 21 – 40

136 İstehsal prosesləri mürəkkəblik dərəcəsinə görə necə təsnifləşdirilir?

- əsas, köməkçi və xidmətedici istehsal prosesləri
 sintetik, analitik və birbaşa istehsal prosesləri
 mexaniki və fiziki-kimyəvi istehsal prosesləri
 dəstəli, fərdi və əsas istehsal prosesləri
 əsas, köməkçi və fərdi istehsal prosesləri

137 Aşağıdakılardan hansı istehsal tsiklinin azaldılmasının əsas istiqamətlərinə aid deyil?

- məhsulun fondtutumunun azaldılması
- texnologiyanın təkmilləşdirilməsi
- nəqliyyat və nəzarət əməliyyatlarının texnologi əməliyyatlarla səmərəli şəkildə əlaqələndirilməsi
- təbii proseslərin süni üsulların köməyi ilə sürətləndirilməsi
- növbələrarası fasilələrin azaldılması məqsədilə müəssisənin iş rejiminin təkmilləşdirilməsi

138 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin fərdi üsuluna aiddir?

- emal olunacaq materialın istehsala partiyalarla buraxılması
- istehsal prosesinin fasiləsizliyinin səviyyəyə yüksək olması
- avadanlıqların texnoloji xəritəyə müvafiq olaraq yerləşdirilməsi
- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması
- istehsalı təkrar olunmayan geniş nomenklaturanın olması

139 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin dəstəli üsuluna aid deyil?

- bir neçə növ materialın eyni zamanda emalı
- eyni tip avadanlıqların əsasən qrup halında yerləşdirilməsi
- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması
- bir iş yerinə bir neçə əməliyyatın təhkim edilməsi
- emal olunacaq materialın istehsala partiyalarla buraxılması

140 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin axınlı üsuluna aid deyil?

- istehsal prosesinin böyük sayda əməliyyatlara bölünməsi
- avadanlıqların texnoloji xəritəyə müvafiq olaraq yerləşdirilməsi
- yalnız universal avadanlıqlardan istifadə
- istehsal prosesinin fasiləsizliyinin səviyyəyə yüksək olması
- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması

141 Aşağıdakı amillərdən hansı müəssisənin ahəngdar işləməsində əsas rol oynayır?

- əməyin təşkili
- istehsalın təşkili
- təchizatın təşkili
- alət təsərrüfatının təşkili
- texnoloji maşın və avadanlıqların təmirinin təşkili

142 Müəssisə miqyasında istehsalın təşkili hansı aspektlərdə həyata keçirilir?

- məkan, zaman və beynəlxalq aspektlərdə
- məkan, zaman və funksional aspektlərdə
- universal, qarşılıq və funksional aspektlərdə
- universal, zaman və funksional aspektlərdə
- məkan, qarşılıq və funksional aspektlərdə

143 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- İstehsalın ictimai təşkili formaları ilə istehsalın səmərəliliyinin artırılması arasında birbaşa əlaqə yoxdur
- İstehsalın ictimai təşkili formaları ictimai istehsalın intensivləşdirilməsi və səmərəliliyinin yüksəldilməsinin amilidir
- İstehsalın təmərküzləşməsi, ixtisaslaşması, kooperativləşməsi və kombinəlməsi arasında sıx qarşılıqlı əlaqələr vardır
- İstehsalın təmərküzləşməsi istehsalın ictimai təşkili formaları arasında daha mürəkkəbidir
- İstehsalın ictimai təşkili formaları ictimai əmək bölgüsünün dərinləşməsinin nəticəsidir

144 İstehsalın təmərküzləşməsi nədir?

- bütün sənaye müəssisələrinin birliyi
- yerli müəssisələr tərəfindən sənaye istehsalının getdikcə artması
- istehsal həcmiminin kiçik müəssisələrdə həyata keçməsi prosesinin genişlənməsi
- sahədə məhsul istehsalı üzrə iri müəssisələrin xüsusi çəkirlərinin mütəmadi artması
- sənaye sahəsində kiçik müəssisələrin tamamilə iflası

145 Kombinəlaşmış istehsalların təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansına təminat vermir?

- texnoloji proseslərin yerinə yetirilməsinin ardıcılığını təmin edir
- aralıq məhsul və tullantılardan istifadə edilməsini təmin edir
- xammalın kompleks emalını təmin edir
- müəssisənin mənfəətinin düzgün bölüşdürülməsini təmin edir
- ətraf mühitin çirklənməsinin azalmasını təmin edir

146 Müəssisənin optimal ölçüsü nədir?

- az xərclə daha az mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
- mənfəətlə xərcin mütənasiblik təşkil etdiyi ölçüsüdür
- çox xərclə daha çox mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
- az xərclə daha yüksək təsərrüfat nəticələrinə nail olunan ölçüsüdür
- minimum xərclə risksiz fəaliyyət göstərə bilən ölçüsüdür

147 Müəssisənin minimal səmərəli ölçüsü nədir?

- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- uzunmüddətli dövrdə müəssisənin mənfəətini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini minimuma endirə biləcək ən aşağı istehsal həcmidir
- istehsal həcmiminin artım tempi ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artım tempinin bərabər olması
- müəssisədə istehsalın təkrarlanma dərəcəsi

148 İstehsal miqyasının müsbət effekti nədir?

- bu, istehsal həcmiminin artmasına uyğun olaraq məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmiminin artması ilə müəssisənin təsərrüfat əlaqələrinin genişlənməsini əks etdirir
- bu, istehsal həcmiminin artmasına uyğun olaraq məhsul satışı həcmələrinin artmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmiminin artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsala əlavə investisiya qoyuluşu yolu ilə məhsul istehsalı həcmələrinin artırılmasını əks etdirir

149 İstehsal miqyasının mənfə effekti nədir?

- bu, istehsal həcmiminin azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmiminin artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmiminin artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmiminin azalması ilə müəssisənin mənfəətinin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmiminin azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir

150 Miqyas artımından qənaətin (miqyasın müsbət effektinin) davamlı olduğu sənaye sahələrinə aşağıdakılardan hansı xasdır:

- belə sahələrdə kiçik və orta ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
- belə sahələrdə orta ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
- belə sahələrdə iri ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
- belə sahələrdə çoxlu sayda kiçik müəssisələr fəaliyyət göstərir

- belə sahələrdə kiçik ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir

151 Aşağıdakı istehsal sahələrindən hansında həm kiçik, həm orta, həm də iri müəssisələr təqribən eyni dərəcədə səmərəli fəaliyyət göstərə bilirlər?

- kombinəşdirilmiş yem istehsalı
 musiqi alətlərinin hazırlanması
 ağac emalı və mebel istehsalı
 əlvan metallurqiya
 polimer materialların istehsalı

152 İstehsalın tərəküzləşdirilməsinin iqtisadi səmərəliliyi nədə ifadə olunur?

- eyniadlı məhsul istehsalçıların sayının azalması nəticəsində sahənin idarə edilməsinin asanlaşmasında
 müəssisələrin ölçülərinin artması nəticəsində bazarlara daha çox məhsul çıxarılmasında
 müəssisələrin ölçülərinin artması nəticəsində yeni iş yerlərinin yaradılmasında
 müəssisələrin ölçülərinin artması nəticəsində xammal və materialların emalı imkanlarının genişlənməsində
 müəssisələrin ölçülərinin artması nəticəsində istehsalın texniki-iqtisadi göstəricilərinin yaxşılaşmasında

153 Metallurqiya və elektroenergetikada istehsalın tərəküzləşməsinə müəyyən edən əsas amil hansıdır?

- istehsal xərclərinin həcmi
 istehsal alətlərinin kompleksi
 əsas aqreqlərin orta gücü
 istehsalda istifadə edilən xammal və materialların həcmi
 istehsalın texnologiyası və təşkili xarakteri

154 Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinəşmə mümkün deyildir?

- emal sənayesi
 hasilat sənayesi
 yeyinti sənayesi
 metallurqiya
 ağac emalı sənayesi

155 Emal sənaye müəssisəsinin hasilat müəssisəsinə yaxınlaşdırılmasına əsaslanan kombinatlar hansı istehsallar üçün səciyyəvidir?

- avtomatlaşdırılmış istehsallar üçün
 əmək predmetinə təsirin kimyəvi üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
 əmək predmetinə təsirin mexaniki üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
 kütləvi və seriyalı istehsallar üçün
 əmək predmetinə təsirin fiziki üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün

156 Kombinəşməyə daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti nə deməkdir?

- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə istifadə edilən avadanlıqlar eyni olur, məhsulun nomenklaturası və çeşidi məhdudlaşdırılır
 kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal gücləri öz ölçülərinə görə uzlaşdırılmış olur, məhsulun nomenklaturası və keyfiyyətinə görə isə bir-birilə analoq təşkil edirlər
 kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyniadlı və eyni keyfiyyətdə məhsullar istehsal olunur
 kombinatın ümumi gəlirləri kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bərabər bölünür
 kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal etdikləri məhsulların qiymətləri bir-birinə uyğunlaşdırılır

157 Neft-kimya kombinatlarının istehsalları üçün kombinəşmənin hansı tipi səciyyəvidir?

- şaquli kombinələşdirmə
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan
- xammalın kompleks emalı
- qarışıq əlaqələr
- üfiqi kombinələşdirmə

158 Toxuculuq kombinatları üçün kombinələşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- xammalın kompleks emalına görə
- tullantılardan istifadəyə görə
- xammalın ardıcıl emalına görə
- üfiqi kombinələşmə
- istehsal-texniki

159 əlvan metal filizlərinin emalı kombinatları üçün kombinələşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- xammalın ardıcıl emalına görə
- şaquli kombinələşdirmə
- xammalın kompleks emalına görə
- üfiqi kombinələşdirmə
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan

160 Aşağıdakı göstəricilərin hansı kooperasiyalaşma səviyyəsini təhlilində istifadə edilir?

- ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi
- məhsul vahidinin maya dəyərində enerji məsrəflərinin xüsusi çəkisi
- məhsul bahidinin materialtutumu
- məhsul vahidinin maya dəyərində "satın alınmış yarım-fab-ri-ka və məmulatlar" adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi
- müəssisənin pərakəndə satış şəbəkəsinə verdiyi məhsulun həcmi

161 İstehsalın ixtisaslaşdırılmasının iqtisadi səmərəliliyinin əsas göstəriciləri hansılardır?

- ayrı-ayrı detalların, qovşaqların, aqreqatların və pəstahların buraxılışı üzrə ixtisaslaşdırılmış və ya mərkəzləşdirilmiş istehsal-ların müəssisə və sexləri tərəfindən buraxılan məhsulların isteh-sa-ın ümumi həcmində xüsusi çəkisi, ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi
- əsaslı vəsait qoyuluşunun ödənmə müddəti, müəssisələr arasında kooperasiya əlaqələrinin müddəti
- məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun isteh-lak-çı-lara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət, istehsalın ixtisas-laş-dırılmasından əldə edilən illik iqtisadi səmərə
- məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun isteh-lak-çı-lara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət,) ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin mənfəətinin həcmi
- ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi, bir iş yerinə düşən hissə-əmaliyyatların sayı

162 Aşağıdakı amillərdən hansı istehsalın ixtisaslaşdırılmasının dərinləşməsinə mənfi təsir göstərir?

- müəssisədə məhsul buraxılışının təmər-küz-ləş-məsi və istehsalın op-ti-mal ölçüyədək artması
- buraxılan məhsula perspektiv dövr üçün tələbatın artması və satış bazarının genişlənməsi
- müəssisənin buraxdığı məhsulun nomenklatura və çeşidinin genişlənməsi
- buraxılan məhsulun çeşidinin uzunmüddətli və məqsəd-uy-ğun konstruktiv sabitliyinin yaradılması
- elmi-texniki tərəqqinin yüksək tempi

163 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır:

- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının art-ma-sı nisbi təmər-küz-ləş-mədir
- bilavasitə müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib ayrılması fərdi əmək bölgüsünü əks etdirir

- müəssisə miqyasında istifadə olunan inşan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sığra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanması texniki əmək bölgüsünü əks etdirir
- müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanı əks etdirir
- müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisədaxili ixtisaslaşdırmanı əks etdirir

164 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi ayrı-ayrı məhsul növlərinin hazırlanmasının kütləvililiyini artırır, xüsusi, yüksək məhsuldarlığa malik avadanlığın tətbiqini asanlaşdırır
- istehsalın ixtisaslaşdırılması əsasında səmərəliliyinin artırılması sahə və müəssisədə həyata keçirilən təşkilati, texniki və iqtisadi tədbirlərlə əlaqədardır
- istehsalın ixtisaslaşdırılması istehsalda yüksək məhsuldarlıqlı texnika və texnologiya tətbiq etməyə, kadrların peşəkarlığının yüksəlməsinə, müəssisənin təşkilati və istehsal strukturunu təkmilləşdirməyə imkan yaradır
- istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi kiçik, orta və iri müəssisələr arasında səmərəli təsərrüfat əlaqələrinin qurulmasına imkan verir
- bazar münasibətləri inkişaf etdikcə istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşdirilməsinin iqtisadi əhəmiyyəti tədricən azalır

165 Bir il ərzində müəssisə tərəfindən 1 milyon 800 min manatlıq ümumi məhsul buraxılışı həyata keçirilmişdir. Bunun 1 milyon 260 min manatını əsas (profil) məhsul təşkil etmişdir. Bu məlumatlar əsasında müəssisənin ixtisaslaşdırılması əmsalını hesablayın.

- 65 faiz
- 45 faiz
- 60 faiz
- 70 faiz
- 80 faiz

166 Müəssisədə istehsal amillərindən istifadəni xarakterizə edən iqtisadi səmərəlilik göstəricilərinə aid deyil:

- dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı
- əmək məhsuldarlığı göstəricisi
- satışın rentabelliği göstəricisi
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürəti göstəricisi
- fondverimi göstəricisi

167 Fondverimi göstəricisi istehsalın təşkili ünsürlərinin hansından istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- müəssisənin pul fondlarının
- istehsal dövriyyə fondlarının
- istehsal əsas fondlarının
- müəssisənin ehtiyat fondlarının
- müəssisənin tədavül fondlarının

168 Aşağıdakılardan hansı istehsalın səmərəliliyini əks etdirir?

- anbarında material ehtiyatlarının artması
- avadanlıqların istifadəsiz qalma müddətinin artması
- hazır məhsul anbarında məhsul ehtiyatlarının artması
- məhsulun satış həcmiminin azalması
- məhsulun əmək-tutumunun azaldılması

169 Aşağıdakılardan hansı istehsalın səmərəliliyini xarakterizə etmir?

- material məsrəflərinə qənaət eilməsi
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan vaxtın azaldılması
- vaxt vahidi ərzində istehsal olunan məhsulun kəmiyyətə çoxaldılması
- işçilərin sayının artması
- məhsul vahidinin maya dəyərini azaldılması

170 Hər hansı təşkilati-texniki tədbirin həyata keçirilməsinin iqtisadi səmərəliliyi necə müəyyən olunur?

- müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərə ilə onun istehsalına sərf edilmiş canlı və maddiləşmiş əməyin kəmiyyəti ilə cəmlənməsi kimi
- müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərənin onun istehsalına sərf edilmiş canlı və maddiləşmiş əməyin kəmiyyətinə nisbəti kimi
- müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərənin onun istehsalına sərf edilmiş yalnız canlı əməyin kəmiyyətinə nisbəti kimi
- müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərədən onun istehsalına sərf edilmiş bütün xərclərin kəmiyyətinin çıxılması kimi
- müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərənin onun istehsalına sərf edilmiş canlı və maddiləşmiş əməyin kəmiyyətinə hasili kimi

171 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- Səməərə öz-özlüyündə ictimai istehsalın səmərəliliyi haqqında təsəvvür yarada bilmir, çünki mütləq rəqəmdir, onu yaradan xərclərlə əlaqəsizdir
- Hər hansı bir sosial-iqtisadi prosesin kəmiyyət və keyfiyyət cəhətlərini özündə tam və dəqiqliklə əks etdirən meyar və göstəricilər olma-dan həmin prosesin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi mümkün deyildir
- İctimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyini düzgün qiymətləndirmək üçün onun meyarı və göstəriciləri elmi-nəzəri və metodoloji cəhətdən dəqiq əsaslandırılmalıdır
- İctimai istehsalın səmərəlilik meyarı və ümumiləşdirici (meyar) göstəricisi arasında heç bir əlaqə və bağlılıq yoxdur
- Səməərəlilik göstəricisi – səməərə ilə xərclərin kəmiyyət nisbəti, ictimai istehsalın səmərəliliyinin keyfiyyət səciyyəsidir

172 Səməərəlilik meyarı nədir?

- İstehsal fəaliyyəti zamanı məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin faydalı hissəsidir
- İstehsal fəaliyyətinin nəticəsi olaraq istehsal edilmiş məhsulun ümumi həcmnin dəyər ifadəsidir
- İstehsal fəaliyyətinin aralıq nəticəsi olaraq məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin kəmiyyətidir
- İstehsal fəaliyyətinin son nəticəsi olaraq məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin gətirdiyi səməərədir
- İstehsal fəaliyyətində istifadə edilən bütün resursların istehlak həcmidir

173 İctimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin meyarı aşağıda göstərilənlərdən hansıdır?

- il ərzində yaradılmış xalis milli məhsul
- il ərzində yaradılmış milli gəlir
- milli sərvət
- il ərzində yaradılmış ümumi daxili məhsul
- il ərzində yaradılmış ümumi milli məhsul

174 Müəssisə səviyyəsində istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin meyarı aşağıda göstərilənlərdən hansıdır?

- mənfəət
- istehsal olunan məhsulun dəyər ifadəsində həcmi
- ümumi gəlir

- istehsal xərcləri
- əmtəlik məhsul

175 əməyin səmərəlilik dərəcəsini hesablamaq üçün aşağıda verilənlərdən hansından istifadə edilir?

- məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən xərclər
- vaxt vahidi ərzində sərf edilən elektrik enerjisi
- vaxt vahidi ərzində istehsal edilən məhsulun həcmi
- investisiya qoyuluşunun rentabelliği
- vaxt vahidi ərzində sərf edilən materialların həcmi

176 Materialtutumu göstəricisi aşağıdakı resurslardan hansılarının istifadəsinin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- əsas və tədavül fondlarının
- xammal və material resurslarının
- maliyyə resurslarının
- əmək resurslarının
- informasiya resurslarının

177 əmək məhsuldarlığı hansı istehsal amilindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- sahibkarlıq qabiliyyəti
- kapital
- torpaq
- xammal
- əmək (iş qüvvəsi)

178 Aşağıdakılardan hansıları istehsal amillərindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edən göstəricilərdir?

- əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi, əmtəlik məhsul
- əmək haqqının səviyyəsi, mənfəət
- ümumi milli məhsul, ümumi rentabellik, məhsul vahidinin maya dəyəri
- əmək məhsuldarlığı, fondverimi, dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı
- ümumi daxili məhsul, ümumi gəlir

179 Müəssisədə investisiya layhəsinin qəbul edilməsi üçün inteqral səmərəlilik göstəricisi:

- mənfəətə bərabər olmalıdır
- mənfə kəmiyyət olmalıdır
- sifra (0) bərabər olmalıdır
- xərclərdən çox olmalıdır
- müsbət kəmiyyət olmalıdır

180 Müəssisədə il ərzində 750 min manatlıq əlavə investisiya həyata keçirilərək yeni istehsal gücləri istifadəyə verilmişdir. Bunun nəticəsində növbəti ildə müəssisə 225 min manat əlavə mənfəət əldə etmişdir. Bu məlumatlar əsasında müəssisədə əsaslı vəsait qoyuluşunun rentabelliğini hesablayın.

- 30 %
- 525 min manat
- 35 %
- 975 min manat
- 25 %

181 Müəssisələrdə əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəricisi kimi istifadə edilən rəntabellik göstəricisi necə hesablanır?

- illik mənfəət artımının bu artımı təmin edən əsas fondlara nisbəti kimi
- illik mənfəət artımının bu artımı təmin edən əsaslı vəsait qoyuluşuna hasili kimi
- illik mənfəət artımının bu artımı təmin edən əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti kimi
- illik mənfəətin müəssisənin əsas və normalaşdırılan dövrüyyə fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- illik mənfəətin bu mənfəəti təmin edən ümumi xərclərə nisbəti kimi

182 Müqayisəli (nisbi) səmərəlilik göstəricisi nə üçün hesablanır?

- layihə variantları üzrə gözlənilən məsrəflərin müqayisəsi üçün tətbiq edilir
- layihə variantları üzrə sərf ediləcək investisiyanın həcmi hesablamq üçün tətbiq edilir
- layihə variantları üzrə ayrı-ayrılıqda gözlənilən gəlirlərin hesablanması üçün tətbiq edilir
- müəssisənin mənfəətini hesablamaq üçün tətbiq edilir
- layihə variantlarından ən sərfəlisinin seçilməsi məqsədilə hesablanılır və tətbiq edilir

183 Nisbi (müqayisəli) səmərəlilik nədir?

- əsaslı vəsait qoyuluşu həcmi nisbətidir
- istehsal daxili ehtiyatlardan istifadə göstəricisidir
- səmərəliliyin orta göstəricisidir
- variantlar üzrə cari xərclərin fərqi əsaslı vəsait qoyuluşlarının fərqinə nisbətidir
- səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun məbləğinə nisbətidir

184 Mütləq səmərəlilik nədir?

- səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi nisbətidir
- əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğidir
- əldə olunan səmərənin kəmiyyət miqdarıdır
- əsaslı vəsait qoyuluşunun mənfəətə nisbətidir
- əldə olunmuş səmərənin keyiyyətini xarakterizə edir

185 İstehsal heyəti icra etdikləri funksiyaların xarakterinə görə hansı kateqoriyalarına bölünürlər?

- baş mühəndis, ixtisaslı fəhlələr, qulluqçular, servis xidməti göstərənlər, satıcılar, klub işçiləri
- sahibkarlar, səhmdarlar, menecerlər, fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, şagirdlər, qulluqçular
- fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, qulluqçular, kiçik xidmətdə olan heyət, şagirdlər, mühafizə işçiləri
- mühəndis-texniki işçilər, fəhlələr, şagirdlər, mühafizə işçiləri, vergi orqanlarının əməkdaşları
- menecerlər, marketoloqlar, mühasiblər, mühəndislər, yardımçı təsərrüfat işçiləri, payçılar

186 Sənaye fəhlələri ixtisas dərəcələrinə görə neçə qrupa bölünürlər?

- 6
- 3
- 5
- 4
- 2

187 İşlərinin xarakterinə görə fəhlələr qrupuna aid deyil:

- xammal və hazır məhsulu nəql edənlər
- müəssisə ərazisinə nəzarət edənlər
- məhsulun keyfiyyətinə nəzarət edənlər
- təmir işini həyata keçirənlər

- əmək predmetini emal edənlər

188 Müəssisələrdə kadrların strukturu necə müəyyən edilir?

- mühafizə işçilərinin sayının əsas və köməkçi fəhlələrin ümumi sayında xüsusi çəkisinə görə
 köməkçi fəhlələrin sayının əsas fəhlələrin sayına nisbətinə görə
 əsas fəhlələrin sayında heyətin orta siyahı sayının xüsusi çəkisinə görə
 heyətin orta siyahı sayında müxtəlif kateqoriyalı işçilərin xüsusi çəkisinə görə
 heyətin orta siyahı sayının rəhbər və mütəxəssislərin sayına nisbətinə görə

189 Sənaye-istehsal heyətinə daxil edilmir:

- mütəxəssislər
 əsas fəhlələr
 mühafizə işçiləri və yanğın söndürənlər
 mənzil-kommunal təsərrüfatının işçiləri
 köməkçi fəhlələr

190 əmək haqqı nədir?

- işəgötürənin işçi ilə bağladığı müqaviləyə görə onun işdən çıxdığı halda ödədiyi vəsait
 vaxtilə müəssisədə işləyib, lakin indi təqaüddə olan işçilərə müəssisələrin ödədiyi vəsait
 iş qüvvəsinin kəmiyyəti və keyfiyyətinə görə işçiyə müəssisə tərəfindən ödənilən pul vəsaitidir
 müəssisədə işçilərə yaxşı işlədiklərinə görə ödənilən mükafatlar
 işçinin ixtisas dərəcəsi əsasında ödənilən vəsait

191 əməyin ödənilməsinin tarif sisteminə daxildir:

- tarif cədvəli, tarif dərəcəsi, tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı
 iş yerlərinin təşkilinə qoyulan tələblər, işçilərin ixtisasına qoyulan tələblər, işçinin əmək haqqı
 tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı, əmək haqqı təlimatı, əmək məcəlləsi
 işçilərin mükafatlandırması sistemi, əmək haqqının minimum səviyyəsi
 əməyin ödənilməsi qaydası və əmək şəratinə qoyulan tələblər

192 əməyin ödənişinin işəmuzd formasına aid deyil:

- intensiv işəmuzd
 dolaylı işəmuzd
 birbaşa işəmuzd
 mükafatlı işəmuzd
 mütərəqqi işəmuzd

193 əməyin ödənişinin vaxtamuzd formasına aiddir:

- birbaşa vaxtamuzd
 mütərəqqi vaxtamuzd
 dolaylı vaxtamuzd
 mükafatlı vaxtamuzd
 akord sistemi

194 əməyin ödənişinin işəmuzd forması olan mütərəqqi işəmuzd əmək haqqı sistemində:

- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur
 birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır

- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir
- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır
- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanılır

195 Sənaye fəhlələri icra etdikləri işin xarakterindən fərqlərə görə neçə qrupa bölünürlər?

- 2
- 4
- 3
- 6
- 5

196 Müəssisədə işləyən kuryerlər hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- fəhlələr kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

197 Müəssisədə təchizat-satış işçiləri hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- fəhlələr kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

198 Müəssisədə dəftərxana işçiləri hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- fəhlələr kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

199 Menecerlər hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- fəhlələr kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına

200 Aşağıdakı əlamətlərdən hansından planların növlərini təsnifləşdirərkən istifadə edilmir?

- funksional baxımdan
- istehsalın həcminə görə
- idarəetmə iyerarxiyasına görə
- planlaşdırma iyerarxiyasına görə
- əhatə etdiyi dövrə görə

201 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə planlaşdırmanın metodlarına aid deyil?

- balans merodu

- təcrübi-eksperimental metodu
- iqtisadi-statistik metodlar
- "Nail olunmuş səviyyədən" planlaşdırma
- normativ metod

202 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin fəaliyyətinin planlaşdırılması prinsiplərinə aid olunmur?

- qənaətlilik prinsipi
- paralellik prinsipi
- komplekslik prinsipi
- stabillik prinsipi
- prioritetlərin müəyyən olunması prinsipi

203 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin inkişaf planının bölmələrinə aid deyil?

- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı
- investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı
- əmək haqqı və kadrlar planı
- sığorta işinin planı
- əmək kollektivinin sosial inkişaf planı

204 Funksional əlamətə görə planlar hansı növlərə ayrılır?

- plan, proqram, proqnoz
- satış, istehsal, maddi-texniki təminat planlar
- inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- strateji, taktiki, operativ planlar
- qısamüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli planlar inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar

205 İstehsal proqramının natural göstəricisi hansıdır?

- reallaşdırılmış məhsul
- xalis məhsul
- məhsulun nomenklaturası
- əmtəəlik məhsul
- ümumi məhsul

206 Plan nədir?

- uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üstünlüklərinin və səmərəliliyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu göstəricilərin artımına nail olmağa imkan verən istiqamətlərin, fəaliyyət qaydaları və normalarının, idarəetmə funksiyalarının məcmusudur
- müəssisənin inkişafı üçün zəruri olan sənədlərin məjmusudur
- məqsədi, məzmunu, həcmi, metodları, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərilməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məcmusunu özündə əks etdirən sənəddir
- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsvir, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin, icra sənədlərinin məcmusudur

207 Planlaşdırmanın iyerarxiyası əlaməti üzrə planlar hansı növlərə ayrılır?

- inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- satış, istehsal, maddi-texniki təminat planlar
- plan, proqram, proqnoz

- qısamüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli planlar
- strateji, taktiki, operativ planlar

208 Proqnoz nədir?

- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, üstünlük veriləcək sahələrin inkişaf istiqamətlərinə, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsvər, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur
- yalnız sənaye müəssisələrinə aid olan idarəetmə funksiyası olmaqla, sexlərin istehsal etməli olduğu məhsulların adları və natural göstəricilərinin məcmusudur
- idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkili məqsədilə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və məşin əməliyyatlarının məcmusudur
- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
- istehsal müəssisəsinin öz gücünü və bazarda baş verən tələb və təklifi tam şəkildə hesablayaraq, öz qarşısına elmi əsası olan məqsəd qoyub və buna məqsədə nail olma mərhələlərini müəyyənləşdirməklə onların nə vaxt və necə yerinə yetirilməsinin sənədləşdirilməsidir

209 Proqram nədir?

- proqramda öz əksini tapan tədbirlərin rəvan, bir qaydada realizə olunması məqsədilə həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan konkret və kompleks tədbirlər sistemidir
- elmi cəhətdən formalaşdırılan birliklər sistemi və habelə ictimai həyatın bütün sahələrinin şüurlu nizamlanmasına yönəldilmiş fəaliyyət növüdür
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin məcmusudur
- məqsədlərin müəyyən edilməsi, problemin təhlili, proqnozlaşdırma, alternativ variantların müəyyən olunması, qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi, investisiya qoyuluşlarının həyata keçirilməsi mərhələlərini əhatə edən fəaliyyət növüdür
- strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsvər, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur

210 İstehsal proqramının dəyər göstəricisi hansıdır?

- əmtəəlik məhsul
- əsas istehsal fondlarının tərkibi
- 1 manatlıq əmtəəlik məhsula çəkilən xərc
- məhsulun maya dəyəri
- dövriyyə vəsaitlərinin dəyəri

211 Müəssisədə idarəetmə nədir?

- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş idarəetmə subyektii ilə istehsal heyətinin birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş dövlət tənzimləmə orqanlarının birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş dövlət idarəetmə orqanlarının birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə yönəldilən lisenziyalaşdırma sistemidir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş tədbirlərin qiymətləndirilməsi sistemi-dir

212 Müəssisələrdə idarəetmə funksiyaları hansılardır?

- istehsal, mübadilə, istehlak
- idarəetmədə əmək bölgüsü, təkbaşınaçılıq, korporativ əhval-ruhiyyəsi
- planlaşdırma, təşkilətmə, koordinasiya

- xətti, funksional, xətti-funksional
- inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji

213 İdarəetmənin metodları hansılardır?

- inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji
- iqtisadi, təşkilati, sosial-psixoloji
- inzibati, psixoloji, təşkilati
- iqtisadi; texnoloji, operativ
- maddi-texniki, təşkilati, iqtisadi

214 İdarəetmə prinsiplərinə aid deyil:

- İdarəetmədə əmək bölgüsü
- Ədalət prinsipi
- Təkbəşnaçılıq
- koordinasiya
- Təşəbbüskarlıq

215 İdarəetmənin funksiyası olan planlaşdırmanın mərhələlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- matris sxemi
- Təşəbbüskarlıq
- koordinasiya
- lisenziyalaşdırma
- məqsədlərin müəyyən edilməsi

216 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin prinsiplərinə aiddir?

- avtomatlaşdırma və mexanikləşdirmə prinsipi
- düzxətlik prinsipi
- səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- paralellik prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi

217 Müəssisədə idarəetmə prosesinin mərhələləri hansıdır?

- proqnozlaşdırma, təşkil etmə, tənzimləmə
- təşkil, idarəetmə, tənzimləmə
- planlaşdırma, planların reallaşdırılması və nəzarət
- təşkil etmə, stimullaşdırma, nəzarət
- planlaşdırma, proqnozlaşdırma, tənzimləmə

218 İdarəetmə sistemi nədir?

- idarəetmə məqsədlərinin məcmusu, investisiya qoyuluşu prosesidir
- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
- idarəetmə metodları və funksiyalarının məcmusu, istehsalın təşkili prinsipləridir
- idarə aparatında çalışan işçilərin məcmusudur
- müəssisədə idarəetmənin təşkilati quruluşunu xarakterizə edir, kadrların tərkibini göstərir

219 Müəssisənin maliyyəsinin funksiyaları hansıdır?

- ümumi maliyyə təhlili, tələbolunan maliyyə resurslarının təhlili və planlaşdırılması
- ümumi maliyyə təhlili və planlaşdırılması, müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi, maliyyə resurslarının bölgüsü

- vergiödəmə, əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə qiymətləndirilməsi, tələb olunan maliyyə resurslarının həjmi, kredit alma imkanlarının təhlili
- müəssisənin istehsal potensialının formalaşdırılması və artırılması, onun optimal strukturunun təmin edilməsi, cari maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin əmin edilməsi
- dövrüyyə vəsaitlərinin optimallığı, ümumi maliyyə təhlili

220 Müəssisənin mütləq likvidliyi əmsalı necə hesablanır?

- pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitləri ilə tez reallaşdırıla bilən qiymətli kağızların dəyərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitləri, qiymətli kağızlar və debitor öhdəliklərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitləri və tez reallaşdırıla bilən qiymətli kağızların dəyərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitləri və tez reallaşdırıla bilən qiymətli kağızların dəyərinin fərfinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi

221 Müəssisənin təcili likvidliyi əmsalı necə hesablanır?

- pul vəsaitlərinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitləri ilə kreditor borcların fərfinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitləri, qiymətli kağızlar və debitor öhdəliklərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi

222 Nizamnamə kapitalının (fondunun) həcmi:

- dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra müəyyən edilir
- müəssisə fəaliyyət göstərərəkən onun rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilir
- dövlət qeydiyyatına alınarkən müəyyən edilir
- Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir
- vergi orqanı tərəfindən müəyyən edilir

223 Son istehlakçıya qədər bütün mərhələlərdə büdcəyə ödənilməli olan əlavə dəyər vergisinin məbləği necə hesablanır?

- alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləği ilə ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləğinin cəmi kimi
- alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləğinin ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləğinə nisbəti kimi
- alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləği ilə ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləğinin hasili kimi
- ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləği ilə alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləğinin fərqi kimi
- alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləği ilə ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləğinin fərqi kimi

224 Müəssisədə xüsusi maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər
- bank kreditləri
- kreditor borjları
- müəssisənin əmək haqqı üzrə borc öhdəlikləri
- səhmlərin satışından daxil olan vəsaitlər

225 Müəssisələrinin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələri hansılardır?

- məqsədli maliyyələşmə, bölüşdürülməyən mənfəət, yığım fondları
- mülkiyyətçi kapitalı, müəssisə tərəfindən yaradılmış ehtiyatlar
- əlavə kapital, nizamnamə kapitalı
- nizamnamə kapitalı, əlavə kapital, uzunmüddətli borjlar, qısamüddətli borjlar

- ehtiyat kapitalı, bank borcları, ianə və yardımlar

226 Müəssisənin balansının aktiv hissəsi nəyi göstərir?

- müəssisənin əmlakının tərkibini
 müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını
 müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini
 müəssisənin öhdəliklərini
 müəssisənin işçilərinin sayını

227 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələrinə aid deyil?

- mənfəət
 kreditör borcları
 amortizasiya ayırmaları
 nizamnamə kapitalı
 səhm buraxılışından daxil olan vəsaitlər

228 Maliyyələşmə əmsalı necə hesablanır?

- müəssisənin borc vəsaitlərinin xüsusi vəsaitlərinə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
 müəssisənin xüsusi vəsaitləri ilə qısamüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
 müəssisənin xüsusi vəsaitləri ilə uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
 müəssisənin uzunmüddətli borc vəsaitlərinin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
 müəssisənin xüsusi vəsaitlərinin borc vəsaitlərinə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi

229 Müəssisədə cəlb edilmiş maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- bank kreditləri
 ehtiyat kapitalı
 kreditör borcları
 borc vəsaitləri
 istiqrazların və başqa borc qiymətli kağızların satışından daxil olan vəsaitlər

230 Müəssisədə xüsusi maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- əlavə kapital
 ehtiyat kapitalı
 yığılmış mənfəət
 istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər
 mülkiyyətçi tərəfindən verilən kapital

231 Müəssisənin balansının passiv hissəsi nəyi göstərir?

- müəssisənin əmlakının tərkibini
 müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını
 müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini
 müəssisənin pul vəsaitlərini
 müəssisənin işçilərinin və avadanlıqlarının sayını

232 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin köməyi ilə nail olmaq istədiyi məqsədlərə aid olunmur?

- Mənfəətin maksimumlaşdırılması
- Müəssisənin bazarda öz satış payını artırması məqsədi
- Müəssisənin likvidliyinin (ödəməqabiliyyətinin) təmin olunması məqsədi
- Bazarda müəssisənin stabil mövqeyinin saxlanması məqsədi
- İşçilərin sayının azaldılmasına nail olmaq məqsədi

233 Müəssisə öz məhsuluna qiymət müəyyən edərkən aşağıdakı amillərdən hansını nəzərə almalıdır?

- məhsulun maya dəyərini
- əsas fondların mənəvi köhnəlməsini
- işçilərin rəyini
- hazır məsul anbarının həcmi
- təhcizçilərin etibarlılığını

234 Məhsuluna qiymətinə hansı amil təsir etmir?

- məhsulun maya dəyəri
- inflyasiyanın səviyyəsi
- məhsulun əvəzədicilərinin qiyməti
- hazır məsul anbarının həcmi
- analoji məhsul istehsal edən rəqib müəssisələrin bazardakı davranışları

235 Qiymətlərin növlərinə aid deyil?

- topdansatış qiyməti
- nəqliyyat tarifləri
- tikinti məhsuluna qiymət
- pərakəndəsətış qiymətləri
- qarışıq qiymətlər

236 Oliqopolik sahə:

- təbii inhisarın mövcud olduğu sahədir
- eyni olmayan, lakin oxşar məhsullar istehsal edən nisbətən çoxlu sayda müəssisələrin mövcud olduğu sahədir
- nisbətən az sayda müəssisənin əmtəə və xidmətlər bazarında hakimlik etdiyi sahədir
- müəyyən məhsul istehsal edən və xidmət göstərən bir müəssisənin mövcud olduğu sahədir
- standart və ya eynicinsli məhsullar istehsal edən çoxlu sayda müəssisələrin mövcud olduğu sahədir

237 Kapital qoyuluşu:

- istiqrazların buraxılışına sərf edilən xərclərdir
- əsas fondların yaradılmasına yönəldilən investisiyadır
- qiymətli kağızların alınmasına yönəldilən investisiyadır
- səhmlərin buraxılışına sərf edilən xərclərdir
- banka qoyulan depozitdir

238 Əsaslı vəsait qoyuluşunun texnoloji quruluşu nədir?

- layihələndirməyə, avadanlıqların alınmasına, tikinti quraşdırma işlərinə çəkilən hər bir xərcin ümumi əsaslı vəsait qoyuluşunda xüsusi çəkiləridir
- yeni tikinti, mövcud güjlərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki jəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərjlərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkiləridir
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı maliyyələşmə mənbələrinin xüsusi çəkiləridir

- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı regionların xüsusi çəkiləridir
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı sahə xərclərin xüsusi çəkiləridir

239 əsaslı vəsait qoyuluşunun tərkibi hansı xərclərdən ibarətdir?

- təkrar istehsal, texnoloji, cari və s. xərclər
- müəssisələrin genişləndirilməsi, yenidənqurulması, texnika ilə silahlanması, təhcizat və satış xərcləri
- tikinti-quraşdırma, avadanlıq, alət və inventarların alınması, geoloji kəşfiyyat, torpaq alma, kadr hazırlama, idarə heyətinin saxlanması xərcləri
- texnoloji təkmilləşdirmələr və yeni məhsul istehsalı xərcləri, məhsul satışı xərcləri
- sənaye, kənd təsərrüfatı, tikinti, nəqliyyat, rabitə və ticarət xərcləri

240 əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəriciləri hansılardır?

- investisiya qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti, xalis cari dəyər
- daxili rentabellik norması, risklərin gözlənilən səviyyəsi
- investisiya qoyuluşlarının həcmi, investisiya riski
- bazarın real həcmi, daxili mənfəət norması
- bazarın potensial həcmi, risklərin gözlənilən faizi

241 Birbaşa investisiya:

- müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkanı verir
- istiqrazların alınmasına yönəldilir
- müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkanı vermir
- imtiyazlı səhmlərin alınmasına yönəldilir
- veksellərin alınmasına yönəldilir

242 Aşağıdakılardan hansı investisiya fəaliyyətinin obyektinə ola bilər?

- yeni yaradılmış və ya modernləşdirilmiş əsas fondlar, qiymətli kağızlar, mülkiyyət hüququ və əqli mülkiyyət hüququ
- əsas fondlarının yeniləşdirilməsi, dövrüyyə fondlarının alınması, istehsalın genişləndirilməsi, məhsul satışı
- əsaslı təmir, cari təmir, avadanlıqların alınmasına çəkilən xərclər, binaların tikintisi
- işçilərin əmək haqqı, kadrların yenidən hazırlanması, əsas fondların təkrar istehsalı, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi
- yeni tikinti, istehsalın modernizasiyası, vergi xərcləri, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi

243 İstehsal investisiyası (istehsala investisiya) nəzərdə tutur:

- məhsulun istehsalına və reallaşdırmasına çəkilən cari xərclərini
- işləyənlərin əmək haqqını
- xammal və materialların alınması xərclərini
- əsas fondların cari təmiri xərclərini
- avadanlıqların alınması və quraşdırılması xərclərini

244 Verilənlərdən hansı investisiyanın subyektinə aid deyil?

- investisiya fəaliyyətindən istifadə edənlər
- məqsədli pul yatırımları
- əmtəələr, avadanlıq və layihə məhsullarını təqdim edənlər
- işlərin icraçıları (podratçılar)
- banklar, sığorta şirkətləri və vasitəçi təşkilatlardır

245 Real investisiya nədir?

- in-vestisiya portfelinin formalaşdırılması üçün qiymətli kağızların alınması ilə əlaqədar uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- əmək haqqının ödənilməsinə yönəldilmiş uzunmüddətli investisiya qoyuluşudur
- qiymətli kağızların alınmasına və dövriyyə vəsaitlərinin formalaşdırılması ilə əlaqədar layihələrə uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- əsasən istehsal vasitələrinə, istehsal, sosial və infrastruktur obyektlərinə uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- birbaşa və portfel investisiyaların cəminə bərabərdir

246 Maliyyə investisiyası nədir?

- əsas fondların yaradılmasına yönəldilən investisiyadır
- əmək haqqının ödənilməsinə yönəldilmiş investisiya qoyuluşudur
- daşınmaz əmlakın alınmasına yönəldilən investisiyadır
- əsasən istehsal vasitələrinə, istehsal, sosial və infrastruktur obyektlərinə uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- investisiya portfelinin formalaşdırılması üçün qiymətli kağızların alınmasına yönəldilən investisiyadır

247 Portfel investisiyası:

- müəssisənin fəaliyyətinə nəzarət etmək imkanı verir
- ancaq kredit şəklində olur
- müəssisənin fəaliyyətinə nəzarət etmək imkanı vermir
- ancaq veksəl şəklində olur
- ancaq səhm şəklində olur

248 Investisiyanın daxili rentabellik norması dedikdə:

- xalis cari dəyərin diskontlaşdırma əmsalına nisbəti başa düşülür
- integral səmərəni sıfıra bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür
- diskontlaşdırma əmsalının xalis cari dəyərə nisbəti başa düşülür
- investisiyanın ödənmə müddətinin diskontlaşdırma dərəcəsinə nisbəti başa düşülür
- xalis cari dəyəri vahidə bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür

249 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin investisiya fəaliyyətinə aid deyil?

- investisiya strategiyasının müəyyən olunması
- investisiya layihələndirilməsi
- strateji idarəetmənin həyata keçirilməsi
- strateji planlaşdırmanın həyata keçirilməsi
- layihənin və in-vestisiyanın faktiki səmərəliliyinin təhlili

250 İncəsənət dedikdə:

- müəssisənin işçiləri başa düşülür
- güclü maliyyə imkanlarına malik olan hüquqi şəxslər başa düşülür
- müəssisənin debitorları başa düşülür
- özünün maddi və intellektual sərvətlərinin birbaşa və yaxud dolaylı şəkildə investisiya obyektlərinə qoyulması haqqında qərar çıxarmış sub-yektlər(hüquqi və fiziki şəxslər) başa düşülür
- güclü maliyyə imkanlarına malik olan fiziki şəxslər başa düşülür

251 Aşağıdakılardan hansı istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi amili hesab olunur?

- istehsal prosesindəki fasilələr
- iş yerlərində izafi ehtiyatların olması
- istehsal sahələrinin artıqlığı
- istehsal prosesinin başlanması
- istehsalın ixtisaslaşması

252 Müəssisədə fondtutumunun azalması istehsalın iqtisadi səmərəliliyinə necə təsir göstərir?

- investisiya qoyuluşlarına tələbatı artırır
- məhsul vahidinə düşən amorizasiya ayırmalarını azaldır
- müəssisədə istehsal edilən məhsulun maya dəyərini artırır
- müəssisədə məhsul vahidinə düşən amorizasiya ayırmalarını artırır
- müəssisədə əsas fondlardan istifadə səviyyəsi aşağı düşür

253 Müəssisədə satışın (dövriyyənin) rentabelliği göstəricisi necə hesablanır?

- mənfəətin əsas və normalaşdırılan dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- mənfəətin satışın həcminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- ümumi məhsulun satışın həcminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- əmtəlik məhsulun satışın həcminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- mənfəətin satışla əlaqədar xərclərin ümumi məbləğinə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi

254 Müəssisədə əsaslı vəsait qoyuluşunun iqtisadi səmərəliliyini müəyyən edilərkən səmərə kimi hansı göstərici əsas götürülməlidir?

- müəssisənin ümumi məhsulu
- müəssisənin əmtəlik məhsulu
- müəssisənin mənfəəti
- müəssisənin ümumi mədaxili
- müəssisənin reallaşdırılmış məhsulu

255 İnvestisiya qoyuluşlarının səmərəliliyini xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil:

- integral səmərə (xalis cari dəyər) göstəricisi
- rentabellik norması (daxili rentabellik norması) göstəricisi
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürəti göstəricisi
- ödənmə müddəti göstəricisi
- rentabellik indeksi göstəricisi

256 İstehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsinə hansı amil təsir göstərmir?

- istehsalın və idarəetmənin təşkilinin təkmilləşdirilməsi
- işçilərin ixtisas səviyyəsinin artırılması və əməyin təşkilinin yaxşılaşdırılması
- işçilərin günlük iş vaxtının və növbəlilik əmsalının azaldılması
- elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsala tətbiqi
- istehsalın təmərküzləşməsi, kombinələşməsi, ixtisaslaşması və kooperativləşməsi

257 Müəssisədə ümumi (istehsal) rentabellik göstəricisi necə hesablanır?

- mənfəətin əsas və normalaşdırılan dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- ümumi məhsulun əsas və normalaşdırılan dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- reallaşdırılmış məhsulun əsas və normalaşdırılan dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- mənfəətin əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- mənfəətin dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi

258 Sənaye müəssisələrində materiallara qənaətin həcmi necə hesablanır?

- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasili kimi
- məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin cəmi kimi

- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmnin hasilindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi
- məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasili kimi
- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmnin cəmindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi

259 Hazır məhsula dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının istehsal maya dəyəri ilə əmtəlik məhsulun bir günlük buraxılışına nisbəti kimi
- istehsal maya dəyəri ilə əmtəlik məhsulun bir günlük buraxılışı ilə hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının cəmi kimi
- istehsal maya dəyəri ilə əmtəlik məhsulun bir günlük buraxılışının hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasına nisbəti kimi
- istehsal maya dəyəri ifadəsində əmtəlik məhsulun bir günlük buraxılışı və hazır məhsulun günlük ehtiyat normasının hasili kimi
- istehsal maya dəyəri ilə əmtəlik məhsulun bir günlük buraxılışı ilə hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının fərqi kimi

260 Bitməmiş istehsalda dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu, məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclər və xərclərin çoxalma əmsalının cəmi kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğunun məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclərə nisbəti kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu, məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclər və xərclərin çoxalma əmsalının hasili kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu ilə məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclərin cəminin xərclərin çoxalma əmsalına nisbəti kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğunun xərclərin çoxalma əmsalına nisbəti kimi

261 Xərclərin qeyri-bərabər artımı üçün istehsal tsiklinin müddəti üzrə xərclərin çoxalma əmsalı necə hesablanır?

- bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyəri ilə məmulatların istehsal maya dəyərinin cəmi kimi
- bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyəri ilə məmulatların istehsal maya dəyərinin hasili kimi
- bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyəri ilə məmulatların istehsal maya dəyərinin fərqi kimi
- məmulatların istehsal maya dəyərinin bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyərinə nisbəti kimi
- bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyərinin məmulatların istehsal maya dəyərinə nisbəti kimi

262 Fərz edək ki, məhsulun xalis çəkisi 1,2 kq-dır. Məhsul vahidinin istehsalına məsrəf norması 1,6 kq müəyyən edilmişdir. Məhsulun hər birinin istehsalına faktiki material sərfi isə 1.5kq təşkil etmişdir. Belə olan halda materialdan qənaət neçə faiz olmuşdur?

- 2,6 %
- 4,6 %
- 3,6 %
- 6,6 %
- 5,6 %

263 Müəssisədə pul vəsaiti saxlanılmasının hansı motivi yolverilməzdir?

- sövdələşmə
- xəbərdarlıq
- cərimələr
- möhtəklik
- əmək haqqının ödənilməsi

264 Məsrəf normaları tətbiq miqyasına görə necə qruplaşdırılır?

- fərdi və kütləvi normalar
- müfəssəl və fərdi normalar
- fərdi və qrup normaları
- perspektiv və müfəssəl normalar
- kütləvi və iriləşdirilmiş normalar

265 Müəssisədə bitməmiş istehsalın həcminə hansı amil təsir göstərmir?

- istehsal olunan məhsulun həcmi və tərkibi;
- istehsal tsiklinin uzunluğu;
- debitor borclərinin həcmi və tərkibi;
- istehsal prosesində xərclərin artma xarakteri.
- məhsulun maya dəyəri;

266 Böyük miqdarda və müntəzəm istifadə olunan köməkçi materiallara avans edilmiş dövryyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- cari, sığorta və hazırlıq ehtiyatı kimi hesablanır;
- gələcək dövrün xərclər üzrə hesablandığı kimi hesablanır;
- bitməmiş istehsal üzrə hesablandığı kimi hesablanır.
- xammal və əsas materiallar üzrə hesablanılan qaydada hesablanır;
- analitik metodla, keçmiş illərin məlumatları əsasında hesablanır;

267 Dövryyə vəsaitlərinin ayın əvvəlinə qalığı 200 min man, ayın axırına qalığı 300 min man-a, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdırsa, onda ay üzrə dövryyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı nəyə bərabərdir?

- 6;
- 4;
- 2,4;
- 12.
- 4,8;

268 Dövryyə vəsaitlərinin ayın əvvəlinə qalığı 360 min man, ayın axırına qalığı 120 min man-a, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdırsa, onda ay üzrə dövryyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı nəyə bərabərdir?

- 0,4;
- 0,2;
- 0,1;
- 0,6.
- 0,3;

269 əməyin ödənişinin işəməzd forması olan mükafatlı işəməzd əmək haqqı sistemində:

- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanılır
- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir
- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur
- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır
- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır

270 əməyin ödənişinin işəmuzd forması olan akkord işəmuzd əmək haqqı sistemində:

- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanılır
- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir
- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur
- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır
- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır

271 Müəssisədə əməyin normalaşdırılması nəyi təmin etmir?

- avadanlıqların mexaniki gücünü müəyyən etməyi
- yeni texnikanın tətbiqi səmərəliliyini qiymətləndirməyi
- əmək haqqı fondunun həcmi müəyyən etməyi
- zəruri avadanlıqların miqdarını müəyyən etməyi
- sexin, istehsal sahəsinin, ayrı-ayrı iş yerlərinin istehsal proqramlarını hesablamağı

272 Müəssisədə əsas fəhlələrin sayı necə müəyyən edilir?

- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumunun işçinin faydalı iş vaxtı fonduna nisbəti kimi
- işçinin faydalı iş vaxtı fondunun istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumuna nisbəti kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun fərqi kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun hasili kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun cəmi kimi

273 Müəssisə işçiləri daha çox maraqlıdırlar ki:

- əmək məhsuldarlığı artsın
- əmək haqqı yüksəldilsin
- rentabellik yüksəlsin
- kreditlərə görə faizlər aşağı salınsın
- istehsal xərcləri azaldılsın

274 əmək məhsuldarlığının ölçülmə üsulları hansıdır?

- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan fərdi və ictimai əmək
- məhsul vahidinə düşən əmək haqqının kəmiyyəti və əmək haqqı vahidinə düşən məhsulun həcmi
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidi ərzində məhsul istehsalının həcmi
- hər bir işçinin əmək haqqı və məhsul vahidinə düşən əmək haqqı
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidinə düşən əsas fondların dəyəri

275 əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi amilləri hansılardır?

- intensiv, ekstensiv, dəyişən, qarışıq
- fəhlələrin iş vaxtının artırılması, növbələrin fasiləsizliyi və istirahət müddətinin qısaldılması
- analitik, statistik, eksperimental, qarışıq
- maddi-texniki, sosial, iqtisadi və təşkilati
- müəssisədə inzibati idarə heyyyətinin sayının artırılması, fəhlələr arasında rəqabət, əmək haqqının artırılması

276 Vaxt norması nədir?

- vaxt vahidində müvafiq ixtisaslı bir fəhlənin (icraçının), yaxud bir neçə icraçının müəyyən şəraitdə istehsal etməli olduğu məhsulun (işin) miqdarıdır
- növbə ərzində bir aqretata xidmət etmək üçün lazım olan fəhlələrin maksimum sayı və yaxud müəyyən təşkilati-texniki şəraitdə bir işçinin xidmət etdiyi mexanizmləri, cihazların və digər avadanlıqların miqdarıdır

- məhsul (iş) vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtının elmi əsaslandırılmış, planlaşdırılmış miqdarıdır
- əsas işin yerinə yetirilməsində fəhlənin köməkçi xarakter daşıyan işlərə sərf etdiyi vaxta deyilir
- verilən işin həcmi yerinə yetirmək üçün işə çıxan fəhlələrin zəruri miqdarının müəyyən edilməsidir

277 Aşağıdakı ünsürlərdən hansı vaxt normasına aid deyil?

- əsas vaxt
- mənzuniyyət vaxtı
- iş yerinə xidmət vaxtı
- hazırlıq-tamamlama vaxtı
- köməkçi vaxt

278 Vaxtamuzd formada fəhlənin əməyi ödənilir:

- təqvim vaxtına görə
- hazırlanmış məmulatın sayına görə
- faktiki iş vaxtına görə
- materialtutumuna görə
- göstərilən xidmətin həcminə görə

279 Müəssisədə kadrların idarə olunmasına aid deyil:

- əmək fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi
- kadrların seçilməsi
- kadrlara tələbatın planlaşdırılması
- əmək haqqının və güzəştlərin müəyyən olunması
- əməyin fondla silahlanma səviyyəsinin artırılması

280 Müəssisədə əməyin normalaşdırılması nəyi təmin etmir?

- peşə və ixtisas üzrə işçilərin zəruri sayını hesablamağı
- istehsal olunan detal, qovşaq və məmulatın plan əmək-tu-tu-mu-nu müəyyən etməyi
- əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi tapşırığını əsaslandırmağı
- istehsal olunan məhsulların satış imkanlarını müəyyən etməyi
- əməyin nəticələrini qiymətləndirməyi

281 Vaxt norması nədir?

- müəyyən işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan müəyyən peşə-ixtisas tərkibdə işçilərin sayının plan ölçüsüdür
- məhsul vahidinin hazırlanması və ya müəyyən həcm-də işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan iş vaxtının planlaşdırılan miqdarıdır
- əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi tapşırığının plan ölçüsüdür
- qurulmuş avadanlıqların miqdarının plan ölçüsüdür
- fəhlənin avadanlıqların və iş yerinin işçi vəziyyətdə saxlanması ilə əlaqədar sərf etdiyi vaxtın plan ölçüsüdür

282 əmək məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi zamanı əməyin nəticəsini xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil:

- natural göstəricilər
- şərti-natural göstəricilər
- texnolojilik göstəriciləri
- dəyər göstəriciləri
- əmək göstəriciləri

283 Aşağıdakılardan hansı əmək haqqı sistemlərinə aid deyil?

- birbaşa işəməuzd
- döləyi işəməuzd
- sadələşdirilmiş işəməuzd
- mükəfatlı işəməuzd
- mütərəqqi işəməuzd

284 Müəssisənin istehsal potensialı nədir?

- bazarın yerli məhsul tutumu
- müəssisənin illik istehsal həcmi
- müəssisənin kadrları, istehsal vasitələri, informasiya və maliyyə vəsaitlərinin məcmusudur
- müəssisə məhsullarının satıla biləcək maksimum həcmi
- müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı və istehsal gücü

285 Müəssisənin quruluşunun formalaşmasına aşağıdakı amillərdən hansı təsir göstərmir?

- istehsalın ixtisaslaşdırılması və kooperativləşdirilməsi səviyyəsi
- məhsulun nomenklaturası
- müəssisənin nizamnamə fondu
- məhsulun konstruktiv quruluşu və onun hazırlanması texnologiyası
- istehsalın həcmi

286 Müəssisənin istehsal quruluşuna aid deyil

- müəssisənin istehsal bölmələrində işləyənlərin sayında ayrı-ayrı kateqoriyalı işçilərin payları
- istehsal bölmələrinin istehsalın ümumi həcmində payları
- istehsal bölmələrinin əsas fondlarının onların ümumi həcmində payları
- istehsal bölmələrinin işçilərinin onların ümumi sayında payları
- müəssisənin məhsul buraxılışında ayrı-ayrı istehsal bölmələrinin paylarını

287 Məhsulun istehsalında iştirak etməyən bölmə hansıdır?

- yardımçı sex
- əsas sex
- sosial-məişət bölməsi
- köməkçi sex
- xidmətedici sex

288 Müəssisənin əlaltı sexləri nə ilə məşğul olurlar?

- xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar
- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- müəssisədə profil məhsulların istehsalını həyata keçirirlər

289 Müəssisə ləğv edilərkən hansı kreditorların tələbləri ilk növbədə ödənilir?

- Birinci növbədə büdcəyə məjburi ödənişlər üzrə borc ödənilir
- Birinci növbədə ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditorların tələbləri ödənilir
- Birinci növbədə qalan kreditorlar ilə hesablaşmalar aparılır
- Birinci növbədə işdən çıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
- Birinci növbədə müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır

290 Nizamnamə kapitalının (fondunun) həcmi:

- dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra müəyyən edilir
- müəssisə yaradılarkən müəyyən edilir
- müəssisə fəaliyyət göstərarkən onun rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilir
- vergi orqanı tərəfindən müəyyən edilir
- Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir

291 Müəssisə bölündükdə onun öhdəlikləri:

- onun öhdəlikləri müəssisələrdən birinə keçir
- onun öhdəlikləri əmlakı hesabına ödənilir
- onun öhdəlikləri bölüşdürücü akt üzrə uyğun hissələrdə yaranan yeni müəssisələrə keçir
- yaranan müəssisələrdən biri kreditörlərə verilməklə öhdəliklər ödənilir
- mövcud öhdəliklər ləğv edilir

292 Müəssisənin istehsal quruluşu

- onun təsərrüfat fəaliyyətinin idarə edilməsi mexanizmidir
- onun daxili bölmələrinin tərkibi və nisbətlərini əks etdirir
- onun idarəetmə strukturudur
- onun dövriyyə vəsaitlərinin strukturunu əks etdirir
- onun kapitalının strukturunu əks etdirir

293 Fəaliyyət miqyasına görə sənaye müəssisələri bölünürülər:

- kiçik, böyük, qarışıq müəssisələrə
- kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə
- xırda, böyük və transmilli müəssisələrə
- kiçik, orta və iri müəssisələrə
- axınlı, dəstəli və fərdi müəssisələrə

294 İxtisaslaşdırılma dərəcəsinə görə müəssisələr bölünürülər:

- kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə
- istehsal, kommertiya və xidmət müəssisələrinə
- ixtisaslaşdırılmış, ixtisaslaşdırılmı, kombinələşmiş müəssisələrə
- ixtisaslaşdırılmı, axınlı və fərdi müəssisələrə
- ixtisaslaşdırılmı, universal və qarışıq müəssisələrə

295 Müəssisə ləğv edilmir:

- onun təsisçiləri (iştirakçılari) dəyişdikdə
- onun yaradılması zamanı yol verilmiş qanunvericilik pozuntuları ilə əlaqədar
- onun təsisçilərinin (iştirakçılarının) ümumi yığıncığının qərarı ilə
- lazımı xüsusi icazə (lisenziya) olmadan fəaliyyət göstərdikdə
- qanunla qadağan edilmiş fəaliyyət həyata keçirdikdə

296 Müəssisənin ləğv edilməsi prosesinə aid deyil

- onun kadrlarının tərkibinin müəyyən edilməsi
- onun kreditörlərinin irəli sürdükləri tələblərin siyahısının müəyyən edilməsi
- onun kreditörlərinin tələblərini bildirməsi qaydası və müddəti haqqında məlumatın dərc edilməsi
- onun kreditörlərini aşkar edilməsi və debitor borclarının alınması
- onun əmlakının tərkibinin müəyyən edilməsi

297 Müəssisənin xarici mühitini formalaşdıran subyektlərə aid deyil

- onun təhcizatçıları
- onun məhsulunun potensial və mövcud istehlakçıları
- dövlət orqanları
- borc verən qurumlar
- onun kadrları

298 Müəssisələrin qarşısında duran əsas vəzifələrə aid deyil

- əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinə və fondveriminin artırılmasına nail olmaq
- ən az xərlə daha yüksək iqtisadi nəticələr əldə etmək
- buraxılacaq məhsulların keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq
- müəssisənin maliyyə resurslarından səmərəli istifadə etmək

299 Müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti ilə əlaqədar qərarların qəbul edilməsində nəzərə alınmayan amillər:

- müəssisənin qarşısına qoyulan məqsədlər
- müəssisənin istehsal gücü
- müəssisənin istehsal potensialı
- potensial və mövcud alıcıların zövqlərinin dəyişməsi
- müəssisənin fəaliyyət göstərəcəyi sahələrdə əsas fondların qurluşunda baş verən dəyişikliklər

300 Müəssisənin hüquqi şəxs kimi xüsusiyyətlərinə aid deyil

- müəssisə, iştirakçılarının mülkiyyətindən fərqli olan, xüsusiləşmiş mülkiyyətə malik olur
- müəssisə öz öhdəliklərinə görə müstəqil məsuliyyət daşıyır
- müəssisənin bağladığı əqdlərə görə yaranan öhdəlikdə onun rəhbərinin şəxsi öhdəliklərinə çevrilir
- müəssisə, müstəqil iradəyə malik olur
- müəssisə, iştirakçılarının tərkibindən asılı olmayaraq, prinsipcə, müddətsiz mövcud olur

301 Hansı halda müəssisə törəmə müəssisəsi hesab edilir?

- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında üstün iştirakına və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun qəbul etdiyi qərarları müəyyənləşdirmək imkanına malik olursa, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin istehsal etdiyi məhsulların hamısını alırsa və bağlanmış müqaviləyə görə onun istehsal etdiyi məhsulun hamısını yaxın iki ildə almalıdırsa, onda birinci müəssisə ikincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalının 49 faizinə malikdirsə və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun istehsal etdiyi məhsulun 75 faizini alırsa, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 25 faizə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 10 faizə malikdirsə və bu iştirak payı müəssisənin ümumi yığıncağını istənilən vaxı çağırmağa imkan verirsə, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir

302 Asılı müəssisə nədir?

- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında üstün iştirakına və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun qəbul etdiyi qərarları müəyyənləşdirmək imkanına malik olursa, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin istehsal etdiyi məhsulların hamısını alırsa, onda birinci müəssisə ikincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalının 100 faizinə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir

- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 20 faizdən çox paya malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 10 faizə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir

303 İstehsalın ictimai təşkili formaları hansılardır?

- fərdi, seriyalı və kütləvi istehsal
- istehsalın elektrikləşdirilməsi, mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kimyalaşdırılması
- istehsalın təmər-küzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, kooperativləşdirilməsi və kombinləşdirilməsi
- istehsalın təmər-küzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması
- istehsalın mexanikləşdirilməsi, kompleks mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kompleks avtomatlaşdırılması

304 İstehsalın təmər-küzləşməsi aşağıdakılardan hansı biri ilə xarakterizə olunur?

- müəssisələrin iriləşməsi
- müəssisənin ölçülərinin kiçilməsi
- müəssisədə işçilərinin sayının azalması
- əmək bölgüsünün dərinləşməsi
- texnologiyadan müxtəlif istehsalların bir müəssisədə uzlaşdırılması

305 Nisbi təmər-küzləşdirmə nədir?

- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır
- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır

306 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı təmər-küzləşmə prosesinə xasdır?

- məhsul istehsalının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi
- məhsul bazarının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi
- məhsul istehsalının iri müəssisələrdə cəmləşməsi
- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin hamısının bir mərkəzdən idarə edilməsi
- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin sayının artması

307 Təmər-küzləşmənin formaları hansılardır?

- fərdi, seriyalı və kütləvi
- aqreqat, istehsal-texniki və texnologiyalı
- istehsal, satış, idxal və ixrac
- aqreqat, mexaniki, texniki
- konstruksiya, texnologiyalı ardıcılıq, son məhsul istehsalı və təşkilati-təsərrüfat

308 Təmər-küzləşmənin vəziyyətini və dinamikasını öyrənmək hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- məhsul istehsalının həcmi, heyətin orta illik sayı, istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri
- milli iqtisadiyyatın əsas fondları dəyərində görə strukturu
- ölçülərinə görə ən kiçik ölçülü müəssisələr qrupunun istehsal həcmi
- müəssisənin istehsal səviyyəsinin yalnız fəaliyyət göstərdiyi sahədə deyil, ümumiyyətlə sənayedəki xüsusi çəkisi və əsas fondların orta illik dəyəri
- sənayenin tərkibində olan müstəqil sahələrin sayı, hər sahədə müəssisələrin sayı və orta ölçüsü

309 Təmər-küzləşmənin aqreqat formasının öyrənilməsi zamanı hansı göstəricilərin tətbiqi daha

məqsədəuyğundur?

- dəyər göstəriciləri
- ümumiləşdirilmiş göstəricilər
- nisbi göstəricilər
- inteqral göstəricilər
- natural göstəricilər

310 Müəssisənin ölçüsü nədir?

- Bu, istehsalın ölçüsüdür
- istehsal prosesinin təşkili formalarının kəmiyyət xarakteristikasıdır və müəssisədə toplanmış məhsul və əmək resurslarının məcmusu ilə, həmçinin istehsalın ölçüsü ilə müəyyən olunur
- İstehsal prosesinin nəticəsi olmaqla müəyyən dövr ərzində müəssisənin əldə etdiyi mənfəətin həcmi əks etdirir
- İstehsal prosesinin nəticəsi olmaqla müəyyən dövr ərzində müəssisənin istehsal xərclərinin həcmi ilə müəyyən olunur
- istehsal prosesinin nəticəsini ifadə edir və natural, əmək və ya dəyər göstəricilərində məhsulun kəmiyyəti ilə müəyyən olunur

311 Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinəlmə imkanları daha məhduddur?

- maşınqayırma
- neft emalı sənayesi
- metallurjiya
- neft-kimya sənayesi
- yeyinti sənayesi

312 əmək predmetlərinin emalının ayrı-ayrı mərhələlərinin birləşdirilməsi xarakterindən asılı olaraq kombinəlmənin formaları hansılardır? (Sürət 08.10.2015 16:52:43)

- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- şaquli, üfiqi və qarışıq
- xammalın ardıcıl emalına görə, xammalın kompleks emalına görə, tullantılardan istifadəyə görə
- fərdi, seriyalı və kütləvi
- alət, hissə və texnoloji mərhələ üzrə

313 Fərdi əmək bölgüsü nədir?

- ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır
- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir
- müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib hissələrinə – sex və istehsal sahələrinə - ayrılmasıdır
- müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanmasıdır
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir

314 İctimai əmək bölgüsünün formaları hansılardır?

- fərdi, seriyalı, kütləvi
- fərdi, texniki, texnoloji
- mütləq, nisbi, inteqrallaşdırılmış
- fiziki, mexaniki, texnoloji
- ümumi, xüsusi, fərdi

315 İxtisaslaşdırma nədir?

- konstruktiv quruluşuna, hazırlanma texnologiyasına və iqtisadi təyinatına görə həmcins məhsul istehsalın məhdud sayda müəssisələrdə təmərküzləşməsidir
- müəssisənin həmişə eyni istehlakçılara xidmət göstərməsi və məhsul satmasıdır
- müəssisənin həmişə eyni məhsul göndərənlərlə işləməsidir
- müəssisənin mümkün olan bütün fəaliyyət sferalarına daxil olmasıdır
- müəssisənin nisbətən uzun müddətə müəyyən bazar segmentinə uyğun fəaliyyətidir

316 İxtisaslaşdırma necə meydana çıxır?

- istehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi nəticəsində
- əmək bölgüsünün inkişafı və dərinləşməsi nəticəsində
- müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi nəticəsində
- müəssisələr arasında uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələrinin yaranması nəticəsində
- müxtəlif istehsalların bir müəssisədə birləşməsi nəticəsində

317 İstehsalın kooperasiyalaşdırılması nədir?

- müəssisələrin hər hansı məhsulun birgə istehsalı üçün yaratdıqları birlik formasıdır
- bazar segmentini ələ keçirmək üçün müəssisələrin gizli razılığıdır
- müəyyən bir məhsulun birgə istehsalı ilə məşğul olan müəssisələr arasındakı uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələri formasıdır
- bir-birinin fəaliyyət nəticələrinə ehtiyacı olan müəssisələrin öz aralarında əmtəə və xidmətlərlə hesablaşmaları prosesidir
- ölkədə hər hansı məhsul istehsal etmək məqsədilə xarici investorların cəlb edilməsidir

318 İstehsalın kooperativləşdirilməsinin formaları hansılardır?

- aqreqat, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- əşya, texniki, fiziki
- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- əşya, istehsal-texniki və texnoloji mərhələ üzrə
- texnoloji, əşya, mexaniki

319 Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırma nədir?

- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir
- müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir
- özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, tət-biq sahəsi məhdud olan, istehsalı uzun dövr üçün təkrar-la-nan məhsul istehsalının bir müəssisədə təmərküzləşməsidir
- özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir
- eyni adlı məhsulların bazarda satışının yalnız bir müəssisədə cəmləşməsidir

320 Müəssisədaxili ixtisaslaşdırma nədir?

- müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir
- özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
- özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, istehsalı uzun dövr üçün təkrar-la-nan məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
- istehsal prosesinin və iş yerlərinin səmərəli və yüksək məhsul-darlıqlı texnika ilə təmin olunmasıdır

321 Sahə üzrə ixtisaslaşma nədir?

- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün geniş nomenklaturada məhsul istehsalının müəyyən dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir
- özünün konstruk-tsi-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir sahədə cəmləşməsidir
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır
- iqtisadi əməkdaşlıq birliklərinə daxil olan ölkələrin müəyyən məhsulların istehsalı və satışı üzrə ixtisaslaşmasıdır
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir

322 Texniki əmək bölgüsü nədir?

- istehsal prosesləri arasında olan texnoloji fərqlərdir
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- ayrı-ayrı iş yerlərində tətbiq olunan texnika və texnologiyanın fərqli olmasıdır
- müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib his-sələrinə – sex və istehsal sahələrinə - ayrılmasıdır
- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələ-rin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir

323 Ümumi əmək bölgüsü nədir?

- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- istehsal proseslərində müasir texnika və texnologiyanın tətbiq edilməsidir
- ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır
- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələ-rin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahə-lə-rin) əmələ gəlməsidir

324 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı kombinəlaşmış müəssisələr üçün səciyyəvi deyil? (Sürət 08.10.2015 16:52:50)

- texnoloji prosesin bir mərhələsindən digərinə keçid fasiləsiz baş verir
- is-teh-sallardan birinin nəticəsi digəri üçün başlanğıc olur
- texnoloji prosesin bir mərhələsindən digərinə keçid ən qısa yolla baş verir
- istehsallardan hər birinin məhsulu birbaşa satış bazarlarına çıxarılır
- istehsallardan birinin məh-su-lu digəri üçün material və ya yarımfabrikat rolun-da çıxış edir

325 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı kombinəlaşmə üçün səciyyəvi deyildir?

- müxtəlif istehsalların ərazicə birliyi
- kombinata daxil olan istehsalların texniki-iqtisadi vəhdəti
- vahid satış şəbəkəsinin olması
- vahid nəqliyyat bazası
- vahid enerji sistemi

326 Aşağıdakılardan hansı kombinəlaşdırmənin səciyyəvi xüsusiyyəti hesab olunur?

- istehsal prosesinin yalnız bir müəssisədə baş verməsi, istehsal olunmuş məhsulların istehlakçıya çatdırılmasında heç bir vasitəçidən istifadə edilməməsi
- müxtəlif müəssisələrin istehsalı olan hissə və qovşaqların bir müəssisədə son məhsul formasında yığılması
- istehsal prosesinin mərhələləri arasındakı ahəngdarlı, müəssisələrin mülkiyyətçisinin eyni şəxs olması, vahid mərkəzləşdirilmiş idarəetmə sistemi
- müxtəlif istehsalların birliyi, kombinata daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti, vahid enerji sistemi və nəqliyyat bazası
- istehsalın yalnız sifarişlər əsasında olması, sifariş edilmiş məhsulların bir neçə müəssisə tərəfindən istehsalı

327 İstehsalın ixtisaslaşması və kombinləşmənin qarşılaşdırılmasını nəzərdə tutan aşağıdakı fikirlərdən hansı düzdür?

- ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsul nomenklaturasını məhdudlaşdırır, kombinləşmə isə genişləndirir
- ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsulun həcmi məhdudlaşdırır, kombinləşmə isə genişləndirir
- ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsul nomenklaturasını genişləndirir, kombinləşmə isə məhdudlaşdırır
- ixtisaslaşma müəssisənin istehsal xərclərinə qənaət yaradır, kombinləşmə isə xərclərin artmasına gətirib çıxarır
- ixtisaslaşma müəssisənin məhsul bazarını məhdudlaşdırır, kombinləşmə isə genişləndirir

328 İstehsallar arasında əlaqələrin xarakterindən asılı olaraq kombinləşmənin tipləri hansılardır?

- aqreqat, istehsal-texniki, texnoloji
- fərdi, seriyalı, kütləvi
- xammalın ardıcıl emalı, xammalın kompleks emalı, tullantılardan istifadə
- şaquli, üfiqi, qarışıq
- alət, hissə və texnoloji mərhələ üzrə

329 Kombinləşmənin əsas şərti nədir?

- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bazarın bölüşdürülməsidir
- müxtəlif profilli istehsalların eyni bir məkanda təmərküzləşdirilməsidir
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyni texnoloji avadanlıqlardan istifadə edilməsidir
- eyni bir ərazidə analogi müəssisələrin cəmləşdirilməsidir
- müxtəlif profilli istehsalların eyni bir ölkədə yerləşdirilməsidir

330 Üfiqi kombinləşmə tipinin səciyyəvi xüsusiyyəti hansıdır?

- bu, xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- bu, xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsulun, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsulların alınmasını nəzərdə tutur
- bu, xammalın bir-biri ilə əlaqəli bir neçə müəssisədə hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- bu, əlaqəli istehsalların hamısında istehsal həcmlərinin böyüməsini nəzərdə tutur
- bu, ilkin xammalın emalının bir neçə axınının mövcudluğunu nəzərdə tutur ki, nəticədə bir neçə sahənin məhsulu alınır

331 Yüngül sənaye üçün kombinləşmənin hansı forması daha səciyyəvi ola bilər?

- xammalın kompleks emalına görə
- tullantılardan istifadəyə görə
- xammalın ardıcıl emalına görə
- üfiqi kombinləşmə
- istehsal-texniki

332 Aşağıdakı əlamətlərdən hansə kombinləşdirməni xarakterizə edir? (Sürət 08.10.2015 16:52:45)

- Kombinləşdirmə - müəssisədə istehsalın təşkili tiplərindən biridir
- Kombinləşdirmə - istehsalın ictimai təşkili formalarından biridir
- Kombinləşdirmə - müəssisədə istehsalın təşkili üsullarından biridir
- Kombinləşdirmə - müəssisənin maliyyə vəziyyətinin təhlili vasitəsidir
- Kombinləşdirmə - marketinqin təşkili üsuludur

333 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı həm kombinləşməyə, həm də təmərküzləşməyə şamil olunur?

- müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi
- işçilərin sayının azalması

- müəssisələrin istehsal etdiyi məhsul digəri üçün xammaldır
- anoloji məhsullar istehsal edən müəssisələrin birliyi
- müxtəlif istehsalların birliyi

334 Qarışıq kombinləşmə tipi nə vaxt olur?

- xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınanda
- xammal kompleks emal olunanda
- xammal ardıcıl emal olunanda
- müxtəlif müəssisələrdə istehsal edilən hissə və qovşaqlar bir müəssisədə hazır məhsul kimi yığılanda
- məhsulun həm istehsalı, həm də satışı bir müəssisədə cəmləşəndə

335 Sənayedə kombinləşdirmə nədir?

- oxşar məhsulları istehsal edən müxtəlif müəssisələrin bir mərkəzdən idarə edilməsidir
- müəssisələrin fəaliyyətlərinin dövlət tərəfindən əlaqələndirilməsidir
- birlik və müəssisələrin istehsal etdiyi məhsulların növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayının artması prosesidir
- texnoloji və təşkilati baxımdan əlaqəli olan müxtəlif sahələrə məxsus ayrı-ayrı istehsalların vahid istehsal kompleksində birləşdirilməsidir
- istehsalın daha iri müəssisələrdə təmərküzləşməsi prosesidir

336 İntestisiya layihələrinin qiymətləndirilməsində istifadə olunan diskontlaşdırılmış qiymətləndirməyə əsaslanan üsula aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- xalis cari dəyər
- rentabellik indeksi
- investisiyanın ödənmə müddəti
- xərclərin cari dəyəri
- daxili rentabellik norması

337 İstehsal sahəsində investisiya layihələri hazırlanarkən aşağıdakılardan hansı araşdırılır?

- investisiyanın yönəldiyi istiqamətlərin xarakterik cəhətləri
- digər müəssisələrin xarici ölkədə həyata keçirdikləri investisiya qoyuluşları
- investisiya layihəsinin həyata keçirilməsinə çəkilən xərclərin geri qaytarılması şərtləri və potensial investorların əldə edəcəkləri gəlirlər
- investisiya layihəsinin həyata keçirilməsindən gözlənilən son nəticə
- layihənin həyata keçirilməsi üçün lazım olan investisiyanın həcmi

338 İntestisiya fəaliyyətinin dövlət tərəfindən tənzimlənməsində aşağıda qeyd olunan mexanizmlərin hansından istifadə edilmir?

- vergi sistemində potensial investorlar üçün güzəştli vergi dərəcələərindən və şərtlərindən istifadə olunması
- aşağı faizlərlə kredit verilməsini və sürətli amortizasiya ayırma-larını özündə cəmləşdirən çevik maliyyə-kredit və əsas vəsait-lərin amortizasiyası mexanizmlərindən istifadə olunması
- potensial investorlara maliyyə yardımının edilməsi
- investisiya layihələrinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə respub-likaya gətirilən istehsal-texniki təyinatlı avadanlıqların gömrük rüsumundan qismən və ya tamamilə azad edilməsi
- investisiya layihələrinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə respub-likaya gətirilən istehsal-texniki təyinatlı avadanlıqların əlavə dəyər vergisindən qismən və ya tamamilə azad edilməsi

339 Aşağıdakılardan hansı investisiya layihələrinin işlənilməsi mərhələlərinə aid deyil?

- əmək kollektivində sosioloji təhlilin aparılması
- araşdırmalar

- ilkin təhlilin aparılması
- son təhlilin aparılması
- layihənin qiymətləndirilməsi

340 Aşağıdakılardan hansı əsaslı tikinti planının əsas bölmələrinə aid deyil?

- tikinti-quraşdırma işləri üzrə proqram
- əsas fondların, istehsal güclərinin işə buraxılması və habelə "ehtiyat məmulatları" üzrə tapşırıqlar
- əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi və quruluşu
- əsaslı vəsait qoyuluşunun sosial səmərəliliyi
- ayrı-ayrı tikintilər və obyektlər üzrə titullu siyahıları

341 Aşağıdakılardan hansı titullu siyahısına aid deyil?

- tikinti-quraşdırma işlərinin dəyəri
- işçilərin əmək məhsuldarlığı
- əsas fondların smeta dəyəri, əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi
- layihə istehsal gücü
- hər bir müəssisənin adı, tikiləcəyi müddət və rayon

342 İnvestisiya layihəsi çərçivəsində ümumiqtisadi təhlil:

- investisiyanın maliyyə təhlili kapital və jəri dəyər-də pul axınının tədqiqini əks etdirir
- layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsinə əks etdirir
- yeni tikintiyə, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğlə xüsusi çəkisinin öyrənilməsinə əks etdirir
- bu və ya digər texniki işləmənin iqtisadi üstünlüklərinin isbatı ilə birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir
- ölkədə iqtisadi və bazar konyunkturalarının, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir

343 İnvestisiya layihəsi çərçivəsində maliyyə təhlili:

- ölkədə iqtisadi və bazar konyunkturalarının, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
- layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsinə əks etdirir
- cari dəyər-də capital və pul axınlarının tədqiqini əks etdirir
- bu və ya digər texniki işləmənin iqtisadi üstünlüklərinin isbatı ilə birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir
- yeni tikintiyə, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin həcmi müəyyən edilməsinə əks etdirir

344 İnvestisiya layihəsi çərçivəsində texniki-iqtisadi təhlil:

- layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsinə əks etdirir
- ölkədə iqtisadi və bazar konyunkturalarının, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
- bu və ya digər texniki işləmənin iqtisadi üstünlüklərini əsaslandırmaqla birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir
- cari dəyər-də pul axınının tədqiqini əks etdirir
- əsaslı vəsait qoyuluşunun sosial səmərəliliyinin öyrənilməsinə əks etdirir

345 Dövlətin investisiya fəaliyyətinin stimullaşdırılmasına təsir vasitələrinə nə aid deyil?

- müəssisənin kadr hazırlığı və innovasiya fəaliyyəti ilə əlaqədar çəkdiyi xərclərin qismən dövlət büdcəsindən ödənilməsi
- minimum əmək haqqının səviyyəsinin yüksəldilməsi
- investisiya qoyuluşlarının güzəştli kreditlərlə maliyyələşdirilməsi
- mənfəətdən vergi üzrə güzəştlərin müəyyən olunması
- sürətləndirilmiş amortizasiyanın tətbiqi

346 Xalis cari dəyər göstəricisi nəyi müəyyən edir?

- illər üzrə material xərclərinin cari dəyərini
- illər üzrə amortizasiya ayırmalarının cari dəyərini
- illər üzrə məhsulun maya dəyərini cari dəyəri ilə gəlirlərinin cari dəyəri arasındakı fərqi
- illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricinin cari dəyəri arasındakı fərqi
- illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyərini

347 İntestisiyanın rentabellik indeksi necə hesablanır?

- illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricinin cari dəyəri arasındakı fərq kimi
- illər üzrə material xərclərinin cari dəyəri kimi
- illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyərini illər üzrə nağd pul məxariclərinin cari dəyərinə nisbəti kimi
- illər üzrə məhsulun maya dəyərini cari dəyərini illər üzrə ilə gəlirlərin cari dəyərini nisbəti kimi
- illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyəri kimi

348 İntestisiya layihəsinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsində istifadə edilən diskont dərəcəsinə nə təsir göstərir?

- əmək haqqı xərcləri
- məhsulun maya dəyəri
- riskin səviyyəsi
- material xərcləri
- enerji xərcləri

349 Azərbaycanda investisiya fəaliyyətinin dövlət tərəfindən stimullaşdırılması vasitələrinə nə aiddir?

- işçilərin minimum əmək haqqının artırılması
- dövlət tərəfindən müavinətlərin artırılması
- dövlət Sosial müdafiə Fondundan pensiyaların verilməsi
- Sahibkarlığa Kömək Milli Fondundan kreditlərin verilməsi
- dövlət ünvanlı sosial yardımlarının verilməsi

350 Maddi-texniki təminat nədir?

- müəssisəni zəruri həcmdə maliyyə resursları ilə təmin edilməsi prosesidir
- müəssisədə istehsalın material resursları və texniki vasitələrlə təmin edilməsi prosesidir
- müəssisədə istehsalın yüksək ixtisaslı karlarla təmin edilməsi prosesidir
- müəssisədə investisiya fəaliyyətinin tələb olunan həcmdə maliyyələşməsinin təmin edilməsi prosesidir
- müəssisədə innovasiya prosesinin həyata keçirilməsinin təmin edilməsi prosesidir

351 Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas vəzifələrinə aid deyil?

- maddi-texniki təminat planlarını tərtib etmək
- müəssisənin əmək resurslarına olan tələbatının təmin edilməsi
- material resurslarını ən səmərəli yolla əldə etmək, istehsalı xammal və materiallarla bircararda, tam və vaxtında təmin etmək
- maddi-texniki təminat xidmətinin strukturunu təkmilləşdirmək
- məhsul-göndərənlərlə səmərəli təsərrüfat əlaqələrini qurmaq

352 Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas funksiyalarına aid deyil?

- material resurslarına sifarişləri yoxlamaq üçün ümumiləşdiriji hesablamaların aparılması və yekun sifarişlərin tərtibi
- müəssisənin idarəetmə aparatının işini təkmilləşdirmək
- material resurslarının müəssisəyə gətirilməsi, qəbulu və qorunub saxlanması işləri üzrə nəzarətin təşkil edilməsi
- istehsal bölmələrində məhsul istehsalına lazım olan xammal və materiallara tələbatın – sifarişlərin müəyyən edilməsi
- səmərəli təminat formasının seçilməsi və onun iqtisadi cəhətdən əsaslandırılması

353 Müəssisələrin maddi-texniki təminat işi başlanğıcından sonuna qədər neçə mərhələni özündə birləşdirir?

- 8
- 5
- 3
- 7
- 4

354 Müəssisədə sexlərin materiallarla mərkəzləşdirilmiş üsulla təchiz edilməsində hansı sxemdən istifadə edilmir?

- tranzit
- şüa
- rəqqas
- zona-dairəvi
- dairəvi

355 Müəssisədə materiala tələbatı hesabladıqda aşağıdakı hansı metoddan istifadə edilmir?

- məmulat üzrə hesablama metodu
- nümunəvi təmsilçiyə (tipik nümayəndəyə) görə hesablama metodu
- materialtutumluğa görə hesablama metodu
- oxşarlığa görə hesablama metodu (analogi metod)
- hissə (detal) üzrə hesablama metodu

356 Müəssisənin avadanlığa ehtiyacı hansı hallarda yaranmır?

- avadanlıqlar fiziki və mənəvi cəhətdən köhnəldikdə
- müəssisənin buraxdığı məhsulun komplektləşdirilməsi (dəstləndirilməsi) zəruriliyi yarandıqda
- əməyin stimullaşdırılmasına ehtiyac yarandıqda
- müəssisənin istehsal gücünü artırmaq zərurəti yarandıqda
- avadanlıqlar mənəvi cəhətdən köhnəldikdə

357 Müəssisənin maddi-texniki təminatının mərhələlərinə aid deyil:

- sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi
- potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması
- təfərrüfat (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması
- məhsulun satış strategiyasının müəyyən olunması
- seçilmiş məhsulgöndərənlə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması

358 Dairəvi reyslər sxemində sexlərin xammal və materiallarla təminatı necə həyata keçirilir?

- eyni zonada yerləşən bir neçə is-teh-lakçı sex xammal və materiallarla bir reyslə təchiz edilir
- anbar bir deyil, bir neçə sexlə fərddi şəkildə əlaqə sax-la-yır və onları ayrı-ayrılıqda xammal və materiallarla təchiz edilir
- nəqliyyatın hər bir sexə doğru sə-fəri yüklə, anbara qayıdanda boş, yaxud tara ilə olur
- anbar bir deyil, bir neçə sexlə fərddi şəkildə əlaqə sax-la-yır və onlar xammal və materiallarla müxtəlif reyslərlə təchiz edilir
- müxtəlif zonalarda yerləşən is-teh-lakçı sexlər xammal və materiallarla ayrı-ayrı reyslərlə təchiz edilir

359 Aşağıdakı əlamətlərin hansından bazar seqmentinin öyrənilməsində istifadə olunur?

- texnoloji əlamətlər
- təşkilati əlamətlər
- texniki əlamətlər
- psixografik əlamətlər
- iqtisadi əlamətlər

360 Marketing nədir?

- müəssisənin istehsal fəaliyyətini səmərəli maliyyələşdirilməsi mexanizmidir
- bazarın kompleks təhlili və proqnozlaşdırılması prosesidir
- müəssisənin xammal və materiallarla təminatı prosesidir
- idarəetmənin metodlarından biridir
- bazarda məhsulun satışı ilə əlaqədar kontraktların bağlanması prosesidir

361 Ticarət vasitəçilərinə aid deyil:

- agentlər
- distributerlər
- dilerlər
- konsaltinq təşkilatı
- kommivoyajerlər

362 Aşağıdakılardan hansı marketingin funksiyalarına daxil deyil?

- istehsalın optimal strukturunun müəyyən edilməsi
- satışdan sonrakı xidmətin təşkili
- məhsul çeşidinin planlaşdırılması
- məhsul göndərənlərlə hesablaşmaların səmərəli təşkili
- yeni istehlakçıların tapılması və seçilməsi

363 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin marketing fəaliyyətinə aid deyil?

- işçilərin əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi üçün tədbirlərin işlənilib hazırlanması
- müəssisədə məhsulların reallaşdırılması şəraitinə, tələbatın dəyişməsinə və s. bu kimi məsələlərə çevik münasibətlərin gös-tə-ri-l-məsinə nəzarət edilməsi
- müəssisənin istehsal etdiyi məhsula tələbatın, başqa sözlə, məhsul bazarının yaradılmasına və formalaşdırılmasına fəal təsir göstə-ri-l-məsi
- müəssisələrin istehsal həcmnin (təklifinin) bazarın mövcud po-tensial tələblərinə uy-ğun-laşdırıla bilmə imkanlarının araşdırılması
- bazarda məhsullara olan potensial tələbatın və ehtiyac-la-rın həc-minin, onun dinamikasının, şəraitinin, hadisələrin real gedi-şi-nin və onun inkişaf perspektivlərinin dəqiq nəzərə alınması

364 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə marketing fəaliyyətinin metodlarına daxil deyil?

- daxili mühitin təhlili
- bazarda məhsulun hərəkətinin və satışın planlaşdırılması
- istehlakçıların (alıcıların) təhlili

- xarici mühitin təhlili
- qiymət siyasətinin işlənilib hazırlanması

365 Müəssisənin marketing sistemi aşağıdakı məsələlərin həllində iştirak etmir:

- məhsul (xidmət) çeşidi və qiymətinin planlaşdırılmasında
- plan üzrə işin yerinə yetirilməsi üçün zərur olan işçilərə tələbatın hesablanması
- bazarın kompleks öyrənilməsində (tədqiqində)
- bazarda mövcud olan tələbatın mümkün qədər çox ödənilməsinə nail olmaq məqsədilə tədbirlər sisteminin işlənilib hazırlanmasında
- potensial (real) tələbatın və ödənilməyən ehtiyacların müəyyən edilməsində

366 Aşağıdakı əlamətlərin hansından bazar segmentinin öyrənilməsində istifadə olunmur?

- coğrafi əlamətlər
- təşkilati əlamətlər
- demoqrafik əlamətlər
- məhsula ehtiyac əlamətlər
- psixografik əlamətlər

367 İstehsal gücünü texniki (mexaniki) gücdən fərqləndirən cəhət nədir?

- istehsal gücün kəmiyyətinin avadanlığın vaxt fondundan asılı olmamasıdır
- mexaniki gücün kəmiyyətinin avadanlığın vaxt fondundan asılı olmamasıdır
- mexaniki gücün kəmiyyətinin avadanlığın vaxt fondundan asılı olmasıdır
- istehsal gücün kəmiyyətinin fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsindən asılı olmamasıdır
- mexaniki gücün kəmiyyətinin fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsindən asılı olmasıdır

368 Aşağıdakılardan hansı avadanlığa məxsus vaxt fondlarına aid deyil?

- təqvim vaxt fondu
- plan və ya maksimum mümkün vaxt fondu
- rejim vaxt fondu
- cari vaxt fondu
- faktiki işlənmiş vaxt fondu

369 Aşağıdakı amillərdən hansı müəssisələrdə maşın və avadanlıqların texnoloji strukturunun optimallığına təsir göstərir?

- istehsal texnologiyası
- işçilərin peşəkarlıq səviyyəsi
- işçilərin sayı
- təqvim vaxt fondu
- maşın və avadanlıqların ilkin dəyəri

370 Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir?

- müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı
- işçilərin peşəkarlıq səviyyəsi
- işçilərin sayı
- təqvim vaxt fondu
- istehsal əsas fondlarının təzlənməsi və sıradan çıxmasının nisbəti

371 Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir?

- müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı

- istehsalın ölçüsü
- işçilərin sayı
- investisiya qoyuluşlarının texnoloji quruluşu
- müəssisənin ölçüsü

372 Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir?

- kadrların strukturu
- avadanlıqların yaş strukturu
- işçilərin sayı
- müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı
- müəssisənin ölçüsü

373 Fondtutumu göstəricisi necə hesablanır?

- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun dəyərinə nisbəti kimi
- əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların ilin əvvəlinə olan dəyərinə nisbəti kimi
- əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin mövcud əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların əsas fondların ilin sonuna qalıq dəyərinə nisbəti kimi

374 Sənaye müəssisələrində illik amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- əsas fondların normativ xidmət müddətinin amortizasiya məbləğinə nisbəti kimi
- amortizasiya məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- amortizasiya məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə hasili kimi
- amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə nisbəti kimi

375 əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə hesablanır?

- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin sonuna olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi

376 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 600 min manat, ilin sonuna 900 min manat və bir il ərzində 150 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar?

- 50 %
- 25 %
- 40 %
- 10 %
- 16,7 %

377 əsas fondların artma əmsalı necə hesablanır?

- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi

- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərini ilin sonuna olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərini ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi

378 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 500 min manat, ilin sonuna 800 min manat və bir il ərzində 300 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- 37,5 %
- 100 %
- 23,07 %
- 15 %
- 60 %

379 Sürətləndirilmiş amortizasiya metodunun tətbiqi nəticəsində aşağıdakılardan hansı baş vermir?

- müəssisənin əsas fondları tez-tez yeniləşir
- əsas fondların fiziki köhnəlmə səviyyəsi dəfələrlə artır
- müəssisədə təmir xərclərinin həcmi azalır
- müəssisənin rəqabətqabiliyyətlik səviyyəsi yüksəlir
- istehsal olunan məhsulun maya dəyəri artır

380 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 680 min manat, ilin sonuna 800 min manat və bir il ərzində 170 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- 21,25 %
- 11,7 %
- 11,5 %
- 15 %
- 25 %

381 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 440 min manat, ilin sonuna 420 min manat və bir il ərzində 48,4 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- 5,6 %
- 10,5 %
- 5,2 %
- 11 %
- 11,5 %

382 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 480 min manat, ilin sonuna 548 min manat, bir il ərzində 168 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 100 min manatlıq əsas fond sıradan çıxmışdırsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- 16,3 %
- 35 %
- 9,7 %
- 12,2 %
- 18,2 %

383 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 480 min manat, ilin sonuna 548 min manat, bir il ərzində 168 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 100 min manatlıq əsas fond istifadədən

çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

- 16,35 %
- 35 %
- 9,7 %
- 30,65 %
- 20,8 %

384 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 320 min manat, ilin sonuna 370 min manat, bir il ərzində 70,4 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 20,4 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

- 22 %
- 2,9 %
- 10,2%
- 6,37 %
- 19,02 %

385 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 650 min manat, ilin sonuna 690 min manat, bir il ərzində 260 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 220 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

- 37,68 %
- 73,8 %
- 6,1 %
- 31,88 %
- 40 %

386 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 720 min manat, ilin sonuna 820 min manat, bir il ərzində 216 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 116 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

- 30%
- 16,1 %
- 26,3%
- 15 %
- 14,1 %

387 Binalar, qurğular və tikililər üçün amortizasiya norması nə qədərdir

- 25 faizədək
- 7 faizədək
- 20 faizədək
- 15 faizədək
- 10 faizədək

388 İnsan orqanizminə təsir edən əsas fondların köhnəlmə növü hansıdır?

- fiziki
- iqtisadi
- sosial
- mənəvi
- ictimai

389 əsas fondların istifadə müddəti bilinməyən qeyri-maddi üsürləri üçün amortizasiya norması nə

qədərdir?

- 10 faizədək
- 25 faizədək
- 15 faizədək
- 7 faizədək
- 20 faizədək

390 Maşın və avadanlıqlar üçün amortizasiya norması nə qədərdir?

- 25 faizədək
- 7 faizədək
- 20 faizədək
- 15 faizədək
- 10 faizədək

391 əsas fondlardan istifadənin ümumi və xüsusi göstəriciləri hansılardır?

- əsas fondların dəyərinin artım tempi və köhnəlmə müddəti
- fondverimi və köhnəlmə müddəti
- iqtisadi və sosial
- fondverimi və növbəlilik əmsalı
- fondtutumu və təzələnmə əmsalı

392 Fondverimi göstəricisi necə hesablanır?

- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların bərpa dəyərinə nisbəti kimi
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- əsas fondların orta illik dəyərinin il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmninə nisbəti kimi

393 Müəssisənin əsas fondlarının strukturuna hansı amil təsir göstərmir?

- elmi-texniki tərəqqi
- kadrların idarə edilməsinin təkmiləşdirilməsi
- istehsal edilən məhsulun mürəkkəblilik dərəcəsi
- istehsalın ixtisaslaşma səviyyəsi
- istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi

394 Müəssisədə istehsal əsas fondlarının qiymətləndirilməsinin natural göstəricilərindən hansı məqsədlər üçün istifadə edilir?

- istehsal gücündən istifadəni yüksəltməyə dair tapşırıqları və fondtutumunu müəyyən etmək
- əsas fondların texniki tərkibini və amortizasiya ayırmalarını müəyyən etmək
- kadrlara olan tələbatı və istehsal gücünü müəyyən etmək
- avadanlıq balansını tərtib etmək və fondverimini müəyyən etmək
- əsas fondların texniki tərkibini və istehsal gücünü müəyyən etmək

395 Müəssisədə istehsal əsas fondlarının qiymətləndirilməsinin dəyər göstəricilərindən hansı məqsədlər üçün istifadə edilir?

- avadanlıq balansını tərtib etmək
- istehsal gücündən istifadəni yüksəltməyə dair tapşırıqları müəyyən etmək
- istehsal gücünü müəyyən etməkdir

- amortizasiyanı hesablamaq və fondverimini müəyyən etmək
- əsas fondların texniki tərkibini və istehsal gücünü müəyyən etmək

396 Müəssisə 1200 manatlıq kompyuter alır. Bu müəssisənin hansı fonduna aiddir?

- ehtiyat fonduna
- nizamnamə fonduna
- dövriyyə fondlarına
- əsas fondlara
- amortizasiya fonduna

397 İstehsal güclərindən istifadənin ekstensiv göstəricisi hansıdır?

- istehsal güclərindən istifadə əmsalı
- növbəlilik əmsalı
- fondverimi
- əsas fondların rentabelliği
- avadanlıqlardan istifadə əmsalı

398 Müəssisənin istehsal gücünü müəyyən edən amil hansıdır?

- avadanlıqların məhsuldarlığı
- dövretmə əmsalı
- amortizasiya norması
- ümumzavod xərcləri
- məhsulun əməktutumu

399 Yanacaq sənayesinin (neftçixarma sənayesinin) istehsal əsas fondlarının tərkibində qurğular və ötürücü mexanizmlərin xüsusi çəkisi təqribən neçə faiz olur?

- 40 faiz
- 50 faiz
- 60 faiz
- 30 faiz
- 70 faiz

400 Müəssisələrin istehsal əsas fondlarına əmlak vergisi onun hansı dəyərə görə təyin edilir?

- qalıq dəyərinə görə
- bərpa və qalıq dəyərinə görə
- ilkin dəyərinə görə
- ləğv olunma dəyərinə görə
- ilkin və qalıq dəyərinə görə

401 əsas fondların təkrar istehsal xarakteristikası hansı göstəricilər vasitəsilə öyrənilir?

- köhnəlmə əmsalı, yeniləşmə əmsalı
- növbəlilik əmsalı, köhnəlmə əmsalı və yeniləşmə əmsalı
- artma əmsalı, təzələnmə əmsalı və sıradançixma əmsalı
- ekstensiv yüklənmə əmsalı və intensiv yüklənmə əmsalı
- inteqral əmsalı, təzələnmə əmsalı və sıradançixma əmsalı

402 Mövcud uçot qaydasına müvafiq olaraq aşağıdakılardan hansı müəssisənin əsas fondların dəyərinə daxil edilir?

- istehsal müəssisələrinin anbarlarında olan maşın və avadanlıqların dəyəri

- quraşdırmaq üçün verilmiş, quraşdırılması nəzərdə tutulmuş avadanlıqların dəyəri
- təchizat və satış təşkilatlarının anbarlarında olan maşın və avdanlıqların dəyəri
- istehsal meydançasında quraşdırılmış maşın və avdanlıqların dəyəri
- yolda olan və əsaslı tikintinin balansında olan avadanlıqların dəyəri

403 Qeyri-maddi aktivlər köhnəlmənin hansı növünə məruz qalır?

- iqtisadi köhnəlmə
- fiziki köhnəlmə
- mənəvi köhnəlmə
- texniki köhnəlmə
- sosial köhnəlmə

404 İstehsalın əsas fondları nədir?

- öz formasını istehsal prosesində dəyişəcək hazır məhsula çevrilən material qiymətliləridir
- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə bir il ərzində tamamilə keçirən əmək vasitələri və predmetləridir
- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır

405 İstehsalın əsas fondlarının tərkibinə nələr daxildir?

- bina və nəqliyyat vasitələri
- nəqliyyat vasitələri və istehsal tullantıları
- qurğu və materiallar
- ötürücü mexanizmlər və tara materialları
- binalar və yanacaq ehtiyatları

406 İstehsalın əsas fondlarının quruluşu necə hesablanır?

- aktiv hissələrin dəyərlərinin passiv hissə dəyərlərinə nisbəti
- binaların dəyərinin istehsal avadanlıqlarının dəyərinə nisbəti
- ünsürlərdən hər birinin ümumi dəyərdəki xüsusi çəkisi
- əsas fondların dəyərinin istehsal gücündə xüsusi çəkisi
- texnoloji avadanlıqların dəyərinin binaların dəyərinə nisbəti

407 Aşağıda göstərilən istehsal vasitələrindən hansı əsas fond deyil?

- bina
- məmulat
- dəzgah
- nəqliyyat vasitəsi
- qurğu

408 əsas fondların qiymətləndirmə üsulları hansılardır?

- ilkin dəyərinə və təzələnmə əmsalına görə
- ilkin və bərpa dəyərinə görə
- qalıq və satış dəyərinə görə
- işləmə müddəti və satış dəyərinə görə
- köhnəlmə və amortizasiya dəyərinə görə

409 əsas fondların aşınma növləri hansılardır?

- fiziki, mənəvi, sosial, iqtisadi
- texniki, texnoloji, fiziki, mənəvi
- fiziki, texniki, mənəvi, sosial
- texniki, mənəvi, sosial, siyasi
- mənəvi, psixoloji, sosial, iqtisadi

410 əsas fondların amortizasiyası nədir?

- əsas fondların dəyərindəki artım
- əsas fondların yeniləri ilə əvəz olunma faizi
- mənəvi aşınmaya məruz qalan əsas istehsal fondlarının dəyəri
- əsas fondların satışından gələn gəlirdir
- aşınma ilə əlaqədar, əsas fondun dəyərindən yaradılan məhsulun üzərinə keçən dəyər

411 Müəssisədə əsas fondların təmiri hansı mənbədən maliyyələşdirilir?

- amortizasiya fondundan
- nizamnamə fondundan
- təmir fondundan
- istehsalın inkişafı fondundan
- ehtiyat fondundan

412 Avadanlıqlarda təmir işi nə vaxt həyata keçirir?

- avadanlıq satıldıqda
- avadanlıq fiziki köhnəldə
- avadanlıq yeni alındıqda
- avadanlıqların yerləşdirilməsində
- avadanlıqların yerini dəyişdikdə

413 Müəssisəsinin əsas fondlarına nə aid deyil?

- Nəqliyyat vasitələri
- Səxdə qurulmuş avadanlıq
- Binalar
- Zavoddaxili su kəmərləri
- Hazır məhsul anbarında olan avadanlıq

414 İstehsal gücü nədir?

- müəssisənin bazardakı payıdır
- müəssisənin illik istehsal həcmi
- müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul buraxa bilmə qabiliyyətidir
- müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul satmaq imkanı
- müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı

415 Aşağıdakı prinsiplərdən hansı istehsalın təşkili prinsiplərinə aid deyil?

- bərabərlik prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi
- fasiləsizlik prinsipi
- paralellik prinsipi;
- müənasiblik prinsipi

416 İstehsal tsikli nədir?

- xammalın istehsala daxil olduğu andan hazır məhsula çevrilməsinə qədər olan vaxt intervalıdır
- xammalın istehsala daxil olduğu andan onun istehlakına qədər olan vaxt intervalıdır
- xammalın əsas sexdə olma vaxtıdır
- xammalın əsas köməkçi və xidmətedici sexlərdədə olma vaxtıdır
- xammalın əsas və köməkçi sexdə olma vaxtıdır

417 Məhsulun hazırlanmasında maşınqayırma müəssisəsində aşağıdakı sexlərindən hansı əsas sex hesab edilir?

- təmir sexi
- alət sexi
- enerji sexi
- tara sexi
- yığma sexi

418 Müəssisənin sexli quruluşunda onun ilk əsas inzibati-istehsal vahidinə aiddir:

- iş yeri
- istehsal sahəsi
- briqada
- idarəetmə aparatı
- sex

419 İstehsal prosesləri təşkili üsuluna görə necə qruplaşdırılır?

- dəstəli, seryalı, axınlı
- dəstəli, fərdi, kütləvi
- kütləvi, fərdi, axınlı
- kütləvi, fərdi, seryalı
- fərdi, dəstəli, axınlı

420 İstehsalın təşkilinin hansı üsulu iqtisadi cəhətdən daha səmərəlidir?

- fərdi
- axınlı
- dəstəli-fərdi
- avtomatlaşdırılmış çevik istehsal
- dəstəli

421 İstehsal prosesləri təşkili tipinə görə necə qruplaşdırılır?

- fərdi, seryalı, kütləvi
- fərdi, dəstəli, axınlı
- fərdi, dəstəli, kütləvi
- dəstəli, kütləvi, seryalı
- fərdi, kütləvi, axınlı

422 əməliyyatın tempi:

- vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detalların sayını əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayını əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində əməliyyatda iştirak edən işçilərin sayını əks etdirir
- materialların və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxtı özündə əks etdirir

- vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detallara sərf olunan əməhin kəmiyyətini əks etdirir

423 əməliyyatın taktı:

- materialın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxtı özündə əks etdirir
 vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayını əks etdirir
 əməliyyata daxil olan materialların sayını özündə əks etdirir
 əməliyyatda iştirak edən işçilərin sayını əks etdirir
 müəssisədə bir gündə istehsal edilmiş detalların sayını əks etdirir

424 Məhsulun hazırlanmasındakı roluna görə istehsal prosesi:

- fərdi, kütləvi və seriyalı istehsal proseslərinə ayrılır
 əmək, təbii və fərdi istehsal proseslərinə ayrılır
 normal, cari və perspektiv istehsal proseslərinə ayrılır
 əsas, köməkçi və xidmətedici istehsal proseslərinə ayrılır
 fərdi, dəstəli və axınlı istehsal proseslərinə ayrılır

425 İstehsal prosesinə nə daxil deyil?

- təbii proseslər
 tədavül prosesi
 xidmətedici əmək prosesi
 köməkçi əmək prosesi
 əsas əmək prosesi

426 Məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planında:

- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks olunur
 ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
 işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
 müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
 plan üzrə reallaşdırılan və əmtəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır

427 Planlaşdırmanın fasiləsizliyi:

- istehsal-texniki vəzifələrin həllinin alternativ variantlarının hazırlanması ilə əldə edilir
 müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir
 uzunmüddətli və qısamüddətli planların qarşılıqlı əlaqələndirilməsi yolu ilə təmin edilir
 müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
 hər bir istehsal vahidi planının digər bölmələrin fəaliyyət planları arasında qarşılıqlı əlaqə, planlaşdırılan obyektin və onunla əlaqədar olan bölmələrin fəaliyyətilə bağlı olan bütün işlərin planda tam əks olunması deməkdir

428 Planlaşdırmanın iyerarxiyası əlamətinə görə planlar hansı növlərə bölünür?

- taktiki, analitik, operativ
 taktiki, funksional, strateji
 strateji, taktiki, operativ
 strateji, direktiv, indikativ
 funksional, analitik, çevik

429 Planlaşdırmanın kompleksliliyi:

- istehsal-texniki vəzifələrin həllinin alternativ variantlarının hazırlanması ilə əldə edilir
- müəssisənin pul mədəxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir
- uzunmüddətli və qısamüddətli planların qarşılıqlı əlaqələndirilməsi yolu ilə təmin edilir
- məhsul istehsalı planı ilə digər bölmələrin fəaliyyət planları arasında qarşılıqlı əlaqə, planlaşdırılan obyektin və onunla əlaqədar olan bölmələrin fəaliyyətilə bağlı olan bütün işlərin planda tam əks olunması
- demək müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir

430 Satışın proqnozlaşdırılması metodlarına aid deyil?

- müxtəlif struktur rəhbərlərinin sorğusu əsasında proqnozlaşdırma
- müəssisədəki avadanlıqların məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi əsasında proqnozlaşdırma
- müəssisənin ti-jarət agentlərinin və onun satış bölmələrinin rəhbərlərinin qiymətləndirmələri əsasında proqnozlaşdırma
- müəssisənin bazardakı satış payı əsasında proqnozlaşdırma
- satışın həjmində dəyişikliklərə səbəb olan meyillər əsasında proqnozlaşdırma

431 İdarəetmə sistemi:

- idarəetmə subyektini ilə idarə olunan obyektin məcmusudur
- idarəetmənin strukturu, idarəetmə qərarlarının, idarəetmə kadrlarının məcmusudur
- idarəetmə qərarlarının və idarəetmə kadrlarının məcmusudur
- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmədə istifadə olunan texnikanın, idarəetmə qərarlarının məcmusudur

432 İdarəetmədə qarşıya qoyulan məqsədlər hansı tələbə cavab verməyə bilər?

- məqsədlərin uzlaşması, vəhdətdə olması və bir-birinə zidd olmaması
- təhcizatçıların mənafeyinə tabe olması
- real olması (yerinə yetirilməsinin mümkün olması)
- çevik olması
- icraçılar üçün aydın olması

433 Müəssisədə idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda idarəetməni bütünlükdə müəyyən kollektivə başçılıq edən xətti rəhbərlər həyata keçirir, onlara işə ayrı-ayrı qərarları hazırlayarkən ixtisaslaşmış funksional aparat kömək edir?

- matrisa quruluşu
- funksional quruluşu
- qərargah quruluşu
- proqram məqsədli və çevik quruluşu
- xətti quruluşu

434 Müəssisədə idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda obyektlər üzrə rəhbərlərin ayrılır və bunlardan hər biri həmin obyektin idarə edilməsi ilə əlaqədar olan bütün qərarları işləyib hazırlayır və qəbul edir?

- qərargah quruluşu
- xətti quruluş
- matrisa quruluşu
- proqram məqsədli və çevik quruluş
- funksional quruluş

435 Müəssisədə idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda kollektivin idarə edilməsinə dair bütün iş növləri müxtəlif funksional bölmələr arasında bölüşdürülür və bu bölmələrdən hər biri

müəyyən işləri yerinə yetirir?

- xətti quruluş
- qərargah quruluşu
- matrisa quruluşu
- funksional quruluş
- proqram məqsədli və çevik quruluş

436 İdarəetmə prosesi nədir?

- rəhbər kadrların və mütəxəssislərin seçilməsi və yerləşdirilməsi, onların əməyinin təşkili, əməyin iyerarxiyası və funksional bölgüsünün formalaşması, idarəetmə orqanları aparatının quruluşunun müəyyənləşdirilməsi və işçilərin sayının müəyyən olunması, müəssisənin fəaliyyətini tənzimləyən qanunların qəbul edilməsi kimi əməliyyatlar kompleksi başa düşülür
- gələcəkdə həyata keçiriləcək fəaliyyətin parametrlərinin müəyyən edilməsi, qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olmaq üçün layihələrin hazırlanması, müəssisələrin yaradılması proseslərinin məcmusu başa düşülür
- müəssisənin qarşısında qoyulmuş sosial-iqtisadi məqsədlərə nail olmanın yolları və metodlarını müəyyənləşdirilməsi, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi başa düşülür
- idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkili məqsədlə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və məşin əməliyyatlarının kompleksi kimi başa düşülür
- işçilərin peşə-ixtisas tərkibinin müəyyənləşdirilməsi, əmək məhsuldarlığına təsir edən amillərin araşdırılması, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi kimi ardıcıl əməliyyatların məcmusu başa düşülür

437 Strategiya nədir?

- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsvir, mülahizə və tövsiyələrin məجمusudur
- uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üstünlüklərinin və səmərəliliyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu göstəricilərin artımına nail olmağa imkan verən istiqamətlərin, fəaliyyət qaydaları və normalarının məجمusudur
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin məجمusudur
- məqsədi, məzmunu, həcmi, metodları, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərilməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məجمusunu özündə əks etdirən sənəddir
- müəssisənin istehsal və maliyyə planlarının məجمusudur

438 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin əsas funksiyası olan planlaşdırmanın əhatə etdiyi mərhələlərə aid deyil?

- məqsədlərin müəyyən edilməsi mərhələsi
- alternativ variantların müəyyən olunması mərhələsi
- problemin təhlili və proqnozlaşdırma mərhələləri
- istehsal prosesinin ünsürləri arasında kooperasiyasının yaradılması mərhələsi
- qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi mərhələsi

439 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin sosial-psixoloji metodunun təsir vasitələrinə aid deyil?

- işçilərin əməyə maraqlarının və yaradıcılıq təşəbbüslərinin artırılması
- işçi heyətinin təsərrüfat fəaliyyətinə və onun təşkilinə təsiri
- müəssisədə istehsalat mədəniyyətinin yüksəldilməsi
- əməyin normalaşdırılması
- əxlaq normaları və tərbiyəvi motivlər

440 İdarəetmə funksiyası dedikdə nə başa düşülür?

- idarəetmə məqsədlərinin və istehsalın təşkili prinsiplərinin məcmusu başa düşülür
- idarəetmə məqsədlərinin və vəzifələrinin məcmusu başa düşülür
- idarəetmə vəzifələrinin və metodlarının məcmusu başa düşülür
- idarəetmə vəzifələrini yerinə yetirmək üsulları və vasitələrinin məcmusu başa düşülür
- idarəetmə məqsədlərinin və metodlarının məcmusu başa düşülür

441 "Nail olunmuş səviyyədən" planlaşdırma:

- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- planların tərtib olunmasının elmi baza-sı olan norma və normativlərə əsaslanır
- istehsal-təsərrüfat tapşırıqlarının müəssisənin fəaliyyətini əks etdirən göstəricilərin faktiki formalaşmış dinamikası əsasında müəyyən olunmasına əsaslanır
- müəssisənin ayrı-ayrı bölmələri arasında ən səmərəli proporsiya və kəmiyyət əlaqələrini müəyyən
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir

442 əmtəəlik məhsula daxil edilmir:

- reallaşdırılmış məhsul
- plan ilinin axırı üçün hazır məhsul qalığı
- plan ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı
- bitməmiş istehsal qalığının dəyişməsi
- ilin əvvəli və axırı üçün pulu ödənilməyən satılmış məhsul

443 Aşağıdakılardan hansı operativ-istehsal planlaşdırılmasının vəzifələrinə aid deyil?

- istehsal proqramının və müəssisənin inkişaf planının digər göstəricilərinin vaxta görə yerinə yetirilməsinin dəqiqləşdirilməsi
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarının hazırlanması
- yerinə yetirilməsi müddətləri göstərməklə tapşırıqların konkretləşdirilməsi və sex, sahə, briqada və iş yerlərinə göndərilməsi
- istehsal prosesinin gedişinə nəzarət və onun tənzimlənməsi
- əlaqəli sex, sahə, briqada və iş yerlərinin fəaliyyətlərinin əlaqələndirilməsi

444 Fondverimi göstəricisinin səviyyəsinin artırılması tapşırıqları müəssisənin inkişaf planının hansı bölməsinə aiddir?

- istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi planı
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planı
- investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı
- maliyyə planı

445 Operativ-istehsal planlaşdırılması?

- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları özündə əks etdirir
- müəssisədə istehsal heyətinin əmək şəraitinin, məişət və istirahət problemlərinin həlli üzrə tədbirləri özündə əks etdirir
- müəssisədə yeni bölmələrin tikintisi, elmi-tədqiqat işlərinin aparılması, innovasiya işləmələri, yeni məhsulların mənimlənməsi, mütərəqqi texnologiyanın tətbiqi, istehsal proseslərinin mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması və s. üzrə tapşırıqları özündə əks etdirir
- müəssisədə mənfəət və rəntabellik planlaşdırılmasını özündə əks etdirir

446 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin maliyyə planında nəzərə alınmır?

- müəssisənin pul mədaxili
- büdcə ilə hesablaşmalar
- müəssisənin pul məxarici
- bank və digər subyektlərlə hesablaşmalar
- fondveriminin planlaşdırılması

447 Aşağıdakılardan hansı planlaşdırmanın metodlarına aiddir?

- iqtisadi təhlil metodu
- inzibati metod
- funksional metod
- normativ metod
- sosial-psixoloji metod

448 Maliyyə planında:

- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
- planda reallaşdırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fonduunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks olunur
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir

449 Müəssisədə normaların işlənilib hazırlanmasında aşağıdakı hansı metodlardan istifadə olunur?

- qənaətli, kompleks və funksional
- iqtisadi, texnologiyalı və operativ
- analitik-hesablama, funksional və qənaətli
- analitik-hesablama, təcrübə-eksperimental və statistik
- məmumat üzrə, hissə üzrə və oxşarlığa görə hesablama metodları

450 Müəssisələrdə istehsal proqramının əsaslandırılmasında əsasən aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə olunur?

- rentabellik indeksindən
- rentabellik normasından
- çıxış istehsal gücündən
- orta illik istehsal gücündən
- giriş istehsal gücündən

451 Ümumi məhsulun həcmi necə hesablanır?

- əmtəəlik məhsul üstə gəl ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı
- plan ilinin axırı üçün hazır məhsul qalığı kimi
- reallaşdırılmış məhsul üstə gəl ilinin axırı üçün bitməmiş istehsal qalığı
- əmtəəlik məhsulla ilin axırına və əvvəlinə olan bitməmiş istehsal qalığının fərqi, yarımfabrikatların və öz istehsalı olan alətlərin cəmi kimi
- əmtəəlik məhsul üstə gəl ilinin axırı üçün bitməmiş istehsal qalığı kimi

452 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin inkişaf planının əsas bölməsi olan İstehsalın iqtisadi səmərəliliyinin artırılması planında nəzərə alınır?

- kadrlardan istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar
- ayrı-ayrı məhsulların istehsalı üzrə tapşırıqlar

- əsas fondlardan istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar
- investisiya qo-yuluşlarından istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar
- dövriyyə vəsaitlərindən istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar

453 İstehsal proqramında:

- planda real-laş-dırılan və əmtəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məh-sul-la-rın maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə na-tural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fon-dunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artı-rıl-ması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- müəssisənin inkişaf planının mə-kan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş təd-birlər sistemini özündə əks etdirir
- müəssisənin pul mədəxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir

454 İdarəetmə aparatının ən geniş yayılmış sxemi hansıdır?

- xətti
- xətti-funksional
- funksional
- məqsədli-proqram
- matris sxemi

455 Bunlardan hansı müəssisənin idarəetmə mexanizminə aid olunmur?

- idarəetmə prinsipləri və funksiyaları
- istehsal fəaliyyətinin lisenziyalaşdırılması
- idarəetmənin funksional quruluşu
- məlumatlar və onların işlənmə üsulları
- iqtisadi və hüquqi qanunlar və məhdudiyətlər

456 İdarəetmənin hansı prinsipinə görə işçi çox yerdən deyil, özünün tabe olduğu şəxsdən əmr almalıdır?

- İdarəetmədə əmək bölgüsü prinsipi
- Təkbəşnaçılıq prinsipi
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- İstiqamətlərin vəhdəti prinsipi
- İntizam prinsipi

457 İdarəetmənin hansı prinsipinə görə işçilər və maddi resurslar lazım olan vaxtda öz yer-lə-rində olmalıdırlar?

- İntizam prinsipi
- Ədalət prinsipi
- Mərkəzləşdirmə prinsipi
- Qayda prinsipi
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi

458 İdarəetmənin hansı prinsipi heyət üzvlərinin mənafeələrinin vəhdətinin nəticəsidir?

- Təşəbbüskarlıq prinsipi
- Şəxsi mənafeələrin ümumi mənafeyə tabe olması prinsipi
- Korporativ (müttəfiqlik) əhval-ruhiyyəsi prinsipi
- Heyət üçün iş yerinin stabilliyi prinsipi
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi

459 İdarəetmənin hansı prinsipinə görə hər bir işçiyə fərq qoyulmadan və həm də hörmətlə münasibət göstərilməlidir?

- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- Təşəbbüskarlıq prinsipi
- İdarəetmədə əmək bölgüsü prinsipi
- Heyətin mükafatlandırılması prinsipi
- Ədalət prinsipi

460 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin prinsiplərinə aid deyil?

- intizam prinsipi
- qayda prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi
- istiqamətlərin vəhdəti prinsipi
- ədalət prinsipi

461 Bunlardan hansı idarəetmənin iqtisadi metodunun mexanizminə aid olunmur?

- gəlir və mənfəət
- qiymət
- vergi
- əmək haqqı
- təlimat

462 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin inzibati metodun təsir vasitələrinə aid edilmir?

- göstərişlər
- qayda
- əxlaq normaları
- qərar
- normativlər

463 Menecment nədir?

- menecment ölkə iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- menecment iqtisadiyyatın idarə edilməsinin bir hissəsi olmaq-la, yalnız müəssisə miqyasındakı hadisə və prosesləri əhatə edir
- menecment komplekslərin iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- menecment texnikanın idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- menecment idarəetmə anlayışından geniş mənada işlənir və milli iqtisadiyyatın idarə edilməsi prosesini əhatə edir

464 Aşağıdakılardan hansı gömrük rejiminə daxil deyildir?

- təkrar idxal
- gömrük anbarı
- tranzit
- gömrük ərazisində emal
- konsiqnasiya

465 Aşağıdakılardan hansı gömrük rejiminə daxil deyildir?

- rüsumsuz ticarət mağazası
- təkrar ixrac
- sərbəst anbar

- lisenziyalaşdırma
- əmtələri məhv etmə

466 Aşağıdakılardan hansı gömrük rejiminə daxil deyildir?:

- sərbəst gömrük zonası
- françayzinq
- dövlətin xeyrinə əmtədən imtina
- sərbəst dövriyyə üçün buraxılış
- gömrük nəzarəti altında emal

467 Aşağıdakılardan hansı gömrük dəyərinin müəyyən olunması üsuluna aid deyil?

- gətirilən məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə
- həmcins məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə
- eyni məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə
- dəyərin çıxılması üsulu ilə
- analitik üsul ilə

468 Xarici iqtisadi əlaqələr üzrə ölkənin iqtisadi siyasət tədbirlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- məhsulun alınması və gətirilmə yerinədək çəkilmiş bütün xərcləri minimumlaşdıran tədbirlər aiddir
- kvotalaşdırma, lisenziyalaşdırma, limitləşdirmə, minimum və maksimum qiymətlərin müəyyən edilməsi və s.-dən ibarət olan xarici iqtisadi fəaliyyəti stimullaşdıran və ya məhdudlaşdıran tədbirlər aiddir
- sürətli amortizasiya, vergi güzəştləri, əmək haqqının minimum əmək haqqı və s.-ni nəzərdə tutan tədbirlər aiddir
- istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər aiddir
- qiymətləndirilən məhsulun ixrac edən ölkədə istehsalı xərclərinin səviyyəsini məhdudlaşdıran tədbirlər aiddir

469 Aşağıdakılardan hansı xarici iqtisadi fəaliyyətin iqtisadi tənəzimləmə üsullarına aid deyil?

- gömrük rüsumlarını, standartların tətbiq edilməsi
- xarici iqtisadi fəaliyyətin lisenziyalaşdırılması
- inzibati maneələrin aradan qaldırılması
- valyuta kursunun idarə edilməsi, vergi mexanizmi
- xidmətlərin məhdudlaşdırılması

470 "Franko-anbar (satıcı)" nədir?

- məhsulgöndərmənin şərtinə görə, yük istehlakçının "məskunlaşdığı" dəmiryolu stansiyasının ünvanına istehsalçı müəssisə tərəfindən göndərilir
- istehsalçı öz məhsulunu istehlakçının "məskunlaşdığı" məkanda onun anbarına təhvil verirsə, bu halda bütün xərclər – yükləmə, nəqləmə, boşaltma, məhsulun korlanması riski ilə əlaqədar xərclər əmtənin qiymətinə əlavə edir
- müqaviləyə görə satıcı məhsulunu öz anbarından alıcı müəssisəyə təhvil verir
- müqaviləyə görə alıcı müəssisə məhsulu əmtəə birjasından təhvil alır
- məhsul göndərən müəssisə istehlakçı müəssisədə xammal-materialı istehsal istehlakına hazırlayır

471 Konsiqnasiya yolu ilə ixrac əməliyyatları nədir?

- əməliyyatları ölkənin gömrük ərazisinə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur
- idxal olunan əmtəələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binələrdə (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərti ilə ixracıdır

- gömrük rejimi ölkə ərazisi-sindən aparılmış əmtələrin müəyyən müddətdə gömrük rüsumları və vergilər alınmadan geriye gətirilməsinə əsaslanan rejimdir
- xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüduqlarından kənar-da müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir

472 Təkrar ixrac (reeksport) əməliyyatları:

- ölkənin gömrük ərazisi-nə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur
- kəşflər, firma nişanları, patent-lər, "nou-hau", müəllif hüquqları və digər-lə-ri-nin istifadəsinə görə vaxtaşırı ödənilən lisenziya haqqıdır
- xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtilə ixracıdır
- gömrük rejimi ölkə ərazisi-sindən aparılmış əmtələrin müəyyən müddətdə gömrük rüsumları və vergilər alınmadan geriye gətirilməsinə əsaslanan rejimdir
- kvotalaşdırma, lisenziyalaşdırma, limit-ləşdirmə, minimum və maksimum qiymətlərin müəyyən edilməsi və s.-dən ibarət olan xarici iqtisadi fəaliyyəti stimullaşdıran və ya məhdudlaşdıran tədbirlər aiddir

473 Embarqo:

- müəyyən müddət ərzində konkret əmtəənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natural ifadədə yol verilə bilən məhdudluyətləri əks etdirir
- müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtəələrin maneəsiz idxal və ixrac olunmasına icazəni əks edirir
- xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüduqlarından kənar-da müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- konkret ölkəyə müəyyən məhsul növü-nün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağan edilməsidir
- xarici şirkətin müəyyən haqq müqabili-n-də mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks edirir

474 Kompensasiya rüsumları hansı halda tətbiq edilir?

- adətən məhsulların idxalının yerli istehsalçı-la-ra ziyan vuran və ya ziyan vura biləcək kəmiyyət və şərtlərlə həyata keçirildiyi halda iqtisadi təhlükəsizlik tədbiri kimi və bəzi ölkələrin və onların ittifaqlarının ölkənin mənafeyinə toxunan ayrı-seçkilik və digər hərəkətlərinə javab tədbiri kimi tətbiq edilir
- ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən məhsulların istehsalı və ixracı zamanı birbaşa və dolaylı subsidiyalar-dan istifadə olun-duqda və bu idxal yerli istehsalçıların iqtisadi mənafeyinə ziyan vura biləcəyi təqdirdə tətbiq olunur
- idxal olunan məhsulların qiyməti ölkənin gömrük ərazisinə gətirildiyi anda ixrac olunduğu ölkədəki real dəyərindən xeyli aşağı olduğu təqdirdə və belə bir idxal bu qəbildən olan yerli məhsulların istehsalçılarına ziyan vurduqda və onların istehsalının təşkilinə və genişləndirilməsinə maneçilik yaratdığı hallarda tətbiq edilir
- konkret ölkəyə müəyyən məhsul növü-nün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağa edilməsi zamanı tətbiq olunur
- gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə xərclərinə tətbiq olunur

475 Antidempinq rüsumları hansı halda tətbiq edilir?

- adətən məhsulların idxalının yerli istehsalçı-la-ra ziyan vuran və ya ziyan vura biləcək kəmiyyət və şərtlərlə həyata keçirildiyi halda iqtisadi təhlükəsizlik tədbiri kimi və bəzi ölkələrin və onların ittifaqlarının ölkənin mənafeyinə toxunan ayrı-seçkilik və digər hərəkətlərinə javab tədbiri kimi tətbiq edilir
- ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən məhsulların istehsalı və ixracı zamanı birbaşa və dolaylı subsidiyalar-dan istifadə olun-duqda və bu idxal yerli istehsalçıların iqtisadi mənafeyinə ziyan vura biləcəyi təqdirdə tətbiq olunur
- idxal olunan məhsulların qiyməti ölkənin gömrük ərazisinə gətirildiyi anda ixrac olunduğu ölkədəki real dəyərindən xeyli aşağı olduğu təqdirdə və belə bir idxal bu qəbildən olan yerli məhsulların istehsalçılarına ziyan vurduqda və onların istehsalının təşkilinə və genişləndirilməsinə maneçilik yaratdığı hallarda tətbiq edilir

- konkret ölkəyə müəyyən məhsul növünün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağa edilməsi zamanı tətbiq olunur
- gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə xərclərinə tətbiq olunur

476 Aşağıdakılardan hansı əsaslı vəsait qoyuluşunun təkar istehsal quruluşunu xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil?

- mövcud güclərin genişləndirilməsinə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- yeni tikintiyyə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- əsas fondların amortizasiyasının əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- müəssisənin texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi

477 İnvestisiya layihələrinin səmərəliliyinin təhlili aşağıdakı hissələrdən ibarətdir:

- sosioloji, sosial, siyasi-iqtisadi təhlil
- sosial-iqtisadi, maliyyə, texnoloji təhlil
- ümumiqtisadi, texniki-iqtisadi, maliyyə təhlili
- texniki-iqtisadi, maliyyə təhlili, sosioloji
- ümumiqtisadi, texniki-iqtisadi, texnoloji təhlil

478 İnvestisiya layihəsinin texniki-iqtisadi əsaslandırılması nədir?

- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin sosial-psixoloji, siyasi-iqtisadi və ekoloji imkanlarının tədqiqidir
- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin istehsal güclərinin artımına təsirinin tədqiqidir
- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin texniki, iqtisadi, ekoloji və maliyyə imkanlarının tədqiqidir
- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin fondveriminin yüksəldilməsinə təsirinin tədqiqidir
- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin mənəvi aspektlərinin tədqiqidir

479 İnvestisiya qoyuluşlarının optimal variantının seçilməsində əsas göstərici hansıdır?

- xalis cari dəyər
- maya dəyəri
- kapital qoyuluşunun qaytarılma müddəti
- məhsulun əmək tutumu
- məhsulun kapital tutumu

480 Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- xalis cari dəyər 100 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 300 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 200 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 150 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 350 manata bərabərdir

481 Müxtəlif investisiya layihələrinin müqayisəsi və seçilməsi hansı göstəricilər vasitəsilə həyata keçirilir?

- məhsulun rentabelliği; mənfəətin həcmi, daxili rentabellik norması

- istehsal olunmuş məhsulun həcmi, reallaşdırılmış məhsulun həcmi, fondverimi
- xalis cari dəyər, daxili rentabellik norması, ödənmə müddəti
- daxili rentabellik norması, əmək məhsudarı, materialtutumu
- investisiyanın ödənilmə əmsalı, mütləq səmərəlilik göstəricisi, əmək məhsuldarlığı

482 Hansı halda investisiya layihəsinin qəbul edilməsi haqında qərar verilə bilər?

- xalis cari dəyər sıfırdan böyükdür
- fondverimi sıfıra bərabərdir
- əmək məhsuldarlığı sıfıra bərabərdir
- xalis cari dəyər dəyər 0-dan kiçikdir
- istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabərdir

483 Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- xalis cari dəyər sıfırdan böyükdür
- xalis cari dəyər dəyər 0-dan kiçikdir
- daxili rentabellik norması diskont dərəcəsinə bərabərdir
- fondverimi sıfıra bərabərdir
- istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabərdir

484 İnvestisiya kimi sahibkarlıq obyektlərinə nə qoyula bilməz?

- pul, məqsədli bank əmanətləri, kreditlər, paylar, səhmlər və başqa qiymətli kağızlar
- daşınan və daşınmaz əmlak
- işçi qüvvəsi, müavinətlər və bank lisenziyası
- bu və ya digər istehsal növünün təşkili üçün zəruri olan, an-jaq patentləşdirilməmiş, texniki sənədləşdirilmə, vərdiş və is-tex-salat təcrübəsi kimi tərtib edilmiş texniki, texnoloji, kommersiya və digər biliklərin məcmusu
- müvafiq qaydada rəsmiləşdirilmiş elmi-təcrübi və digər intellektual sərvətlər

485 Müəssisələrdə hansı istiqamətə investisiya yönəldilmir?

- müəssisənin istehsal ehtiyatlarının bərpasına
- işçilərin əmək haqqının artırılmasına
- istehsal güclərinin genişləndirilməsinə
- yeni məhsul növlərinin işlənməsinə
- texnika və texnologiyanın modernləşdirilməsinə

486 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə investisiya fəaliyyətinin maliyyələş-dirilməsi mənbələrinə aid deyil?

- borc maliyyə vəsaitləri
- büdcədən və büdcədən kənar fondlardan məqsədli investisiya ayırmaları
- işçilərin əmək haqqı və sosial sığortaya ayırmalar
- istiqrazların yerləşdirilməsindən cəlb edilən vəsaitlər
- səhmlərin yerləşdirilməsindən cəlb edilən vəsaitlər

487 Aşağıdakılardan hansını kapital əmələ gətirən investisiyaya aid etmək olmaz?

- yeni müəssisələr tikilməsinə investisiya qoyuluşu
- fəaliyyət göstərən müəssisələrin genişləndirilməsinə investisiya qoyuluşu
- qiymətli kağızların alınmasına investisiya qoyuluşu
- müəssisənin texniki cəhətdən yenidən qurulmasına investisiya qoyuluşu
- müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə investisiya qoyuluşu

488 Aşağıdakılardan hansı "Dəqiq vaxtında" sisteminin üstünlüklərinə aid deyil?

- təchizat prosesinə statistik nəzarətin mümkünlüyü
- maddi-texniki təchizatın müntəzəm surətdə təkmilləşdirilməsi
- maddi-texniki təminat planına ehtiyacın olmaması
- müəssisədə istehsal tsiklinin qısaldılması
- göndərilən xammal və materialların və istehsal olunan məhsulların keyfiyyətinin kompleks idarə edilməsi imkanlarının olması

489 Müəssisədə istehsal proqramının yerinə yetirilməsi üçün avadanlığa ümumi tələbatı hesablayarkən aşağıdakıların hansından istifadə edilmir?

- avadanlıqdan istifadə əmsalı
- növbələrin sayı (növbəlilik əmsalı)
- iş vahidinin yerinə yetirilməsi üçün vaxt norması
- avadanlığın keyfiyyət göstəricisi (etibarlıq göstəricisi)
- plan ili üçün görüləcək işin həcmi

490 Cari ehtiyatın maksimum həcmi necə hesablanır?

- orta günlük material məsrəfi norması istehsal proqramına vurulur
- orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına vurulur
- orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına nisbəti kimi
- iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı istehsal proqramına vurulur
- iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı orta günlük material məsrəfi normasına nisbəti kimi

491 Hazırlıq ehtiyatının həcmi necə hesablanır?

- materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta nisbəti kimi
- materialdan orta günlük məsrəf norması istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur
- istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmnin materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal hazırlanmasına sərf edilən istehlakı üçün vaxta nisbəti kimi
- materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta vurulur
- materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxt döviyyə vəsaitlərinin orta qalığına vurulur

492 Məmulat üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi
- məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasının həmin məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmə nisbəti kimi
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur

493 Hissə (detal) üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- hissənin (detalın) sayının həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur
- hissənin (detalın) hər vahidi üzrə material məsrəfi normasının hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmə nisbəti kimi

- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin hissə (detal) növünün vahidinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi

494 Oxşarlığa görə hesablaşma metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalinin hasilinə vurulur
- oxşar məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalinin hasilinə vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına nisbəti kimi

495 Nümunəvi təmsilçiyə görə hesablaşma metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur
- qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalinin hasilinə vurulur

496 Müəssisədə mövsümi ehtiyat hansı hallarda yaranır?

- xammal və materialın istehsalı və ya tədarükünün mövsümi olması ilə əlaqədar
- gələcəkdə xammal və materiala tələbin artması ehtimalı ilə
- müəssisənin xammal və materialla təminatında onun miqdarı, və ya vaxtaşırılığında kənarlaşmalar baş verən zaman istehsalın fasiləsizliyini təmin etmək məqsədilə
- iki məhsulgöndərmə (alma) arasındakı vaxt intervalında müəssisənin ahəngdar işləməsini təmin etmək məqsədilə
- istehsal prosesinin fasiləsizliyi ilə əlaqədar

497 Tranzit norması nədir?

- istehsalçı müəssisədən bir il ərzində bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun maksimum həcmidir
- istehlakçının istehsalçıya bir dəfəyə göndərmək üçün öhdəsinə götürdüyü material həcmi maksimum miqdardır
- istehsalçı müəssisədən bir sifarişlə bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun minimum həcmidir
- istehlakçının istehsalçıya bir dəfəyə göndərmək üçün öhdəsinə götürdüyü material həcmi minimum miqdardır
- istehsalçı müəssisədən bir il ərzində bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun minimum həcmidir

498 Aşağıdakılardan hansı satış siyasətinin əsas elementlərinə aid edilmir?

- məhsulun tamamlanması
- istehlakçılarla əlaqələr
- məhsulun saxlanması

- məhsulların istehsalı
- məhsulların nəqli

499 Aşağıdakılardan hansı satışın təşkilinə aid edilir?

- müəssisədə innovasiya prosesinin təşkili
- müəssisədə istehsalın material resursları və texniki vasitələrlə təmin edilməsinin təşkili
- müəssisədə heyətin fəaliyyətinin səmərəli təşkili
- iş qüvvəsi və istehsal vasitələrinin məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinin təşkili
- məhsulun reallaşdırılmasının forma və metodlarının, onun istehlakçılara çatdırılması üsullarının seçilməsi

500 Firma birbaşa satış sisteminin üstünlüyünə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- əlaqələrin sayının azalması
- əmtəə ehtiyatlarının yaradılması ilə əlaqədar istehsaldankənar xərclərin azalması
- əmtəənin hərəkəti ilə bağlı risklərin azalması
- son istehlakçılarla mütəmadi olaraq sıx əlaqələr saxlanması
- məhsulun son istehlakçıya bilavasitə çatdırılması ilə əlaqədar xərclərin azalması

501 İstehsalçı firma özünəməxsus aşağıdakı struktur bölmələrindən istifadə edərək satışı həyata keçirə bilməz?

- yerli bazarı, rəqibləri tanıyan, istehlakçıların tələblərinə uyğun satış şərtləri və xidmətləri təklif edə bilən ixtisaslı mütəxəssislərə malik regional satış filialları
- xammal və material ehtiyatlarının yaradılması üçün tədarük funksiyaları icra edən təchizat kontorları
- əmtəə ehtiyatları yaratmadan sövdələşmələrin bağlanması, bazarın öyrənilməsi, sifarişlərin yerinə yetirilməsi üzrə funksiyaları icra edən satış kontorları
- pərakəndəsatış şəbəkəsi (köşklər, mağazalar, salonlar və s.)
- funksional vəzifələrinə, həm də əmtəənin müştəriyə nümayişini həyata keçirməli olan, sövdələşmələr bağlamaq və ya bu hüquqa malik olmayan xüsusi agentliklər

502 Müəssisədə satış sistemləri onların təşkilinə görə necə qruplaşdırılır?

- intensiv və selektiv satış sistemləri
- birbaşa və dolaylı satış sistemləri
- əsas və köməkçi satış sistemləri
- analitik və sintetik satış sistemləri
- daxili və xarici satış sistemləri

503 Firma nöqtəyi-nəzərindən satışla əlaqədar funksiyaların vasitəçilərə verilməsi məqsədəuyğun amillərə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- əlaqələrin sayının azalması
- miqyasa görə qənaət
- xidmətin yaxşılaşdırılması
- son istehlakçılarla mütəmadi olaraq sıx əlaqələr saxlanması
- funksional uyğunsuzluğun azalması

504 Müəssisədə satış sistemləri vasitəçilərin sayına görə necə qruplaşdırılır?

- intensiv, selektiv və xüsusi satış sistemləri
- birbaşa, dolaylı və qarışıq satış sistemləri
- əsas, köməkçi və xidmətedici satış sistemləri
- analitik, sintetik və eksperimental satış sistemləri
- daxili, xarici və qarışıq satış sistemləri

505 Bitməmiş istehsaldakı dövriyyə vəsaitlərinin normativi aşağıdakı amillərin hansından aslı deyil?

- istehsal tsiklinin uzunluğundan
- istehsal olunan məhsulun həcmindən
- reallaşdırılmış məhsulun həcmindən
- məhsulun maya dəyərindən
- istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən

506 Müxtəlif istehsal müəssisələrində dövriyyə fondlarının ümumi dəyərində bitməmiş istehsalın payı aşağıdakı hansı amillə əlaqədar deyil?

- istehsal tsiklərinin müxtəlif orta davamiyyəti ilə
- avadanlıqların növbəlilik əmsalı ilə
- istehsalın fasiləli və fasiləsizliyi ilə
- maşın və avadanlıqların dəyəri ilə
- istehsal tipi ilə

507 Hansı məsrəf norması il üçün istehsalı planlaşdırılmış məhsulların plan maya dəyərinin kalkulyasiyasında istifadə olunur?

- müfəssəl məsrəf norması
- iriləşdirilmiş məsrəf norması
- illik məsrəf norması
- perspektiv məsrəf norması
- fərdi məsrəf norması

508 Hansı məsrəf norması eyni tiptən, lakin bir şirkətin (və ya firmanın) müxtəlif müəssisələri tərəfindən istehsal olunan məhsullar üçün işlənir?

- müfəssəl məsrəf norması
- iriləşdirilmiş məsrəf norması
- qrup məsrəf norması
- perspektiv məsrəf norması
- fərdi məsrəf norması

509 Hansı məsrəf norması konstruktor-texnoloji sənədlər və aparılmış xüsusi laboratoriya tədqiqatı əsasında planlaşdırılmış təşkilati-texniki tədbirlərin həyata keçirilməsi müddəti nəzərə alınmaqla konkret müəssisənin məhsulu üçün işlənib hazırlanır?

- müfəssəl məsrəf norması
- iriləşdirilmiş məsrəf norması
- qrup məsrəf norması
- perspektiv məsrəf norması
- fərdi məsrəf norması

510 Fərz edək ki, məhsulun xalis çəkisi 1,2 kq-dır. Məhsul vahidinin istehsalına məsrəf norması 1,6 kq müəyyən edilmişdir. Məhsulun hər birinin istehsalına faktiki material sərfi isə 1.5kq təşkil etmişdir. Belə olan halda materialdan faktiki istifadə əmsalı neçə olmuşdur?

- 0,8
- 1,25
- 0,75
- 2,58
- 1,33

511 Dövrüyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı necə hesablanır?

- dövrüyyə fondlarının həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- dövrüyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məh-su-lun həcminə nisbəti kimi
- topdansatış qiymətində realizə olunmuş məh-su-lun həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- dövrüyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğının dövrüyyə fondlarının həcminə nisbəti kimi
- topdansatış qiymətində realizə olunmuş məh-su-lun həcmninin dövrüyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğına nisbəti kimi

512 Dövrüyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı necə hesablanır?

- istehsal edimiş məhsulun həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- dövrüyyə vəsaitlərinin bir dövrüyyəsinin gün hesabı ilə uzun-lu-ğu göstəricisinin tərsi kimi
- topdansatış qiymətində realizə olunmuş məh-su-lun həcmninin dövrüyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğına nisbəti kimi
- dövrüyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi
- dövrüyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məh-su-lun həcminə nisbəti kimi

513 Material məsrəf normasının tərkibinə nələr daxildir?

- dəstləşdirici məmulatlar, texnoloji tullantılar və itkilər, təşkilati-texniki tullantı və itkilər
- xammal, təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf
- xammal və yanacaq, material və dəstləşdirici məmulatlar, xalis (faydalı) məsrəf
- xalis (faydalı) məsrəf, xammal, material və dəstləşdirici məmulatlar
- təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf, texnoloji tullantılar və itkilər

514 Bitməmiş istehsal-dakı dövrüyyə vəsaitlərinin normativi aşağıdakı amillərin hansından aslıdır?

- istehsal tsiklinin uzunlu-ğundan, əsas fondların yeniləşmə əmsalından və məhsulun ma-ya də-yərindən
- is-tehsal olunan məh-su-lun həcmi, işçilərin sayı və istehsal tsiklinin uzunlu-ğun-dan
- is-tehsal olunan məh-su-lun həcmi və tərkibindən, reallaşdırılmış məhsulun həcmindən
- istehsal tsiklinin uzunlu-ğun-dan, məhsulun ma-ya də-yərindən və istehsal pro-sesində xərclərin artma xarakterindən
- istehsal pro-sesində xərclərin artma xarakterindən, məhsulun ma-ya də-yərindən və əməyin təşkilindən

515 İki məh-sulgöndərmə arasın-dakı vaxt intervalında müəssisənin normal iş-i-ni tə-min etmək üçün hansı növ ehtiyat yaradılır?

- sığorta ehtiyatı
- hazırlıq ehtiyatı
- cari ehtiyat
- müəssisədaxili ehtiyat
- mövsümü ehtiyat

516 Aşağıdakılardan amillərdən hansı dövrüyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinə təsir göstərir?

- işçilərin sayı
- mənfəətin həcmi
- əsas fondların orta illik dəyəri
- istehsal tsiklinin uzunluğu
- işçilərin axını

517 Dövrüyyə vəsaitlərinin bir dövrüyyəsinin gün hesabı ilə uzunluğu göstəricisi necə hesablanır?

- topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmnin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığına nisbəti kimi;
- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi
- dövrdəki günlərin sayının dövrətmə əmsalına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi.
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi;

518 İstehsal müəssisələrində adətən gələcək dövrün xərcləri dövriyyə fondlarının neçə faizini təşkil edir?

- 25
- 15
- 20
- 5
- 10

519 Maddi resursların təfəssilləşdirmə dərəcəsinə görə məsrəf normaları necə qruplaşdırılır?

- perspektiv və müfəssəl normalar
- qrup və iriləşdirilmiş normalar
- iriləşdirilmiş və müfəssəl normalar
- müfəssəl və qrup normaları
- iriləşdirilmiş və kütləvi normalar

520 Hansı məsrəf norması məhsul vahidinə hər hansı adda bir material növündən maksimum yol verilə bilən məsrəf həddini nəzərdə tutur?

- müfəssəl məsrəf norması
- iriləşdirilmiş məsrəf norması
- qrup məsrəf norması
- perspektiv məsrəf norması
- fərdi məsrəf norması

521 Hansı məsrəf norması məhsul vahidinə hər hansı materialdan konkret texniki parametrləri göstərməklə hesablanır?

- müfəssəl məsrəf norması
- iriləşdirilmiş məsrəf norması
- qrup məsrəf norması
- perspektiv məsrəf norması
- fərdi məsrəf norması

522 Müəssisənin dövriyyə fondları nədir?

- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- öz natural formasını dəyişən, lakin istehsal prosesində birbaşa iştirak etməyən fondlar
- istehsal prosesində iştirakından asılı olmayaraq, dəyərini itirən fondlardır
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır

523 Dövriyyə fondlarının tərkib üsürləri hansılardır?

- tədavül fondları, gələcək dövrün xərcləri və pul vəsaitləri
- istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal və gələcək dövrün xərcləri
- yanacaq, təmir ehtiyatları və hazır məhsul
- gələcək dövrün xərcləri, tədavül fondları, pul vəsaitləri
- pul vəsaitləri, azqiymətli tezköhnələn əşyalar, debitor borcları

524 Dövriyyə vəsaitlərinə nələr aiddir?

- istehsal ehtiyatları və qurğuları
- gələcək dövrün xərcləri və ötürücü qurğular
- dövriyyə fondları və əsas fondlar
- pul vəsaitləri və çoxillik əkmələr
- dövriyyə fondları və tədavül fondları

525 Müəssisədə materiallardan ehtiyat növləri hansılardır?

- cari, mövsümü, müddətli, hazırlıq
- cari, hazırlıq, sığorta, mövsümü
- uzun müddətli, qısamüddətli, cari, hazırlıq
- istehsal, satış, xidmət, cari
- cari, istehsal, satış, sığorta

526 Məsrəf normasına daxil olmayan nədir?

- texnoloji tullantılar
- xalis məsrəf
- texnoloji itkilər
- texniki-təşkilati itkilər
- təchizat itkiləri

527 Normalaşdırılmayan dövriyyə vəsaitlərinə aiddir:

- istehsal ehtiyatları
- gələcək dövrün xərcləri
- bitməmiş ehtiyatlar
- pul vəsaitləri
- hazır məhsul

528 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin tədavül fondlarına aid deyil?

- anbardakı hazır məhsul
- yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
- az qiymətli və tez köhnələn əşyalar
- debitor borcları
- pul vəsaitləri

529 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin istehsal ehtiyatlarına aid deyil?

- xammal, əsas material və satın alınmış yarımfabrikatlar
- köməkçi materiallar
- yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
- alətlər, təsərrüfat əşyaları və digər azqiymətli, tezköhnələn əşyalar
- tara və tara materialları

530 Gələcək dövrün xərclərinə daxildir:

- ha-zır-kı dövrdə çəkilməmiş, lakin gələcəkdə gəlir kimi məh-su-lun reallaşdırılmasından əldə edilən vəsaitlər;
- ha-zır-kı dövrdə çəkilməmiş, lakin gələcəkdə xərc kimi məh-su-lun maya də-yərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;
- ha-zır-kı dövrdə satılmış, lakin gələcəkdə ödəniləcək məhsullar;
- ha-zır-kı dövrdə maya dəyərinə daxil edilmiş və xərc kimi geri qaytarılmış xərclər;
- gələcəkdə çəkilməmiş, lakin ha-zır-kı dövrdə xərc kimi məh-su-lun maya də-yərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;

531 Tədavül fondlarına daxildir:

- bitməmiş istehsal;
- maşın və avadanlıqlar;
- hazır məhsul
- istehsal ehtiyatları.
- gələcək dövrün xərcləri;

532 Müəssisədə bitməmiş istehsal-a aşağıdakılardan hansı aiddir?

- hazır məhsulun dəyəri
- yeni məhsulun layihələndirilməsi və nümunə-si-nin yaradılması ilə əlaqədar xərclər;
- is-tehsal prosesinə daxil olmamış xammal və materialların dəyəri;
- is-tehsal prosesinə daxil olmuş və emal prosesində olan xammal və materialların dəyəri.
- əsas fondların yaradılması ilə əlaqədar xərclər;

533 Hazır məhsul:

- normalaşdırılan dövriyyə fondlara aiddir
- normalaşdırılmayan tədavül fondlarına aiddir
- istehsal ehtiyatlarına aiddir
- əsas fondlara aiddir
- normalaşdırılan tədavül fondlarına aiddir

534 Avadanlığın ekstensiv yüklənməsi əmsalı necə hesablanır?

- gün (sutka) ərzində müəssisənin, sexin avadanlıqları tərəfindən işlənmiş dəzgah-növbələrin sayının qurulmuş avadanlıqların sayına nisbəti kimi
- avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtı ilə avadanlığın faktiki iş vaxtının hasili kimi
- avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtının avadanlığın faktiki iş vaxtına nisbəti kimi
- avadanlığın faktiki iş vaxtının avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtına nisbəti kimi
- avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtı ilə avadanlığın faktiki iş vaxtının cəmi kimi

535 əsas fondların təzələnmə əmsalı necə hesablanır?

- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti
- bərpa dəyərinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti
- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti
- ilkin dəyərin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti

536 əsas fondlardan ekstensiv istifadə əmsalı:

- əsas fondlardan vaxta görə istifadəni göstərir
- əsas fondlardan gücə görə istifadəni göstərir
- fondlasıahlılığın artmasını göstərir
- əsas fondlardan yeniləşmə səviyyəsini göstərir
- əsas fondların mənəvi köhnəlməsini göstərir

537 əsas fondların sıradan çıxma və yeniləşmə əmsalının yüksək olması göstərir ki,

- fondverimi artır
- əsas fondların amortizasiyası artır
- müəssisədə yenidənqurma işləri aparılır
- əsas fondlar sürətlə könelir
- əsas fondlardan istifadə səmərəliliyi yüksəlir

538 Müəssisənin istehsal gücünü müəyyən edən amillərə aid deyil:

- qurulmuş avadanlıqların sayı
- avadanlığın texniki cəhətdən əsaslandırılmış məhsuldarlıq norması
- istehsal meydançalarının sahəsi
- avadanlığın vaxt fondu
- avadanlıqlardan istifadə səviyyəsi

539 Aşağıdakılardan hansı avadanlıqlardan ekstensiv istifadənin yaxşılaşdırılması yollarına aid deyil?

- avadanlıqların boşdayanma vaxtının azaldılması
- avadanlıqların ümumi sayında fəaliyyət göstərməyənlərin xüsusi çəkisinin azaldılması
- növbəlilik əmsalının artırılması
- xammal və materialların keyfiyyətinin texnoloji prosesin tələblərinə uyğun gəlməsini təmin etməklə
- il ərzində avadanlıqlardan istifadə müddətinin artırılması

540 Müəssisədə avadanlıqlardan intensiv istifadə yollarına aid deyil:

- avadanlığın birdəfəlik yükünün artırılması
- xammal və materialları istehsala hazırlamaqla, onların keyfiyyətinin texnoloji prosesin tələblərinə və hazırlanan məhsulun keyfiyyətinə uyğun gəlməsinin təmin edilməsi
- material emalının sürətinin artırılması
- istehsal prosesinin qrafik üzrə sabit və münəzəm, boşdayanma hallarına yol vermədən ahəngdar və birqərarda getməsinin təmin edilməsi
- avadanlığa səriştəli texniki qulluq olunması, onun vaxtında və keyfiyyətlə təmir edilməsi, iş yerinin materiallarla fasiləsiz təchizi, texnoloji prosesin düzgün təşkil edilməsi

541 əməyin fondla silahlılığı necə hesablanır?

- məhsulun həcmnin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- əmək məhsudarığının fəhlələrin sayına nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin məhsulun həcminə nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin fəhlələrin sayına nisbəti kimi
- fəhlələrin sayının istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi

542 İstehsal əsas fondların köhnəlmə əmsalı necə müəyyən edilir?

- köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinin köhnəlmə məbləğinə nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinin əsas fondların köhnəlmə əmsalına nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinə hasili kimi

543 Amortizasiya norması necə hesablanır?

- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqiğinin əsas fondun ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqiğinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə hasilinə nisbəti kimi

- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun faydalı istifadə müddətinə nisbəti kimi
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə nisbətində nisbəti kimi
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə cəminə nisbəti kimi

544 Müəssisələrdə amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərinin cəmi kimi
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərinin hasili kimi
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərindən əsas fondların qalıq dəyərini çıxmaqla
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi

545 Texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin gücü əsasında istehsal gücü necə hesablanır?

- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondunun hasili kimi
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcminin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalın hasili kimi
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondu və texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcminin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalın hasili kimi
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondunun hasilinin texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcminin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsala nisbəti kimi
- avadanlıqların iş vaxtı fondu və texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcminin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalının hasili kimi

546 Aşağıdakılardan hansı proseslərin müəssisəyə aidiyyəti yoxdur?

- müəssisə iqtisadiyyatın istehsal və təşkilati strukturunu əmələ gətirir
- müəssisədə istehsalın texnologiyası və keyfiyyəti problemləri kəşifir
- müəssisədə əsas iqtisadi proseslər baş verir
- müəssisədə siyasi münasibətlər formalaşır
- müəssisədə iqtisadi münasibətlər formalaşır

547 Aşağıdakı səviyyələrdən hansında tədqiqat və təhlil işinin bütünlükdə milli iqtisadiyyat səviyyəsində aparılır?

- Makroiqtisadiyyat
- Müəssisənin iqtisadiyyatı
- Mikroiqtisadiyyat
- Ev təsərrüfatının iqtisadiyyatı
- Firmanın iqtisadiyyatı

548 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun tədrisi prosesində öyrənilmir:

- marketinq və məhsulun satışı məsələləri
- innovasiya və investisiya fəaliyyəti ilə əlaqədar məsələlər
- maliyyə məsələləri və müəssisənin ödədiyi vergilər
- xarici iqtisadi fəaliyyətlə əlaqədar məsələləri
- müəssisədə istehsalın texniki məsələləri

549 Mövzu nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil

- Marketing
- Müəssisənin iqtisadiyyatı
- Maliyyə
- Biznesin təşkili
- Əməyin iqtisadiyyatı

550 Sahə nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil

- Sənayenin iqtisadiyyatı
- Tikintinin iqtisadiyyatı
- Aqrar sənaye kompleksinin iqtisadiyyatı
- Menecment
- Nəqliyyatın iqtisadiyyatı

551 Müəssisənin iqtisadi və texniki səviyyəsini müəyyən edən amillərə aiddir.

- elmi-texniki tərəqqi, istehsalın və əməyin təşkili, innovasiya fəaliyyəti
- müəssisələrin səmərəli yerləşdirilməsi və dövlət büdcəsinin gəlirlərinin artırılması
- əmək kollektivinin sosial inkişafı, fiskal siyasət, monetar siyasət
- investisiya fəaliyyəti, əmək haqqının yüksəldilməsi və sosial müdafiə sisteminin inkişafı
- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluğun artırılması və makroiqtisadi tarazlığın təmin edilməsi

552 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun predmeti hansıdır?

- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri
- müəssisələr, onların istehsal təsərrüfat fəaliyyəti və dövlət büdcəsinin gəlirlərinin araşdırılması
- müəssisə birlikləri, sənaye sahələri, milli iqtisadiyyatın davamlı inkişaf məsələlərinin öyrənilməsi
- Mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının, mövcud olan ümumi qanunauyğunluqların öyrənilməsi
- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri və makroiqtisadi tarazlıq məsələlərinin öyrənilməsi

553 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun obyektı hansıdır?

- müəssisədə baş verən iqtisadi proseslərin qanunauyğunluqlarının öyrənilməsi
- müəssisələr, onların istehsal təsərrüfat fəaliyyəti
- müəssisə birlikləri, sənaye sahələri
- Mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının öyrənilməsi
- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri

554 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin iqtisadi məsələlərinin öyrənilməsində istifadə edilən tədqiqat metodu deyil?

- müqayisəli təhlil, statistik müşahidə və sistemli yanaşma metodları
- inzibati, iqtisadi və sosial-psixoloji metodları
- iqtisadi-riyazi metodları
- analiz və sintez
- induksiya və deduksiya metodları

555 Müəssisənin iqtisadi məsələlərinin öyrənilməsində hansı elmi metodlardan istifadə edilir?

- amortizasiyanın hesablanması üçün açıq metodlardan
- inzibati, iqtisadi və sosial-psixoloji metodlardan
- statistik müşahidə, müqayisəli təhlil metodlarından
- analitik-hesablama, təcrübə-eksperimental və statistik metodlardan

«orta xərclər üstəgəl mənfəət», "hiss edilən faydalılığı" əsasında qiymətin müəyyən olunması metodlarından

556 İqtisad elmi aşağıdakı elm sahələrinin hansına aiddir?

- təbiət elmləri
- ictimai elmlər
- texniki elmlər
- dəqiq elmlər
- siyasi elmlər

557 İqtisadiyyatın istehsal sahələri, müxtəlif müəssisə və firmaları, əmtəə və maliyyə bazarları, bankları, ev təsərrüfatı kimi iqtisadi strukturları və onların ünsürlərinin fəaliyyətini hansı elm tədqiq edir?

- Makroiqtisadiyyat
- Mezoiqtisadiyyat
- Mikroiqtisadiyyat
- Mezo və meqoiqtisadiyyat
- Meqoiqtisadiyyat

558 Ölkədə ümumi milli məhsulun istehsalı dinamikasındakı dəyişiklikləri tədqiqi ilə iqtisad elminin hansı qolu məşğul olur?

- Makroiqtisadiyyat
- Mezoiqtisadiyyat
- Mikroiqtisadiyyat
- Mezo və mikroiqtisadiyyat
- Meqoiqtisadiyyat

559 Yanacaq-energetika kompleksi aşağıdakılardan hansının subyektidir?

- Makroiqtisadiyyatın
- Mezoiqtisadiyyatın
- Mikroiqtisadiyyatın
- Makro və mikroiqtisadiyyatın
- Meqoiqtisadiyyatın

560 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursu aşağıdakılardan hansına aiddir:

- Makroiqtisadiyyat
- Meqoiqtisadiyyat
- Mezoiqtisadiyyat
- Makro və mezoiqtisadiyyat
- Mikroiqtisadiyyat

561 Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanın formaları hansılardır?

- hissə, istehsal-texniki, mexaniki
- aqreqat, əşya və istehsal-texniki
- fiziki, aqreqat, texnoloji mərhələ üzrə
- əşya, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- əşya, texniki, mexaniki

562 Rayonlararası kooperativləşdirmə nədir?

- kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yerləşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- belə kooperativləşdirmə zamanı 2 qonşu ölkənin sərhəd rayonlarında olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələri yaranır
- belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır

563 Sahədaxili kooperativləşdirmə nədir?

- belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır
- kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yerləşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- belə kooperativləşdirmə ayrı-ayrı ölkələrdə olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır

564 Soyuducu istehsalını həyata keçirən zavod hansı formada ixtisaslaşmış sayılır?

- avadanlıq formasında
- texnoloji mərhələ üzrə
- hissə formasında
- əşya formasında
- istehsal-texniki formada

565 Bazar iqtisadiyyatı şəraitində istehsalın ictimai təşkilinin hansı forması daha çox perspektivli sayılır?

- istehsalın təmərküzləşməsi
- istehsalın ixtisaslaşması
- istehsalın kombinəlməsi
- istehsalın universallaşması
- istehsalın kooperativləşməsi

566 Təmərküzləşmənin mütləq mənada artması nədir?

- sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır
- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin orta ölçüsünün artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır

567 Aqrəqat təmərküzləşməsi necə baş verir?

- köməkçi və xidmətedici təsərrüfatlarda avadanlıqların sayının artırılması yolu ilə
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
- aqrəqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə
- müəssisədə qurulmuş aqrəqat və avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
- müəssisədə köməkçi və xidmətedici bölmələrin sayının artırılması yolu ilə

568 İstehsal-texniki təmərküzləşmə necə baş verir?

- müəssisədə qurulmuş avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə

- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
- aqrə-qat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların sayının azaldılması yolu ilə
- müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə
- müəssisədə qurulmuş avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə

569 Texnoloji təmərküzləşmə necə baş verir?

- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
- müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə
- aqrə-qat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların sayının artması yolu ilə
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün artırılması yolu ilə
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün azaldılması yolu ilə

570 Sənayedə təmərküzləşmənin hansı forması daha səmərəli hesab edilir?

- univərsal müəssisələrin ölçülərinin artırılması
- ixtisaslaşmış istehsalın təmərküzləşməsi
- kombinəlanmış istehsalın təmərküzləşməsi
- avadanlıqların güc vahidlərinin artırılması yolu ilə təmərküzləşmə
- müəssisələrdə eyni tip avadanlıqların sayının artırılması

571 Aşağıdakı göstəricilər arasında istehsalın təmərküzləşməsini daha düzgün əks etdirəni hansıdır?

- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri
- texnoloji prosesə sərf edilən enerji gücünün kəmiyyəti
- istehsal dövriyyə fondlarının orta illik dəyəri
- istehsal edilən məhsulun həcmi
- sənaye-istehsal heyətinin orta illik sayı

572 Aşağıdakılar hansı müəssisənin ölçüsünə təsir göstərən istehsaldaxili amillərdəndir:

- ərazinin relyefi, əmək ehtiyatlarının mövcudluğu, su təchizatı, enerji təminatı, kadrların ixtisas səviyyəsi, istehlakçıların gəlirləri və s.
- xammal və nəqliyyat amilləri, demografik vəziyyət, iqtisadi-coğrafi amilləri, regionun mənimlənmə vəziyyəti, sosial infrastrukturun inkişaf səviyyəsi, ekoloji vəziyyət, vaxt amili və s.
- elmi-texniki tərəqqi, istehsalın ictimai təşkili formaları, istehsalın ahəngdar təşkili, istehsalın təşkili tipi, istehsal üsulu və s.
- makroiqtisadi sabitlik, inflyasiya səviyyəsi, məhsulun qiyməti, müəssisənin bazar mövqeyi, bazar rəqabəti və s.
- texnikanın inkişaf səviyyəsi, tətbiq olunan texnoloji istehsal üsulunun orijinallığı, istehsalın təşkili vəziyyəti, fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsi və s.

573 Aşağıdakı sənaye sahələrində iri müəssisələr tam üstünlüyə malikdir:

- istehlak malları istehsalı, istehsal vasitələrinin istehsalı, tikinti materialları sənayesi, emal sənayesi
- elektroenergetika, neft emalı, qara və əlvan metallurgiya, kimya və neft-kimya sənayesi, sement istehsalı, maşınqayırma, şüşə və çini-saxsı sənayesi
- ağac emalı və mebel, sellüloz – kağız, poliqrafiya, tikinti materialları, toxuculuq, balıq, konserv sənaye sahələri
- bədii məmulatlar istehsalı, musiqi alətlərinin hazırlanması, oyuncaq istehsalı, kimyəvi təmizləmə və boyama, dəftərxana ləvazimatı istehsalı
- yeyinti sənayesi; yüngül sənaye, gəndəri və ayaqqaçı sənayesi, metal emalı sənayesi, kombinəlanmış yem istehsalı

574 Aşağıdakılardan hansı səmərəlilik baxımından iri müəssisənin üstünlüyünü şərtləndirən amil hesab edilmir:

- İri müəssisələrdə daha güclü və məhsuldarlığı yüksək olan avadanlıqlar tətbiq etmək mümkündür
- İri istehsalda hazırlanan məhsulun maya dəyəri kiçik istehsallara nisbətən aşağı səviyyədə olur
- İri istehsallarda istehsalın və əməyin mütərəqqi təşkili formalarına keçmək daha asan olur
- İstehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi daxili bazarda rəqabət iştirakçılarının sayının artmasına gətirib çıxarır
- İri istehsallarda elmi-tədqiqat və sınaq laboratoriyaları, güclü konstruktör büroları yaratmaq mümkün olur

575 Təmərküzləşmənin aqreqat forması daha çox iqtisadi üstünlüklərə malikdir. Ona görə ki:

- bu, istehsalın ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür
- bu zaman istehsal meydançalarının genişlənməsi baş verdiyindən əlavə xərclər artır
- bu, istehsalın intensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür
- bu, istehsalın həm intensiv, həm də ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsidir
- bu zaman yeni istehsal bölmələrinin enerji təminatı əlavə xərclər tələb edir

576 Texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə nədir?

- bir müəssisə digərinə müəyyən yarım-fabrikatlar göndərir və ya onun üçün məhsul istehsalı texnologiyasının müəyyən bir mərhələsinin icrasını həyata keçirir
- baş müəssisə kooperativləşməyə daxil olan zavodlardan elektrik mühərrikləri, generatorlar, nasoslar, kompressorlar və s. kimi məmulatlar almaqla hazır məhsulun istehsalını tamamlayır
- son hazır məhsulun istehsalı üzrə ixtisaslaşmış baş müəssisə əlaqədar müəssisələrdən hissə və qovşaqlar almaqla məhsulun istehsalı işini tamamlayır
- baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili və xarici bazarda satışını həyata keçirir
- baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili bazarda satışını həyata keçirir

577 ərazi və sahə üzrə təşkili baxımından istehsalın kooperativləşdirilməsinin hansı formaları vardır?

- ölkədaxili, ölkəlararası, bölgədaxili
- sahədaxili, ölkədaxili, rayondaxili
- ölkəlararası, ölkədaxili, sahələr arası, sahədaxili
- rayondaxili, rayonlararası, ölkə daxili, ölkəlararası, sahədaxili, sahələrarası
- rayondaxili, rayonlararası, sahədaxili, sahələrarası

578 əşya formasında ixtisaslaşdırma nədir?

- istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bir neçə müəssisə arasında bölünməsidir
- sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məqsədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının bu və ya digər bir müəssisədə təmərküzləşdirilməsidir
- müəssisənin əmək predmetinin emalı mərhələlərindən birinin yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsidir
- sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məqsədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının müxtəlif müəssisələr arasında bölünməsidir
- bilavasitə istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bu və ya digər bir müəssisədə cəmləndirilməsidir

579 Aşağıdakı göstəricilərdən hansı müəssisədaxili ixtisaslaşma səviyyəsini qiymətləndirmək üçün tətbiq olunur?

- müəssisənin müəyyən dövr ərzində istehsal etdiyi məhsulun həcmi
- bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı
- bir iş yerində ay ərzində istehsal olunan məhsulun həcmi
- müəssisənin təsərrüfat əlaqələrində olduğu müəssisələrin sayı
- sahənin müəssisələri tərəfindən buraxılan konstruktiv və texnoloji cəhətdən yekcins məmulatlar qrupunun miqdarı və növləri

580 Aşağıdakılardan hansı istehsalın kooperasiyalaşdırılmasına xas olan cəhətdir?

- eyniadlı məhsul istehsalçıları arasında bazarın bölüşdürülməsi ilə bağlı razılıq olur
- müəyyən məhsulun istehsalı və satışı bütünlüklə bir müəssisədə cəmlənmişdir
- müəssisənin buraxdığı məhsulun bütün detal, qovşaq və hissələri həmin müəssisənin ayrı-ayrı sexlərində istehsal olunur
- müəssisə bir məhsulun hazırlanması üçün müxtəlif müəssisələrdən detal, qovşaq hissə və yarımfabrikat alır
- müəssisənin bütün bölmələri bir-biri ilə texnoloji bağlılığı olmayan məhsullar buraxır

581 İxtisaslaşdırma səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- sənaye sahəsinin ümumi həcmi, sahədəki müəssisələrin sayı, sahədə işləyənlərin orta illik sayı, sahədə əmək haqqı fondu, sahəyə illik vəsait qoyuluşu
- hissə və məhsulun sahə üzrə məbləği, sahənin ümumi sənaye məhsulunda xüsusi çəkisi
- əşya, hissə, texnoloji mərhələnin miqdarı və sayı
- ixtisaslı fəhlələrin ümumi sayı, ixtisaslaşmış müəssisələrin ümumi sayı, texnoloji mərhələlərin sayı
- sənayedə müstəqil sahələrin sayı; ixtisaslaşmış sahə məhsulunun ümumi istehsaldakı payı, müəssisənin istehsal etdiyi əsas məhsulun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi, növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayı, ixtisaslaşmış müəssisələr və sexlərin ümumi istehsaldakı payı

582 Kooperativləşmə səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, məhsulun maya dəyərində «satın alınmış yarımfabrikat və məmulatlar» adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi, bir müəssisə və sahə üzrə rayondaxili və rayonlararası kooperativləşdirmənin nisbəti
- ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi
- məhsul istehsalında iştirak etmiş müəssisələrin sayı və maya dəyərində ən böyük payın xüsusi çəkisi
- aqreqlərin müştərək istifadəsi, hissələrin sayı, texnoloji proseslərdə iştirak edən müəssisələrin sayı
- bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı, əməliyyatların təhkim olunma əmsalı, bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, istehsaldakı texnoloji mərhələ və sahələrin sayı

583 Mərkəzləşdirilmiş tökmə müəssisəsinin ixtisaslaşma formasını göstərin.

- texnoloji mərhələ üzrə
- hissə formasında
- istehsal-texniki formada
- avadanlıq formasında
- əşya formasında

584 Maşınqayırma zavodu kooperasiyaya daxil ol–duğu müəssisələrdən porşen, radiator, diyircəkli yastıq, şin və başqa hissə və qovşaqlar alır. Bu, kooperativləşdirmənin hansı formasını əks etdirir?

- hissə üzrə kooperativləşdirmə
- əşya üzrə kooperativləşdirmə
- aqreqlər üzrə kooperativləşdirmə
- texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə
- istehsal-texniki üzrə kooperativləşdirmə

585 Qara metallurgiya kombinatı üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- üfqi kombinləşdirmə
- xammalın kompleks emalı
- xammalın ardıcıl emalı
- istehsal-texniki kombinləşdirmə
- texnoloji mərhələ üzrə

586 Mineral (üz–vi) xammalın emalı kombinatları üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- tullantılardan istifadəyə əsaslanan
- xammalın ardıcıl emalı
- texnoloji mərhələ üzrə
- texniki kombinləşdirmə
- xammalın kompleks emalı

587 Neftayırma müəssisələri üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- xammalın ardıcıl emalı
- xammalın kompleks emalı
- texnoloji mərhələ üzrə
- şaquli kombinləşdirmə
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan

588 Aşağıdakı göstəricilərin hansından kombinləşmənin səviyyəsini qiymətləndirmək üçün istifadə edilir?

- kombinatda bir iş yerinə düşən hissə-əmaliyyatların sayı
- kombinatın müəyyən dövrdə əldə etdiyi mənfəət
- kombinatla kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı
- kombinatlarda birləşdirilən texnoloji mərhələ və sahələrin sayı
- kombinatın müəssisələrində olan avadanlıqların orta gücü

589 Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə edir?

- xammal və materialların daşınma xərclərinə ciddi qənaət olunur
- məhsulun rəqabət qabiliyyəti yüksəlir
- idarəetmənin çevikliyi artır
- avadanlıqların boşdayanma halları azalır
- məhsulların satış sürəti artır

590 Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə etmir?

- kombinatın əsas istehsallarında əmək predmetləri və vasitə-lərinə, iş qüvvəsinə çəkilən xərclərə qənaət
- istehsal ehtiyatları həcmnin ciddi surətdə azalması
- xammal, hazır məhsul və yarımfabrikatların daşınma xərclərinə qənaət
- istehsalın təşkili ilə əlaqədar olan vəsaitə qənaət
- müəssisənin istehsal quruluşunun sadəliyi

591 Azərbaycanda kombinatların yaradılması üçün daha geniş imkanların olduğu sənaye sahəsi hansıdır?

- yeyinti sənayesi
- neft-kimya sənayesi
- ağır metallurgiya
- hasilat sənayesi
- ağac emalı sənayesi

592 Kombinləşdirmə səviyyəsi hansı göstəricilərlə ölçülür?

- kombinatların istehsal etdiyi məhsulların sayı, dəyəri, ixracdakı payı, əməyin texniki silahlanması səviyyəsi
- texnoloji mərhələ və sahələrin sayı, kombinatda məhsul istehsalının həcmi və onun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi; kombinatların işçi heyətinin ümumi istehsal işçi heyətində xüsusi çəkisi; kombinatların əsas fondlarının dəyəri və ümumi istehsal əsas fondlarında xüsusi çəkisi
- sənaye sahələri üzrə göstəricilər, ərazi üzrə göstəricilər
- əməyin mexanikləşmə səviyyəsi, fəhlələrin ümumi sayı, müəssisələrin sayı

- əl ilə idarə olunan universal dəzgahların sayı, xüsusi və ixtisaslaşdırılmış dəzgahların sayı, universal yarımavtomat və avtomat dəzgahların sayı, aqreqat dəzgahların dəyəri və bunların dəzgah parkının ümumi dəyərləridə xüsusi çəkisi

593 Şaquli kombinləşmənin səciyyəvi xüsusiyyəti nədir?

- xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- ayrı-ayrı müəssisələrdə istehsal olunan qovşaq və hissələr bir müəssisədə son məhsul kimi yığılır
- xammalın kompleks emalını nəzərdə tutur
- xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınır
- müxtəlif müəssisələrdə istehsal olunan məhsullar bir müəssisə tərəfindən satılır

594 Müəssisənin investisiya siyahı-səti və maliyyə aktivlərinin idarə edilməsi adlanan funksiya çərçivəsində müəssisənin maliyyə xidməti aşağıdakı hansı vəzifəni yerinə yetirmir?

- maliyyə resurslarının digər növ (material, əmək, pul) resurslara transformasiyasının optimallığının qiymətləndirilməsi
- dövriyyə vəsaitlərinin optimallığının qiymətləndirilməsi
- əsas fondlara qoyuluşların (əsaslı tikintinin) məqsəduyğunluğu və səmərəliliyi, bunların tərkibi və quruluşunun qiymətləndirilməsi
- maliyyə qoyuluşlarının səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi
- cari maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin maliyyə vəsaitləri ilə təmin edilməsi

595 Ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi adlanan funksiya çərçivəsində müəssisənin maliyyə xidməti aşağıdakı hansı vəzifəni yerinə yetirmir?

- müəssisənin aktivlərinin və bunların maliyyələşdirilməsi mənbələrinin ümumi şəkildə qiymətləndirilməsi
- müəssisənin əldə olunmuş iqtisadi imkanlarının saxlanması və onun fəaliyyətinin genişləndirilməsi üçün zəruri olan resursların tərkibinin və həcmələrinin qiymətləndirilməsi
- istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin və əmək məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi
- əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə təhlili və qiymətləndirilməsi
- maliyyə resurslarının vəziyyətinə və səmərəli istifadəsinə nəzarət sisteminin qiymətləndirilməsi

596 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin cəlb edilmiş vəsaitlərin əsas mənbələrinə aid deyil?

- bank kreditləri
- kreditor borcları
- borc vəsaitləri
- hüquqi və fiziki şəxslərin sair vəsaitləri (məqsədli maliyyələşdirmə, ianələr, xeyriyyə vəsaitləri və s.)
- istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər

597 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin fəaliyyətinin yekun büdcə planlaşdırılması sisteminin tərkib elementlərinə aid deyil?

- pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat
- əsas fondların hərəkəti haqqında hesabat
- mənfəət və zərərlər balansı
- istehsal proqramı
- ilkin proqnoz məlumatları

598 Müəssisənin likvidliyi nədir?

- müəssisənin innovasiya prosesini həyata keçirə bilmək qabiliyyətidir
- müəssisənin özünün qısamüddətli öhdəliklərini yerinə yetirə bilmək qabiliyyətidir
- müəssisənin rəqabət apara bilmək qabiliyyətidir
- müəssisənin məhsul istehsal edə bilmək qabiliyyətidir

- müəssisənin qısa müddət ərzində debitor borclarını əldə edə bilmək qabiliyyətidir

599 Müəssisənin maliyyə siyasətinin işlənilib hazırlanmasının əsas istiqamətlərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- müəssisənin vergi siyasətinin müəyyən edilməsi
 müəssisənin mənfəətin bölgüsü və istifadəsi siyasətinin seçilməsi
 müəssisənin amortizasiya siyasətinin seçilməsi
 müəssisənin elmi-texniki siyasətinin seçilməsi
 müəssisənin kredit siyasətinin işlənilib hazırlanması

600 Aşağıdakılardan hansı Azərbaycan Respublikasında müəssisələrin dövlət büdcəsinə ödədikləri vergilərə aid deyil?

- mənfəət vergisi
 əlavə dəyər vergisi
 əmlak vergisi
 torpaq vergisi
 gəlir vergisi

601 Müəssisənin balansı nəyi göstərir?

- müəssisənin əmlakının tərkibini və bu əmlakın istifadə istiqamətlərini göstərir
 müəssisənin əmlakının tərkibini və bu əmlakın yaranma mənbəyini göstərir
 müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını göstərir
 müəssisənin işçilərinin və avadanlıqlarının sayını göstərir
 müəssisənin mənfəəti və zərərini göstərir

602 Müəssisənin maliyyə xidmətinin başlıca vəzifələrinə aiddir:

- ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi, maliyyə resurslarının bölgüsü; dövriyyə vəsaitlərinin idarə olunması
 ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi; müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; maliyyə resurslarının bölgüsü
 müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi, müəssisənin maliyyə-iqtisadi vəziyyətinin təhlili, müəssisənin kredit siyasətinin işlənilib hazırlanması
 uçot və vergi siyasətinin müəyyən edilməsi; istehsal xərclərinin idarə edilməsi
 müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; mənfəətin bölgüsü və istifadəsi siyasətinin seçilməsi

603 Müəssisənin təcili likvidliyi necə hesablanır?

- müəssisənin pul vəsaitlərinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir
 müəssisənin qiymətli kağızların qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir
 müəssisənin qısamüddətli öhdəliklərinin pul vəsaitlərinə nisbəti kimi müəyyən edilir
 pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların (qısamüddətli maliyyə qoyuluşlarının) və debitor öhdəliklərinin cəmiyyətinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir
 müəssisənin qısamüddətli öhdəliklərinin pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların (qısamüddətli maliyyə qoyuluşlarının) və debitor öhdəliklərinin cəmiyyətinə nisbəti kimi müəyyən edilir

604 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin qısamüddətli məqsədlərinə aid olunmur?

- istehsalın həcmiminin artırılması
 bazar vəziyyətinin sabitləşdirilməsi
 qiymət dəyişməsinin tələbə təsirinin azaldılması
 potensial rəqabətin məhdudlaşdırılması
 müəssisənin və ya məhsulun imijinin artırılması

605 Müəssisədə qiymətqoymanın metoduna aiddir:

- müşahidə
- analitik
- orta xərclər üstəgəl mənfəət
- maya dəyəri üstəgəl əmək haqqı
- sex maya dəyəri üstəgəl ümumzavod xərcləri

606 Qiymət funksiyalarına aiddir:

- nəzarət, stimullaşdırma və bölgü
- uçot, stimullaşdırma və nəzarət
- stimullaşdırma, bölgü və tənzimləmə
- uçot, stimullaşdırma və bölgü
- analitik, müşahidə və eksperimental

607 Aşağıdakılardan hansı bazar şəraitinə (strukturuna) aid deyil?

- Xalis inhisar şəraiti
- İnhisarçı rəqabətli şəraiti
- Təkmil rəqabətli şərait
- Dinamik inkişaf şəraiti
- Oliqopolik şərait

608 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin qısamüddətli məqsədlərinə aid deyil?

- müəssisənin və ya məhsulun imicinin artırılması
- qiymət dəyişməsinin tələbə təsirinin azaldılması
- potensial rəqabətin məhdudlaşdırılması
- Müəssisənin bazarda öz satış payını artırması
- bazar vəziyyətinin sabitləşdirilməsi

609 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin uzunmüddətli məqsədinə aiddir?

- potensial rəqabətin məhdudlaşdırılması
- bazar vəziyyətinin sabitləşdirilməsi
- müəssisənin və ya məhsulun imicinin artırılması
- qiymət dəyişməsinin tələbə təsirinin azaldılması
- müəssisənin bazarda öz satış payını artırması

610 Tələb elastik olduqda, məhsulun qiymətinin aşağı salınması müəssisənin məcmu gəlirlərini:

- həm artırır, həm də azaldır
- dəyişmir
- sabitləşdirir
- artırır
- azaldır

611 Müəssisənin qiymət strategiyasının birinci mərhələsi olan ilkin məlumatların toplanması mərhələsinə nə müəyyən edilir?

- maliyyə məqsədləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirilir
- məhsulun istehsalına və satışına çəkiləcək xərclər və onların strukturu qiymətləndirilir
- potensial rəqiblər müəyyən olunur
- maliyyə resurslarının səmərəli istifadəsinə nəzarət sistemi-nin qiymətləndirilir

potensial alıcılar müəyyən olunur

612 Bazarda qiymətləri formalaşdıran müəssisələrə hansı müəssisələr aiddir?

- təkmil rəqabətli şəraitdə fəaliyyət göstərən müəssisələr
- özlərinin müstəqil qiymət siyasətini həyata keçirmək üçün kifayət qədər bazar imkanlarına malik olmayan müəssisələr
- öz məhsullarına rəqiblərinədən fərqli olaraq qiymət müəyyən edə bilən bazar imkanlarına malik olan müəssisələr
- kiçik və orta müəssisələr
- tam ortaqlıqlar

613 Bazarda bazar qiymətlərinə əsaslanan müəssisələrə hansı müəssisələr aiddir?

- öz məhsullarına rəqiblərinədən fərqli olaraq qiymət müəyyən edə bilən bazar imkanlarına malik olan müəssisələr
- xalis inhisar
- təbii inhisar
- özlərinin müstəqil qiymət siyasətini həyata keçirmək üçün kifayət qədər bazar imkanlarına malik olmayan müəssisələr
- bazarda qiymət lideri olan müəssisə

614 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə qiymətdoymanın metodlarına aid deyil?

- "hiss edilən faydalılığı" əsasında qiymətin müəyyən olunması metodu
- «orta xərjlər üstəgəl mənfəət» metodu
- cari qiymətlər səviyyəsində qiymətin müəyyən olunması metodu
- ümumsex xərclər əsasında qiymətin müəyyən olunması metodu
- rəqib məhsulların qiymətini nəzərə alaraq qiymətin müəyyən edilməsi metodu

615 Məhsulun sex maya dəyərinə daxil edilməyən xərc növü hansıdır?

- köməkçi fəhlələrin əmək haqqı
- texnoloji avadanlıqların saxlanılmasına və istismarına çəkilən xərclər
- inzibati idarə işçilərinin əmək haqqı
- əsas fəhlələrin əmək haqqı
- əsas və köməkçi materiallar

616 Kompleks xərclərə hansı xərclər aiddir?

- ümumi sex xərcləri
- əsas sexdə işləyən əsas fəhlənin əmək haqqı
- texnoloji məqsədlər üçün yanacağa çəkilən xərclər
- texnoloji avadanlıqların amortizasiyası
- xammal və əsas materiallara xərclər

617 Xərclərin kalkulyasiya maddələri üzrə təsnifləşdirilməsi nəyə xidmət edir?

- əmətəlik məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə
- konkret məhsul vahidinin maya dəyərini müəyyən etməyə
- ümumi məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə
- amortizasiya ayırmalarını müəyyən etməyə
- əmək haqqı xərclərini müəyyən etməyə

618 Hansı xərclər şərti sabit xərclərə aiddir?

- əsas xammal və materiala xərclər
- texnoloji ehtiyaj-lar üçün yanacaq xərcləri
- əsas istehsal fəhlələrin əmək haqqı
- əsas fondların amortizasiyası xərcləri
- satın alınmış dəstləşdirici məmulatlar və yarımfabrikatların alınması xərcləri

619 Hansı xərclər dəyişən xərclərə aiddir?

- müəssisənin baş mühasibinin əmək haqqı
- təmir təsərrüfatında işləyən fəhlənin əmək haqqı
- müəssisə direktorunun əmək haqqı
- əsas fondların amortizasiyası xərcləri
- əsas sexdə işləyən əsas fəhlənin əmək haqqı

620 İstehsal məsrəfləri iqtisadi elementlər üzrə necə qruplaşdırılır?

- xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri
- material xərcləri (geri qaytarılan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), amortizasiya ayırmaları, fəhlələrin əsas və əlavə əmək haqqı, fəhlələrin əlavə əmək haqqı, sosial ehtiyaclara ayırmalar və sair xərclər
- xammal, material, enerji, gələcək dövrün xərcləri, reklam xərcləri, zavoddaxili və zavoddan kənar nəqliyyat, su, qaz, cərimə və vergi və sair xərclər
- material, amortizasiya ayırmaları, nəqliyyat, satış və satışdan sonrakı servis xərcləri
- material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər

621 Müəssisədə maya dəyərinin idarə olunmasında hansı məsələ həll olunmur?

- əmtəəlik (ümumi, reallaşdırılan) məhsulun və ayrı-ayrı məhsul növlərinin maya dəyərinin formalaşdırılması
- maya dəyərinin aşağı salınması ehtiyatlarının aşkar edilməsi və onlardan istifadə olunması
- hər bir məhsul növünə qiymətin müəyyən edilməsi və məhsul vahidinin rentabelliyyəsinin müəyyənləşdirilməsi
- faktiki xərclərin plandan kənarlaşmalarına nəzarətin həyata keçirilməsi
- digər müəssisələrin istehsal xərclərinə nəzarət etmək

622 Zərərsizlik həddi nədir?

- məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərinə kiçik olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərinə çox olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun texnoloji maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir.
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun sex maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir;

623 İstehsalın həcmindən aslı olaraq xərclər necə qruplaşdırılır?

- müstəqim və qeyri-müstəqim xərclər;
- sex və zavod xərcləri;
- sadə və kompleks xərclər;
- qeyri-müstəqim və zavod xərcləri;
- müstəqim və sex xərcləri;

624 Aşağıdakı xərc maddələrindən hansı maya dəyərinə daxil edilmir?

- əmək haqqı xərcləri;
- sosial-mədəni ehtiyaclara çəkilən xərclər
- icarə haqqı xərcləri;
- reklam xərcləri.

material xərcləri;

625 Məhsulun maya dəyərinin quruluşu dedikdə nə başa düşülür?

- ümumi məhsul istehsalının həcmində maya dəyərinin xüsusi çəkisi;
 məhsulun tam maya dəyərində müxtəlif növ məsrəflərin xüsusi çəkisi;
 müxtəlif növ məsrəflərin dəyərində məhsulun tam maya dəyərinin xüsusi çəkisi;
 müəssisənin illik məhsul dövriyyəsinin həcmində maya dəyərinin xüsusi çəkisi.
 müəssisənin mənfəətində maya dəyərinin xüsusi çəkisi;

626 əsaslı xərclərə nə aiddir?

- menecerlərin əmək haqqı xərcləri;
 köməkçi fəhlələrin əmək haqqı xərcləri;
 əsas fəhlələrin əmək haqqı xərcləri;
 material xərcləri.
 əsas fondların yaradılmasına sərf olunan xərclər;

627 Texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar sex məsrəflərinin məbləği hansı maya dəyərində bərabərdir?

- texnoloji maya dəyəri;
 istehsal maya dəyəri;
 sex maya dəyəri
 kommersiya maya dəyəri;
 tam maya dəyəri

628 Qapalı tipli səhmdar cəmiyyətlərdə səhmdarların maksimum sayı nə qədər olmalıdır?

- 55 nəfər
 50 nəfər
 40 nəfər
 100 nəfər
 49 nəfər

629 Müəssisənin hansı təşkilati-hüquqi formasında bütün iştirakçılar (müəssisənin təsisçiləri və ya sahibləri) müəssisənin öhdəliklərinə görə yalnız müəssisənin nizamnamə fonduna qoyduqları pay həcmində məsuliyyət daşıyırlar?

- məhdud məsuliyyətli müəssisə
 əlavə məsuliyyətli müəssisə
 təsərrüfat ortaqlıqları
 komandit ortaqlıq
 tam ortaqlıq

630 Adi səhmlər səhmdar cəmiyyətin Nizamnamə kapitalının:

- 25 faizindən çox ola bilməz
 50 faizindən çox ola bilməz
 100 faizini təşkil etməlidir
 hədd yoxdur
 75 faizindən az ola bilməz

631 İmtiyazlı səhmlər səhmdar cəmiyyətin Nizamnamə kapitalının:

- 25 faizindən çox ola bilməz

- 50 faizindən çox olmalıdır
- 100 faizini təşkil etməlidir
- hədd yoxdur
- 75 faizindən az ola bilməz

632 Müəssisənin ölçüsünü təyin etmək üçün istifadə olunan əsas göstərici hansıdır?

- sahə mənsubiyyəti
- aktivlərin dəyəri
- satışın həcmi
- mənfəətin həcmi
- işçilərin sayı və illik dövriyyəsinin həcmi

633 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına aiddir?

- kiçik, orta və iri müəssisələr
- məhdud məsuliyyətli müəssisə və səhmdar cəmiyyəti
- istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələri
- dövlət müəssisəsi və xarici müəssisə
- özəl müəssisə və müştərək müəssisə

634 İstehsalın təşkili tipinə görə sənaye müəssisələri bölünürülər:

- kiçik, orta və iri müəssisələrə
- əl əməyinə əsaslanan, mexanikləşdirilmiş və avtomatlaşdırılmış müəssisələrə
- istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələrinə
- axımlı, dəstəli və fərdi müəssisələrə
- kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə

635 Müəssisənin hansı təşkilati-hüquqi formasında bütün iştirakçılar (müəssisənin təsisçiləri və ya sahibləri) müəssisənin öhdəliklərinə görə öz əmlakları ilə tam məsuliyyət daşıyırlar?

- qapalı tipli səhmdar cəmiyyət
- məhdud məsuliyyətli müəssisə
- açıq tipli səhmdar cəmiyyət
- komandit ortaqlıq
- tam ortaqlıq

636 Buraxılan məhsulun iqtisadi təyinatına görə müəssisələr bölünürlər:

- kiçik və orta müəssisələrə
- əl əməyinə əsaslanan və avtomatlaşdırılmış müəssisələrə
- istehsal və kommersiya müəssisələrinə
- ixtisaslaşdırılmış və universal müəssisələrə
- istehlak şeyləri və istehsal vasitələri istehsal edən müəssisələrə

637 Sənaye müəssisələrinin istehsal strukturunun hansı tipləri mövcuddur?

- texnoloji, əşya və təşkilati tiplər
- texniki, predmet (əşya) və qarışıq tiplər
- texnoloji, predmet və qarışıq tiplər
- mexaniki, təşkilati və texnoloji tiplər
- texnoloji, iqtisadi və təşkilati tiplər

638 İstehsalın strukturunun hansı tipində sex həmcins texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üzrə

ixtisaslaşır?

- təşkilati tip
- texniki tip
- qarışıq tip
- predmet tip
- texnoloji tip

639 İstehsalın strukturunun hansı tipində sexlər müəyyən məmullatların və ya onların hissələrinin hazırlanması üzrə ixtisaslaşır?

- təşkilati tip
- texniki tip
- qarışıq tip
- predmet tip
- texnoloji tip

640 Müəssisə ləğv edilərkən ikinci növbədə onun hansı kreditorlarının tələbləri ödənilir?

- müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditorların tələbləri ödənilir
- işdənçıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
- təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
- büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir

641 Müəssisə ləğv edilərkən üçüncü növbədə onun hansı kreditorlarının tələbləri ödənilir?

- müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditorların tələbləri ödənilir
- işdənçıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
- təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
- büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir

642 Müəssisə ləğv edilərkən dördüncü növbədə onun hansı kreditorlarının tələbləri ödənilir?

- müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditorların tələbləri ödənilir
- işdənçıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
- təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
- büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir

643 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətinin əsas motivi nədir?

- müəssisədə əmək məhsuldarlığının artırılması
- müəssisədə əmək tutumunun azaldılması
- müəssisədə fondviminin artırılması
- məhsul satışının miqyasının genişləndirilməsi
- idarəetmənin təşkilinin təkmilləşdirilməsi

644 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətində əsas tutduğu məqsədlərə nə daxildir?

- əsas fondların ekstensiv istifadə əmsalının artırılması
- işçilərin əmək haqqının yüksəldilməsi
- nizamnamə fondunun azaldılması
- təchizat və satış mənbələrinin diversifikasiyası
- müəssisənin əmək haqqı üzrə borclarının azaldılması

645 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətində əsas tutduğu məqsədlərə nə daxil deyil?

- əmək haqqının artırılması
- təchizat mənbələrinin diversifikasiyası
- resursların əldə olunması
- satışın artırılması
- satış mənbələrinin diversifikasiyası

646 Hanısı variant gömrük rüsumu növünə aid deyil?

- advalor rüsum
- xüsusi rüsum
- kompensasiya rüsumu
- spesifik rüsum
- strateji rüsum

647 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyəti növlərinə nələr daxil deyil?

- ixrac və idxal
- birbaşa investisiya və portifel investisiyası
- planlaşdırma və proqramlaşdırma
- lisenziyalaşdırma və françayzing
- idarəetmə kontraktları və «qıfılaltı» kontraktlar

648 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətinə təsir edən amil-lərə aid deyil?

- sosial amillər
- tarixi amillər
- siyasi və iqtisadi amillər
- hüquqi və mədəni amillər
- coğrafi amillər

649 Müəssisənin ixrac əməliyyatlarına nələr daxil deyil?

- françayzing
- təkrar ixrac
- kreditə ixrac
- konsiqnasiya
- müvəqqəti ixrac

650 Müəssisə ixrac əməliyyatlarını həyata keçirərkən gömrük orqanlarına hansı sənədi təqdim etmir?

- gömrük yük bəyamnaməsi
- müəssisənin nizamnaməsi
- ixrac olunan məhsulların mənsəyi haqqında sənəd
- xarici şəxslərlə bağlanmış müqavilə
- müəssisənin Dövlət Statistika Komitəsi tərəfindən müəyyən edilmiş kodu

651 Müəssisə idxal əməliyyatlarını həyata keçirərkən gömrük orqanlarına hansı sənədi təqdim etmir?

- əmtənin keyfiyyət sertifikatı
- invoys
- gömrük yük bəyannaməsi
- əmtənin mənşəyini təsdiq edən sənəd
- dövlət qeydiyyatı şəhadətnaməsi

652 Kvota:

- müəyyən müddət ərzində konkret əmtənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natüral ifadədə yol verilə bilən məhdudiyyətləri əks etdirir
- müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtələrin maneəsiz idxal və ixrac olunmasına icazəni əks edir
- müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti zamanı məhsul vahidinə material sərfinin yuxarı həddini əks etdirir
- dəyəri ödənilmədən ekvivalent məbləğdə qarşılıqlı əmtəə (məhsul) mübadiləsini əks etdirir
- xarici şirkətin müəyyən haqq müqabilində mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks edir

653 Barter:

- müəyyən müddət ərzində konkret əmtənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natüral ifadədə yol verilə bilən məhdudiyyətləri əks etdirir
- müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtələrin maneəsiz idxal və ixrac olunmasına icazəni əks edir
- müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti zamanı məhsul vahidinə material sərfinin yuxarı həddini əks etdirir
- dəyəri ödənilmədən ekvivalent məbləğdə qarşılıqlı əmtəə (məhsul) mübadiləsini əks etdirir
- xarici şirkətin müəyyən haqq müqabilində mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks edir

654 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin maliyyə siyasətinin işlənilməsinin strateji vəzifələrinə aid deyil?

- müəssisənin mənfəətinin maksimumlaşdırılması
- müəssisədə mənfəətin bölgüsü qaydalarının hazırlanması
- müəssisənin kapitalının strukturunun optimallaşdırılması və onun maliyyə sabitliyinin təmin edilməsi
- müəssisənin investisiya qoyuluşu üçün cazibədarlığının təmin edilməsi
- müəssisənin idarə edilməsinin səmərəli mexanizminin qurulması

655 Müəssisədə cari likvidlik əmsalı necə hesablanır?

- döriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlərin cəminin borc vəsaitlərinin cəminə nisbəti kimi
- döriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi

656 Mənfəətin funksiyalarına aiddir:

- alıcılar bağlanmış sazişlərə əməl edirlər və aldıkları əmtələrin dəyərini ödəyirlər; borcalanlar kredit müqavilələrinin tələblərini pozurlar və öz borclarını ödəyirlər
- vergi ödəyiciləri vergiləri ödəyirlər; müəssisə və şirkətlər öz məsrəflərini əldə etdikləri gəlirlər hesabına ödəyirlər
- müəssisənin fəaliyyəti nəticəsində əldə edilmiş iqtisadi səmərəni xarakterizə edir, müəssisənin maliyyə resurslarının əsas elementidir, müxtəlif səviyyəli büdcələrin gəlir hissəsinin formalaşması mənbəyidir
- ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi; maliyyə resurslarının bölgüsü; döriyyə vəsaitlərinin idarə olunması

- ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi, müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; maliyyə resurslarının bölgüsü

657 Müəssisədə müstəqillik əmsalı necə hesablanır?

- xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin cəminə nisbəti kimi
 xüsusi vəsaitlərin cəminin borc vəsaitlərinin jəminə nisbəti kimi
 dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi
 xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
 dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi

658 Müəssisənin xalis aktivləri necə müəyyən olunur?

- müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin cəmi kimi müəyyən olunur
 müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin fərqi kimi müəyyən olunur
 müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin hasili kimi müəyyən olunur
 müəssisənin ümumi öhdəlikləri ilə ümumi aktivlərinin fərqi kimi müəyyən olunur
 müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin nisbəti kimi müəyyən olunur

659 Müəssisənin ödəmə qabiliyyəti necə hesablanır?

- dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
 xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin cəminə nisbəti kimi
 xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
 xüsusi vəsaitlərin jəminin borj vəsaitlərinin jəminə nisbəti kimi
 dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi

660 Aşağıdakılardan hansı məhsulun qiymətində güzəştlər sisteminə aiddir?

- məhsulun qiymətinin nağd pulla, avansla və ya əvvəl-cə-dən ödənilməsini stimullaşdıran güzəştlər
 əmər məhsuldarlığını yüksəltmək üçün işçilərin əməyini stimullaşdıran güzəştlər
 məhsulun istehsalı planının işçilər tərəfindən yerinə yetirilməsini stimullaşdıran güzəştlər
 rəqib məhsulların qiymətini artıran güzəştlər
 məhsulun qiymətlərinin artırılmasını nəzərdə tutan güzəştlər

661 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət strategiyasının seçilməsinə təsir göstərmir?

- məhsula kifayət qədər böyük sayda alıcılar tərəfindən yüksək və artan həcmdə tələb formalaşır
 qiymətin artırılması ona olan tələbin məhdudlaşdırılması ilə nəticələnir
 yüksək qiymətin azaldılması hesabına qiymətdə təşhihlər aparılması müəssisə üçün itkilərlə nəticələnir
 nüfuzlu məhsullar üçün qiymətin artırılması tələbin artma-sı-na səbəb olur
 işçilərin əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi üçün tədbirlər

662 Orta dəyişən xərclər necə hesablanır?

- ümumi dəyişən xərclərin məhsulun miq-da-rına hasili kimi hesablanır
 ümumi dəyişən xərclərlə sabit xərclərin fərqi kimi hesablanır
 ümumi dəyişən xərclərin sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır
 məhsulun miq-da-rının ümumi dəyişən xərclərə nisbəti kimi hesablanır
 ümumi dəyişən xərclərin məhsulun miq-da-rına nisbəti kimi hesablanır

663 Orta sabit xərclər necə hesablanır?

- ümumi xərclərin məhsulun miq-da-rına hasili kimi hesablanır
 ümumi dəyişən xərclərlə sabit xərclərin fərqi kimi hesablanır
 ümumi dəyişən xərclərin sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır

- məhsulun miq-də-rinin ümumi sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır
- ümumi sabit xərclərin məhsulun miq-də-rinə nisbəti kimi hesablanır

664 Müəssisə, bazarda öz satış payını artırmaq məqsədini hansı halda seçmir?

- istehlakçıların tələbi qiymətə görə elastikdir
- satış həcmnin artırılması məhsul vahidinə düşən istehsal və satış xərjlərinin nisbətən azalmasına səbəb olur
- məhsul vahidinin qiymətini azaltmaqla satışın həcmi yüksəltmək və bununla da ümumi mənfəəti artırmaq mümkündür
- istehsalın həcmnin artırılması nəticəsində miqyasından qənaət əldə edilmir
- qiymətlərin aşağı salınması müəssisənin bazardakı payına rəqibləri tərəfindən olan təhlükəni aradan qaldırır

665 Müəssisənin qiymət siyasətinin hazırlanması mərhələlərinə nə aid deyil?

- qiymətməhləgəlmənin vəzifələrinin müəyyən olunması
- Rəqiblərin qiymət və məhsullarının təhlili
- tələbin müəyyən edilməsi
- maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarının müəyyən edilməsini
- qiymət qoymanın metodlarının seçilməsi

666 Müəssisənin qiymət siyasətinin hazırlanması mərhələlərinə nə aiddir?

- maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarının müəyyən edilməsini
- maliyyə qoyuluşlarının səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi
- maliyyə resurslarının səmərəli istifadəsinə nəzarət sisteminin qiymətləndirilməsi
- tələbin müəyyən edilməsi
- əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə təhlili və qiymətləndirilməsi

667 Müəssisənin qiymət strategiyasının hazırlanma prosesində rəqabətin təhlilində məqsəd nədən ibarətdir?

- maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarını müəyyən etməkdir
- müəssisənin qiymət strategiyasının həyata keçirilməsinə dövlət orqan-larının atacağı addımların, görəcəyi tədbirlərin təsirini müəyyən etməkdir
- maliyyə məqsədləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirməkdir
- müəssisənin qiymət dəyişiklikləri-nə rəqiblərin mümkün münasibətlərinin qiymətləndirilməsi və bu zaman onların həyata keçirəcəyi tədbirləri proqnozlaşdırmaqdır
- resursların əldə oluna bilmə dərəcəsi və verilməsi müddətlərinin müəyyən etməkdir

668 Müəssisənin qiymət strategiyasının hazırlanma prosesində dövlət tənzimlənməsinin qiymətləndirilməsində məqsəd nədən ibarətdir?

- maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarını müəyyən etməkdir
- müəssisənin qiymət strategiyasının həyata keçirilməsinə dövlət orqan-larının atacağı addımların, görəcəyi tədbirlərin təsirini müəyyən etməkdir
- maliyyə məqsədləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirməkdir
- müəssisənin qiymət dəyişiklikləri-nə rəqiblərin mümkün münasibətlərinin qiymətləndirilməsi və bu zaman onların həyata keçirəcəyi tədbirləri proqnozlaşdırmaqdır
- resursların əldə oluna bilmə dərəcəsi və verilməsi müddətlərinin müəyyən etməkdir

669 Müəssisənin qiymət strategiyasının hazırlanma prosesində bazar segmentlərinin təhlilində məqsəd nədən ibarətdir?

- maliyyə məqsədləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirməkdir
- müəssisənin qiymət strategiyasının həyata keçirilməsinə dövlət orqan-larının atacağı addımların, görəcəyi tədbirlərin təsirini müəyyən etməkdir
- maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarını müəyyən etməkdir

- resursların əldə oluna bilmə dərəcəsi və verilməsi müddətlərinin müəyyən etməkdir
- müəssisənin fəaliyyətinin bazar şərtlərinin dəqiqləşdirilməsindən ibarətdir

670 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- məhsulun layihələndirilməsi və müqavilələrin bağlanması
- istehsalçı və istehlakçıların davranışları, istifadə ediləcək avadanlıq və materialların müəyyən edilməsi
- tətbiq olunacaq texnoloji istehsal üsulu, sınaqların aparılması
- hazır məhsulun qablaşdırılması və qorunması
- işçilərə olan tələbatın müəyyən edilməsi

671 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi insan-maşın-mühit sistemini xarakterizə edir?

- ekoloji göstəricilər
- məmulatın estetik göstəriciləri
- ergonomik göstəricilər
- patent-hüquq göstəriciləri
- texnolojilik göstəriciləri

672 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi məmulatın orijinallığı, tamlığı, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səlistliyi, görünüş və göz oxşamağı kimi xassələri özündə birləşdirir?

- etibarlılıq göstəriciləri
- məhsulun təyinatı göstəriciləri
- standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri
- məmulatın nəql olunma qabiliyyəti
- məmulatın estetik göstəriciləri

673 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi onun istifadəsi və ya istismarı prosesində ətraf mühitə ziyanlı təsirini xarakterizə edir?

- ekoloji göstəricilər
- etibarlılıq göstəriciləri
- məmulatın estetik göstəriciləri
- ergonomik göstəricilər
- məmulatın nəql olunma qabiliyyəti

674 Məhsulun rəqabət qabiliyyəti hansı parametrlər üzrə qiymətləndirilir?

- sosial və iqtisadi parametrlər üzrə
- maddi-texniki və təşkilati parametrlər üzrə
- fərdi və ümumi parametrlər üzrə
- keyfiyyət və iqtisadi parametrlər üzrə
- makroiqtisadi və mikroiqtisadi parametrlər üzrə

675 Məhsulun rəqabət qabiliyyəti qiymətləndirilərkən hansı xərclər nəzərə alınır?

- məhsulun əldə edilməsinə, daşınmasına və təmirinə çəkilən xərclərin cəmi
- məhsulun əldə edilməsinə və daşınmasına çəkilən xərclərin cəmi
- məhsulun alınmasına və təmirinə çəkilən xərclərin cəmi
- məhsulun əldə edilməsinə çəkilən birdəfəlik xərclərlə məhsulun istismarına çəkilən orta məjmu xərclərin cəmi
- məhsulun əldə edilməsinə çəkilən xərclər

676 Məmulatın estetik göstəriciləri:

- məmulatın istismarının asanlığını ifadə edən və işçinin əmək məhsuldarlığını yüksəldən xassələri özündə birləşdirir
- məmulatın oricinallığı, tam-lı-ğı, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səlistliyi, görünüş kimi xassələri özündə birləşdirir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərti ilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassələri özündə birləşdirir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassələri özündə birləşdirir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassələri özündə birləşdirir

677 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- keyfiyyət nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri
- zay məhsulla əlaqədar olan xərclər
- məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər
- reklamasiya hesabına məhsulun qiymətinin aşağı düşməsi

678 Marşrut texnologiyası:

- istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsini, onlarla yeni məhsulun, yeni texnika və texnologiyanın hazırlanması şəraitinə uyğunlaşdırılmasını müəyyən edir
- avadanlıqların seçilməsi və sex meydançalarında quraşdırılmasının layihələndirilməsi
- yeni məhsul növlərinin layihələndirilməsi və hazırlanmasının ayrı-ayrı mərhələlərinin başlanma və son müddətlərini müəyyən edir
- müəssisədə əsas əməliyyatların yerinə yetirilməsi ardıcılığını və hər bir sexdə bu əməliyyatların hansı konkret qrup avadanlıqlarda yerinə yetirilməsini müəyyən edir
- müəssisədə əsas və köməkçi sexləri yerləşməsini müəyyən edir

679 Aşağıdakılardan hansı texnoloji proseslərin layihələndirilməsinə aiddir?

- avadanlıqların orta təmirinin həyata keçirilməsinin layihələndirilməsi
- avadanlıqların seçilməsi və sex meydançalarında quraşdırılmasının layihələndirilməsi
- texniki layihənin hazırlanması
- eskiz layihəsinin hazırlanması
- texniki şərtlərin hazırlanması

680 Aşağıdakılardan hansı texnoloji hazırlıq mərhələsinə aiddir?

- yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunması
- texniki layihənin hazırlanması
- marşrut texnologiyasının hazırlanması
- eskiz layihəsinin hazırlanması
- texniki təklifin hazırlanması

681 Aşağıdakılardan hansı yeni məhsulun layihələndirilməsi mərhələsinə aid deyil?

- layihə (texniki) tapşırığının hazırlanması
- marşrut texnologiyasının hazırlanması
- texniki layihənin hazırlanması
- texniki təklifin hazırlanması
- eskiz layihəsinin hazırlanması

682 İnnovasiyanın texnoloji potensialı nəyi ifadə edir?

- yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın materialtutumluluğunu göstərir
- yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın əməktutumluluğunu göstərir

- yeniliyin əsasında dayanan konseptsiyanın obyektiv fiziki, kimyəvi, bioloji və digər parametrlərinin son həddini göstərir
- yeniliyin əsasında dayanan konseptsiyanın fondverminin son həddini göstərir
- yeniliyin əsasında dayanan konseptsiyanın fondtutumuluğunu göstərir

683 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aiddir?

- məhsulun istehsalı ilə əlaqədar olan xərclər
- istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər
- umumzavod xərcləri

684 Məmulatın etibarlılığı:

- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərti ilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar xərjlərinin aşağı olmasını şərtləndirən xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərti ilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassəsidir

685 Texnologiyaların göstəricilərinə nələr aiddir?

- maşının yığılmasının mürəkkəbliyi, material-əmək, fondtutumluğu göstəriciləri aid edilir
- maşının istismarının mürəkkəbliyi, sürəti və məhsuldarlığı göstəriciləri aid edilir
- maşının ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir
- maşının yığılmasının maya dəyəri, ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir
- maşının qabariti, işləmə prinsipləri, qiyməti əmək tutumluğu göstəriciləri aid edilir

686 "Texnoloji trayektoriya" əyrisi nəyi göstərir:

- məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə bu məqsəd üçün sərf olunmuş resurslar arasındakı əlaqəni
- məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə onun qiyməti arasındakı əlaqəni
- məhsulun qiyməti ilə onun istehsalına sərf olunmuş resurslar arasındakı əlaqəni
- məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə məhsul satışından əldə olunan gəlirin artımı arasındakı əlaqəni
- məhsulun potensial texniki səviyyəsi (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) ilə onun real məhsuldarlığı arasındakı əlaqəni

687 Aşağıdakılardan hansı texniki-texnoloji innovasiyaların yaradılması məqsədlərinə aid deyil:

- elektronika və kompüter texnikası və s. əsasında istehsalatın idarəetmə proseslərinin kompleks tənzimlənməsi
- müəssisənin maşın və avadanlıqlarının əsaslı təmiri yolu ilə onların məhsuldarlığının artırılması
- texnoloji təchizatın, alətlərin, qurğuların texniki səviyyəsi və keyfiyyətinin yüksəldilməsi və əməyin elmi əsaslar əsasında təşkili hesabına məmulatların texnoloji ağırlığı və əl işinin azaldılması
- yeni materialların tətbiqi hesabına məmulatların istehsalı üçün sərf olunan materialların həcmiminin azaldılması
- istehsal olunan məmulatların konstruktiv-texnoloji mürəkkəbliyinin konstruktiv yeniliklər hesabına azaldılması

688 İstehsalın texniki hazırlığının düzgün ardıcılığını seçin

- texnoloji hazırlıq mərhələsi, elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi
- texnoloji hazırlıq mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi

- elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi
- elmi-tədqiqat mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi, texnoloji hazırlıq mərhələsi
- elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, texnoloji hazırlıq mərhələsi

689 İstehsalın konstruktor hazırlığı mərhələsində:

- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- istehsalın təkmilləşdirilməsi üzrə təkliflər hazırlanır
- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- əməyin təkmilləşdirilməsi üzrə təkliflər hazırlanır

690 İnnovasiya layihəsi nədir?

- yeiliyin, ixtiranın təsvirini müəyyən edən sənədlər toplusudur
- konkret məkan və zaman çərçivəsində innovasiya prosesinin təşkili, problemin həlli üzrə elmi əsaslandırılmış məqsədlər və tədbirlər sistemini müəyyən edən sənədlər toplusudur
- ixtiranın tətbiqi çertyojudur
- qeyd olunan bütün variantları birləşdirən sənədlər toplusudur
- konkret məkan və zaman çərçivəsində yeni məhsulun satışı üzrə elmi əsaslandırılmış məqsədlər və tədbirlər sistemini müəyyən edən sənədlər toplusudur

691 Bu göstəricilərin hansından müəssisənin innovasiya fəaliyyətinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsində istifadə olunmur?

- növbəlilik əmsalı
- daxili rentabellik norması
- xalis cari dəyər
- ödənmə müddəti
- rentabellik indeksi

692 Yeniliyin tətbiqi nəticəsində müəssisədə işçilərin əmək və istirahət şəraiti yaxşılaşıbsa, bu hansı səmərə hesab olunur?

- iqtisadi səmərə
- sosial səmərə
- elmi-texniki səmərə
- bu, səmərə deyil
- ekoloji səmərə

693 Müəssisələrdə məhsulun layihələndirilməsinin başlanğıc mərhələsi hansıdır?

- texnoloji hazırlıq
- elmi-tədqiqat işlərinin aparılması
- məhsulun bilavasitə istehsalı
- texnikanın istismarı
- məhsulların reallaşdırılması

694 İnnovasiyanın əlaməti hansıdır?

- istehsal prosesində bir dəfə iştirak edir
- yalnız yeni məhsul növləri formasında olması
- heç vaxt köhnəlməmə imkanı
- kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- əsas fondların dəyərini artırması imkanı

695 İstehsalın texnoloji hazırlığı mərhələsində:

- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- tikinti işlərinin layihələndirilməsi həyata keçirilir əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması üzər təkliflər hazırlanır

696 İstehsalın maddi hazırlığı mərhələsində:

- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunmasını həyata keçirilir

697 İstehsalın təşkilati hazırlığı mərhələsində:

- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- tikinti işlərinin layihələndirilməsi həyata keçirilir əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsi, on-ların yeni məhsulun, yeni texnika və texnologiyanın hazırlanması şəraitinə uyğunlaşdırılması
- yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunmasını həyata keçirilir

698 İnnovasiya fəaliyyəti:

- yeni əsas fondlarının yaradılması ilə əlaqədar təşkilati və maliyyə fəaliyyətini özündə birləşdirir
- yeni tikintinin layihələndirilməsi üzər fəaliyyəti özündə birləşdirir
- yeniliyin yaradılması və istehlakçıya çatdırılması və ya tətbiqi ilə əlaqədar elmi-texniki, təşkilati, maliyyə və kommersiya fəaliyyətini özündə birləşdirir
- kadrların ixtisaslarının artırılması üzər fəaliyyəti özündə birləşdirir
- müəssisədə əsas və köməkçi sexlərin layihələndirilməsi üzər fəaliyyəti özündə birləşdirir

699 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində defektsiz məhsul istehsalına zəmanətin təmin edilməsi ilə bağlı olan xərclərə aid deyil?

- zayın baş vermə səbəblərinin təhlili ilə əlaqədar xərclər
- keyfiyyətin planlaşdırılması və idarə edilməsi ilə əlaqədar xərclər
- avadanlığa və alətə texniki xidmətin təşkili, heyətin öyrədilməsi ilə əlaqədar xərclər
- məhsulun realizasiyası imkanlarının təhlili ilə əlaqədar xərclər
- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar xərclər

700 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində nəzarətlə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri
- nəzarət avadanlıq və cihazlarının alınması xərcləri
- materialın analizi və sınaqdan keçirilməsi xərcləri
- nəzarətçi-müfəttişlərin əmək haqqı xərcləri
- məhsulun yenidən emalı xərcləri